Θανάσης ΒΕΓΓΟΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΚΡΙΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

33ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

II-000000000473

33ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 1992

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΜΙΧΑΛΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

©1992 Πανελλήνια Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου
33ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης
Επιμέλεια & εκτύπωση: Εκδόσεις ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΚΡΙΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
33ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Θανάσης Βέγγος

Ο άνθρωπος που έτρεχε πολύ

Επιμέλεια
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΛΔΑΤΟΣ

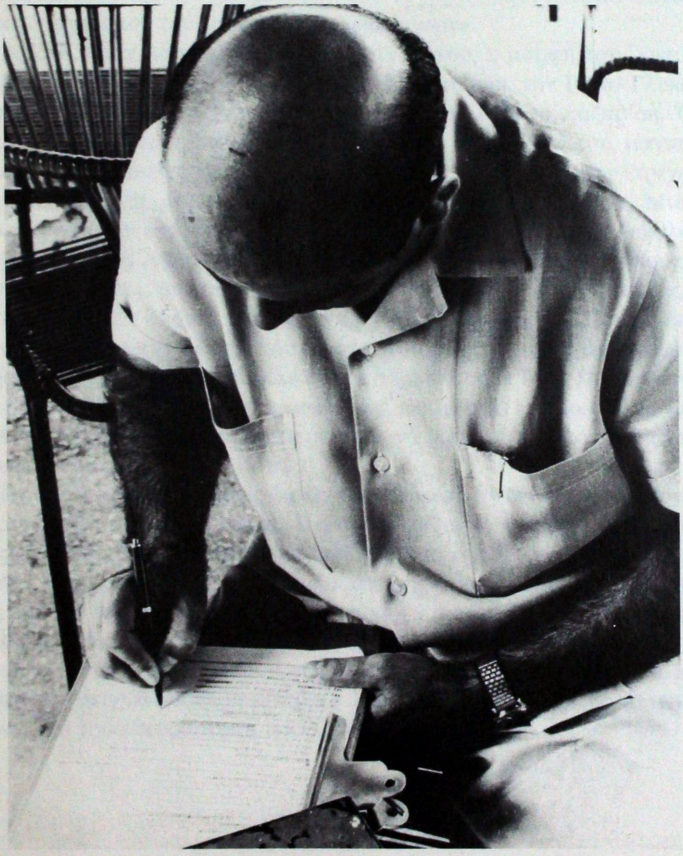

Θανάσης μας για πάντα

Θανάσης, ο Ρωμιός, ο «καλός άνθρωπος», ο καθημερινός ήρωας, ο Καραγκιόζης, ο κλόουν, ο κωμικός, ο τραγικός. Κάτι περισσότερο. Η θαυμαστή σύμπτωση μιας προσωπικότητας στη ζωή και στην οθόνη. Το σινεμά συμπυκνώνει και ανάγει σε σύμβολο τον τύπο και την ουσία του κ. Θανάση Βέγγου, που βαδίζει ανάμεσά μας. Ο Θανάσης μας. Αυτονόητες διαπιστώσεις, από το «δημοψήφισμα» των εκατομμυρίων θεατών (διαχρονικά) του *Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση;* από τη γενική αναγνώριση του λαού και των «ειδημόνων».

Και βέβαια, στον κινηματογράφο, οι ταινίες του, η μορφή του, «υπάρχουν» χάρη και στους σκηνοθέτες του, τον Ντίνο Κατσουρίδη, τον Πάνο Γλυκοφρύδη, τον Ερρίκο Θαλασσινό, σεναριογράφους, όπως τον Γιώργο Λαζαρίδη. Όμως, ο Βέγγος είναι και πλήρης δημιουργός, σκηνοθέτης του εαυτού του, μανιακός της λεπτομέρειας, ακατάσχετος, «τρελός και παλαβός», «άνθρωπος που έτρεχε πολύ», εργάτης και πλάστης μαζί. Σεμνός. Αυτόν θελήσαμε να τιμήσουμε. Μια πρώτη αντιπροσφορά στην αγάπη του, ένα μικρό βιβλίο. Πρώτα, κάποια «σκαλοπάτια» έντυπης μνήμης της δύσκολης πορείας του ως τη δικαίωσή του, κάποιες μικρές προσεγγίσεις-μελέτες, μια εκτενής και σοβαρή προσπάθεια φιλμογραφίας, άθλος, με τις εκατόν τόσες (πόσες ακριβώς;) ταινίες του. Ο ίδιος ο Βέγγος δε μιλάει ακόμη αναλυτικά για τον εαυτό του, για την ιστορία του, όπως θα επιθυμούσαμε. Μοναδικό δείγμα, η παλιά, ιστορική συνέντευξή του στον Τάκη Παπαγιαννίδη.

Ένα βιβλιαράκι, λοιπόν, πρώτη καταβολή, ωσότου να υλοποιηθεί το «αίτημα» του Κώστα Σταματίου: «Θα 'πρεπε κάποτε να γραφτεί μια μονογραφία για το φαινόμενο Βέγγος» (ΤΑ ΝΕΑ, 1970).

Θα είχε άραγε γίνει ένας καλός βιοτέχνης ο Βέγγος, αν δεν είχε συγκατοικήσει με τον Κούνδουρο στο Μακρονήσι; Ποιος γνωρίζει τα μυστηριακά βήματα της Μοίρας; Πάντως, ο Κούνδουρος είδε καθαρά τόσο τη φιγούρα (λιανός και μακροπρόσωπος τότε, ο Θανάσης, σχεδόν «βυζαντινός») και την πυρετώδη, «στακάτη» κίνηση, όσο και το ιδιότυπο ήθος. Και η υποδοχή της κριτικής; «Εξαιρετικά καλή η εμφάνιση των δύο νέων Α. Ντούζου και Θανάση Βέγγου.» (Κ. Σταματίου, ΑΥΓΗ, 1955, για τη *Μαγική πόλη*). Ο ίδιος για το *Δράκο*: «Ο Θανάσης Βέγγος σε κάθε νέα του εμφάνιση δείχνει σταθερή εξέλιξη.» Και ο Μάριος Πλωρίτης (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, 1956): « ...και τόσο εκφραστικός ο κ.Θ. Βέγγος!»

Έτσι πιάστηκε στο δόκανο. Ηθοποιός σε ρολάκια, σε κωμωδίες της δεκάρας (αλλά και στη φουστανέλα *Μαρία Πενταγιώτισσα*). Το ψωμί δε βγαίνει. Κάνει και το φροντιστή, διάφορες «δουλειές του ποδαριού». Το 1959, ο Βασίλης Γεωργιάδης τολμάει να βάλει τον αυτοσχέδιο ακόμη Θανάση δίπλα στον μεγάλο Σταυρίδη στους *Περιπλανώμενους Ιουδαίους*. Αλλά «φυσικότερο» είναι τότε το δίδυμό του με τον Φραγκίσκο Μανέλλη (αγνοημένο, γνήσια λαϊκό κωμικό) στα *Ντερβισόπαιδα* ή στο *Ο Μήτρος κι ο Μητρούσης στην Αθήνα* του Στέλιου Τατασόπουλου. Για το πρώτο γράφει ο Αντώνης Μοσχοβάκης: «Στο κλίμα της ταινίας παίζουν λαμπρά, καταρχήν ο Φραγκίσκος Μανέλλης και ύστερα ο Θ. Βέγγος, που τον βοηθά και τον ενισχύει, φτιάχνοντας μαζί του ένα ξεκαρδιστικό ντουέτο.» (ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΤΥΠΟΣ, 1960).

Και ξαφνικά, ένας άλλος σκηνοθέτης με καλλιτεχνικές φιλοδοξίες, ο Ροβήρος Μανθούλης, τον ζευγαρώνει με τον «κλασικό» ηθοποιό Βασίλη Διαμαντόπουλο στο αξιόλογο *Ψηλά τα χέρια Χίτλερ*. Αμέσως μετά, ο Πάνος Γλυκοφρύδης του προσφέρει τον πρώτο «απόλυτα» πρωταγωνιστικό και δημιουργικό ρόλο στο *Ζήτω η τρέλα!* (1962). Γράφοντας για το *Ψηλά τα χέρια Χίτλερ*, ο Γιώργος Σαββίδης, τόνισε (κατά πάσα πιθανότητα πρώτος) με σαφήνεια την αξία του Βέγγου.

«... Στον τομέα της διδασκαλίας των ηθοποιών, ο Ροβήρος Μανθούλης έκανε θαυμάσια δουλειά. Έδωσε στον Θανάση Βέγγο την ευκαιρία να δείξει το μεγάλο

κωμικό ταλέντο του, ...παίζοντας τον ένα από τους ήρωες με μοναδική λιτότητα... Το *Ψηλά τα χέρια Χίτλερ* δεν είναι μόνο η καλύτερη ελληνική ταινία που μπόρεσε να γίνει ως σήμερα για την Κατοχή, αλλά και η πρώτη ολοκληρωμένη χρησιμοποίηση του μεγαλύτερου κωμικού ταλέντου της ελληνικής οθόνης –του κ. Θανάση Βέγγου... του οποίου αναδεικνύονται θαυμαστά όλες οι μεγάλες αρετές: Θέρμη, ακρίβεια, ευφυΐα, φαντασία.» (ΤΟ ΒΗΜΑ, 1962).

Ο «Θανάσης» «ανατέλλει», μορφοποιείται, ολοκληρώνεται, με συνεχή άλματα, μέσα στα πέντε επόμενα χρόνια, με αυξανόμενη τη συμβολή του Βέγγου. Οι προσωπικές του ιδιότητες, τα τικ του, τα ψυχικά του χαρίσματα, αλλά και οι ιδέες του γεμίζουν τις ταινίες του, επιτυχίες στη σειρά. Επεκτείνεται στη συμπαραγωγή, στην αυτόνομη παραγωγή, τέλος στην «αυτόνομη» σκηνοθεσία, το 1967. *Τρελός, παλαβός και Βέγγος, Δόκτωρ Ζι-Βέγγος, Ένα ασύλληπτο κορόιδο, Θου-Βου, φαλακρός πράκτωρ, Επιχείρησις Γης Μαδιάμ...* Παρά την ακόμη πιο πλατιά φήμη, την «εθνική συμβολοποίησή του», με το *Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση;* (1971), υπάρχουν οι πιστοί λάτρες της περιόδου εκείνης. Όπως ο Κ. Σταματίου: «Προσωπικά, λατρέψαμε τον τρελό-τρελό Βέγγο της δικής του σκηνοθεσίας και παραγωγής, τον αυθόρμητο και αυθαίρετο και σουρεαλιστή και καταλυτικό. Οι τότε ταινίες του είναι μοναδικά επιτεύγματα στον τομέα του ελληνικού κωμικού κινηματογράφου, γιατί συνδυάζουν το όργιο των γκαγκς, που χαρακτηρίζουν όλους τους μεγάλους κωμικούς, με μια βαθύτατη ελληνικότητα» (ΤΑ ΝΕΑ, 1970).

Δεν ήταν πολλοί οι διανοούμενοι του σινεμά που έπαιρναν στα σοβαρά τον Βέγγο στα χρόνια του '60. Ενδεικτικά σταχυολογώ από όσα έγραφα στο ΕΘΝΟΣ (1967) για το *Τρελός, παλαβός και Βέγγος*.

«Ο εκπληκτικός Θανάσης Βέγγος πραγματοποιεί συνεχείς προόδους στο επίπεδο της διαμόρφωσης μιας εντελώς διακριτής κωμικής προσωπικότητας. Από έργο σε έργο αποκρυσταλλώνεται ο τύπος του, καθαρά ελληνικός, μέσα στη λαϊκότητά του και παράλληλα με μιαν αναμφισβήτητη προσωπική φιλοσοφία. Δεν είναι απλώς ένα καταδυναστευόμενο θύμα ο «Θανάσης» αυτής της ταινίας ή ο «Αγαθοκλής» του περυσινού *Πάρε κόσμε*. Η καλωσύνη και η υπομονή του υποδεικνύουν μια «θέση» στον ηθικό τομέα. Και η τρέλα του δεν είναι παρά μια δικλείδα ασφαλείας του ενστίκτου του μπροστά στον κίνδυνο της ολοκληρωτικής αναλώσεώς του. Στο νέο του φιλμ έχει εξελιχθεί επίσης και η έκφρασή του. Μέσα από μια πυρετική κινητικότητα, καθαρά κινηματογραφική, που εκτελείται αντιθετικά με ψύχραιμο πρόσωπο, φτάνει σε υψηλό επίπεδο μιμικής. Τα λεκτικά αστεία έρχονται έτσι σαν συγκοπές ρυθμού, σαν σημεία στίξης να συμπληρώσουν ένα πλήρες θέαμα.»

Λίγους μήνες αργότερα (ΕΘΝΟΣ, 1968) για το *Δόκτωρ Ζι-Βέγγος*:

« Όσο περνά ο καιρός, τόσο βεβαιωνόμαστε, ότι ο Θανάσης Βέγγος είναι ένας γνήσιος δημιουργός στο χώρο του Κινηματογράφου και συγχρόνως ο μόνος Έλ-

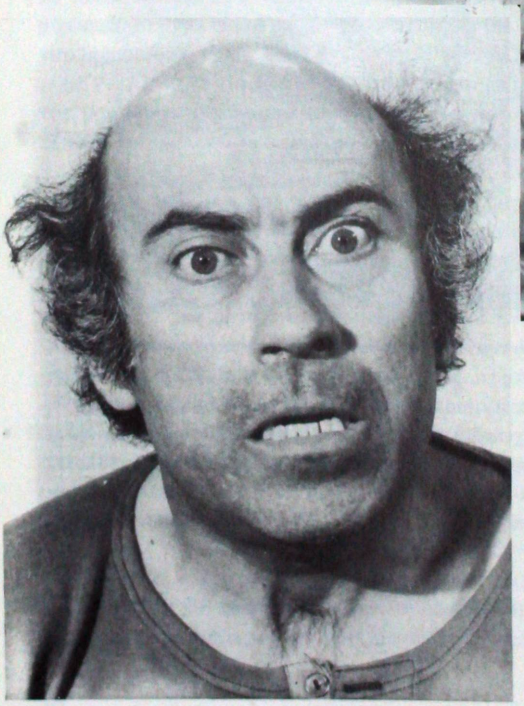

ληνας κωμικός, που έχει διαμορφώσει, επιβάλει κι εμπλουτίσει σε τέτοιο βαθμό ένα προσωπικό ύφος στο είδος αυτό. Κι ο *Ζι-Βέγγος* βρίσκεται οπωσδήποτε στο επίπεδο της καλύτερης μέχρι σήμερα δουλειάς του. Όλα αυτά τα υπογράμμισα «δεόντως», γιατί υπάρχει συνήθως η τάση να παραμερίζονται συγκαταβατικά οι «κλόουν» προς χάρη της σοβαροφανούς Τέχνης και να σπεύδουν εκ των υστέρων να τους δικαιώσουν. Κάποτε πιθανόν θα «ανακαλύψουν», ότι από μία ολόκληρη εποχή, όπως η φετινή χρονιά, δεν έχει σχεδόν να διαλέξει κανείς παρά τις δύο ταινίες του Βέγγου.

Με το πέρασμα του καιρού, διαμορφώνεται και η «σταθερή» προσωπικότητα του Βέγγου, με τις μόνιμες συνισταμένες της. Είναι, π.χ., η μετάπτωσή του μεταξύ δύο καταστάσεων, που είναι εκ διαμέτρου αντίθετες: Από τη μια εκτελεί το καθετί με υπερβάλλοντα ζήλον και μανιακή σχεδόν επιμονή στη λεπτομέρεια, που το οδηγεί σχεδόν στο νευρικό «τικ», κι από την άλλη αφαιρείται τελείως. Και οι δυο καταστάσεις γεννούν τη χιονοστιβάδα της «κωμικής καταστροφής» και, επιπλέον, συνδυάζονται καμιά φορά μεταξύ τους σ' ένα απροσδόκητα εύστοχο αποτέλεσμα.

Είναι πάντα ένας πιεζόμενος από τη ζωή ανθρωπάκος ο Θανάσης, που κινείται στο χώρο της μικροαστικής ζωής και κυρίως στο πλαίσιο του συνοικιακού «μικρομάγαζου» (τόπος σημαδιακός για την σημερινή ελληνική πραγματικότητα). Εδώ μάλιστα, η απρόβλεπτη και «παράτονη» αναφορά στο φαγητό φανερώνει και μια «αρχαία» πείνα, σαν του Καραγκιόζη, του ανθρώπου, που δεν πρόλαβε ποτέ του να χορτάσει καλά-καλά. Όμως και μέσα σ' αυτή την φτώχεια και την αναδουλειά, ο ήρωας διατηρεί την ειλικρίνεια και την τιμή του. Αυτός δεν θέλει να τον πάρουν για γιατρό, εξηγεί συνεχώς, ότι είναι κουρέας και τα χρήματα, στο τέλος, τα αρνείται.

Ακόμη ισχυρότερη ίσως είναι η τάση του να βοηθήσει πάντα τον άλλον, που βρίσκεται σε δυσχέρεια. Ο έντονος αυτός αλτρουϊσμός του αποδεσμεύει μέσα στις ταινίες του κι ένα συνεχώς εντονότερο συναισθηματισμό. Και στο *Ζι-Βέγγο* ο Θανάσης πραγματώνει, όπως και ο Τσάπλιν, τη θλιβερή μοίρα του κλόουν. Ενώνει τους άλλους κι εκείνος φεύγει μοναχικός, για να ξαναρχίσει...

Η έλξη που γεννά, τώρα, η προσωπικότητά του, κάνει τα σενάρια, έστω κι από διαφορετικούς συγγραφείς γραμμένα (όπως εδώ ο Τσιφόρος), να μοιάζουν εξαιρετικά με τον Βέγγο και τα χαρακτηριστικά του. Κι όλα αυτά υπηρετούνται συνεχώς περισσότερο με αξιόλογα οπτικά ή κινητικά«γκαγκς» (κωμικά ευρήματα). Το άνοιγμα του *Ζι-Βέγγου*, με τον καταιγισμό των «γκαγκς» επιβάλλεται, αλλά ιδίως το πρώτο με τα σακιά, είναι κυριολεκτικά θαυμάσιο, σαν περιεχόμενο, σαν κίνηση, έτσι, όπως γίνεται η λήψη από ψηλά, αλλά και σαν τελική έκπληξη με την πτώση στην θάλασσα. Η κλασική τουρτομαχία είναι, βέβαια, «δάνειο» από τους κλασικούς του βωβού, αλλά άρτια στημένη. Και το «γκαγκ» του τέλους, με τους δύο ερωτευμένους στο στύλο, τον Βέγγο να πετάει πέτρες στην θάλασσα και την παρακολούθηση του λιμενικού ναύτη, έχουν μια αναμφισβήτητη ανθρώπινη ποιότητα και ποίηση.»

Ο Τάκης Παπαγιαννίδης συνόψισε τη συνειδητοποίηση της αξίας του Βέγγου, με το άρθρο του «Η θέση του Βέγγου στην ελληνική κωμωδία» (που συνδυαζόταν με την κεφαλαιώδη συζήτηση μαζί του), στο περιοδικό *Σύγχρονος Κινηματογράφος*, τ. 13, την άνοιξη του '71.

«Μέσα από τις πολλαπλές ταινίες που γύρισε, αποκρυστάλλωσε έναν τύπο. Το γνησιότερο νεοέλληνα και απόγονο του Καραγκιόζη, που όλοι αναγνωρίζουμε σαν τον βλέπουμε να γυρίζει στους δρόμους μ' ένα σάκο πλασιέ ή με το δίσκο του καφετζή, τρέχοντας απ' το πρωί μέχρι το βράδυ, επινοώντας κομπίνες κάθε μέρα, κάθε ώρα, κάθε λεπτό, σκοπεύοντας να πιάσει την καλή. Όμως είναι πονετικός, φιλάνθρωπος, ευαίσθητος, ό,τι κερδίζει το μοιράζει στους αναξιοπαθούντες και μη, αρκετά βλάκας για να πετύχει το επιδιωκόμενο. Πάντα μ' ένα ανικανοποίητο ερωτικό πάθος που δε βρίσκει ανταπόκριση, αλλά που είναι ικανό να φανερώσει την παιδική τρυφερότητα που κρύβει μέσα του. Αυτός ο τύπος μένει σε κάποια συνοικία, είναι προικισμένος με μια κριτική διάθεση απέναντι σ' ό,τι του ξημερώνει η μέρα, απ' τη μια αρκετά ευφυής ώστε να ξεχωρίζει το καλό από το κακό, από την άλλη αδύναμος να ενεργοποιήσει σωστά τις πεποιθήσεις του. Είναι παράλογα ιδεολόγος, από τα πριν χαμένος. Η νίκη των ιδεολογικών του κατευθύνσεων φαίνεται να μην έχει καμιά σημασία γι' αυτόν, σαν να του φτάνει η ικανοποίηση ότι πολεμάει με το μέρος του σωστού. Αυτός, λοιπόν, ο τύπος έχει τούτο το σημαντικό. Δε γεννήθηκε απ' την πένα κάποιου μέτριου συγγραφέα, ούτε είναι το εύρημα κάποιου εμπορικού σκηνοθέτη. Βλέποντας τις ταινίες του, παρατηρείς μια προοδευτική εξέλιξη, αποτέλεσμα ενός δημιουργικού ταλέντου, προικισμένου μ' ένα πάθος για τη δουλειά του. Δεύτερο σημαντικό είναι ότι ο τύπος δημιουργήθηκε μέσα στο σινεμά, γι' αυτό και το ενδιαφέρον του δε βρίσκεται στο λόγο, αλλά στην κίνηση, την έκφραση μέσα στο χώρο, που εξαρτάται άμεσα από τον τρόπο κινηματογράφησης. Ταυτόσημο με το γεγονός αυτό, είναι και το ότι ο Βέγγος δεν υπάρχει στο σινεμά μόνο σαν ηθοποιός, αλλά και σαν σκηνοθέτης των κωμωδιών του. Δηλαδή βρίσκεται περισσότερο κοντά στον όρο δημιουργός.»

Από τότε (και μετά από πολλές δημιουργικές συνεργασίες, κυρίως με τον Ντίνο Κατσουρίδη), ο Θανάσης συνοδεύει την ελληνική πραγματικότητα, την ελληνική κοινωνία, με τα ψηλά και τα χαμηλά της. Πάντα πηγαίος, ειλικρινής, οικείος. Στις *Ήσυχες μέρες του Αυγούστου* (1991), το βλέμμα του, ώριμο, κουρασμένο, γλυκό και πικρό, πάντα θερμό, μαρτυρία μιας νέας, πιο δύσκολης φάσης της ζωής μας. Γύρω στο πρόσωπό του σχεδόν ένα φωτοστέφανο, ταπεινού, λαϊκού αγίου. Μια ανταύγεια του θησαυρού της συλλογικής ψυχής μας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Πρόεδρος Πανελλήνιας Ένωσης Κριτικών Κινηματογράφου

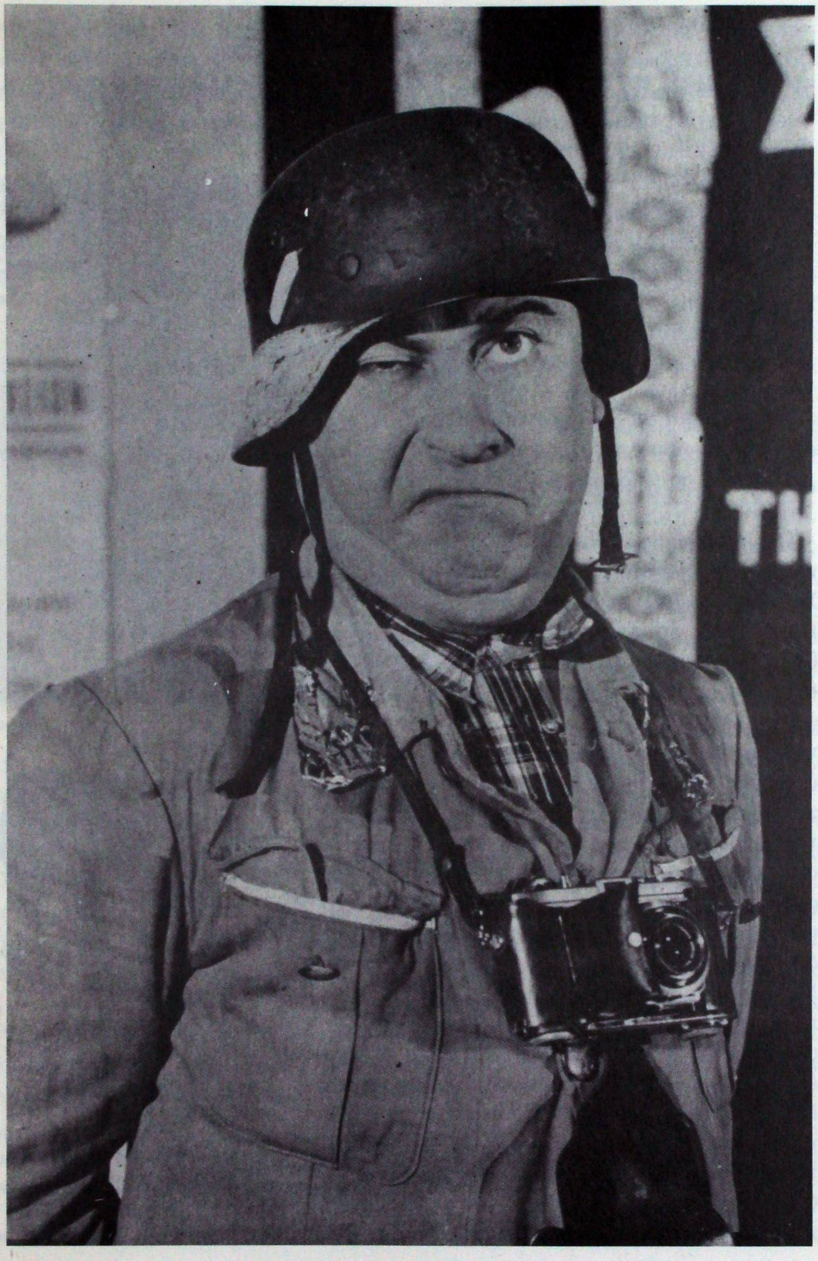

Ένα ασύλληπτο κορόιδο

Ο Θανάσης Βέγγος συζητά με τον Τάκη Παπαγιαννίδη

Επειδή είσαι από τους λίγους ανθρώπους σ' αυτόν τον τόπο, που εμφανίστηκε στο σινεμά χωρίς να 'χει καμιά σχέση μ' αυτό και δημιούργησε εμπειρικά ένα χαρακτήρα, θα 'θελα να μου μιλήσεις για το ξεκίνημά σου.

Ο Κούνδουρος. Ο Νίκος Κούνδουρος. Αν δε συναντιόμαστε στο Στρατό, δεν θα υπήρχε στο πανί ούτε Θανάσης, ούτε Βέγγος. Δούλευα σ' ένα πατάρι, τα δέρματα. Στο Στρατό μαζευτήκαμε μια ομάδα για να σκαρώσουμε μια παράσταση. Ο Κούνδουρος ήταν σκηνογράφος. Μια μέρα μου λέει: «Θανάση, όταν απολυθούμε θα παίξεις σε μια ταινία που θα φτιάξω». Γύρισα στο πατάρι κι ούτε που το θυμώμουνα. Έτσι, όταν ήρθε να με βρει, δεν είχα διάθεση πια κι αρνήθηκα. Η επιμονή του όμως ήταν τέτοια, που στο τέλος με κατάφερε. Γυρίστηκε η *Μαγική πόλη* και βρέθηκα μέσα σ' έναν καινούργιο κόσμο, που ταυτόχρονα αποτελούσε και μια λύση για το οικονομικό μου πρόβλημα. Έπαιζα τρίτους ρόλους και δούλευα σαν φροντιστής για ένα κομμάτι ψωμί. Αυτή είναι η αρχή. Χειρότερες μέρες δε θυμάμαι στη ζωή μου. Γυρίστηκε κι ο *Δράκος*. Μέσα σε δυο χρόνια έπαιξα 22 μικρούς ρόλους που μ' είχαν τσακίσει. Ήθελα να κάνω κάτι άλλο, οπωσδήποτε κάτι πιο σημαντικό. Είχα κάποια επιτυχία και μου δώσαν ρόλους πρωταγωνιστή. Πνιγόμουνα εκεί μέσα, καταλάβαινα πως δεν ήμουν εγώ, αλλά κάποιος ηθοποιός Βέγγος που τον μεταχειριζόντουσαν όπως ήθελαν. Σε τέτοιο σημείο φτάσανε τα πράγματα και σκέφτηκα να κάνω μια δική μου εταιρία παραγωγής, όπου οι ταινίες θα γινόντουσαν όπως

Σκίτσο του Ν. Κούνδουρου για τον Βέγγο, όταν ήταν συγκρατούμενοι στη Μακρόνησο

πάνω-κάτω ήθελα. Με βοήθησαν πολύ δυο σκηνοθέτες που καταλάβαν και πίστεψαν σ' αυτά που σκεφτόμουνα. Ο Πάνος Γλυκοφρύδης κι ο Ερρίκος Θαλασσινός. Ταινίες σαν τον *Παπατρέχα* ή το *Μην είδατε τον Παναή* δε θα 'βγαιναν χωρίς αυτούς. Και μέχρις ένα σημείο ήμουνα ήσυχος. Είχα δυο ανθρώπους που μπορούσαν να με καταλάβουν και να προωθήσουν τις σκέψεις μου πάνω στο φτιάξιμο μιας ταινίας. Μια μέρα ο Γλυκοφρύδης μου είπε πως ήταν αδύνατο να συνεχίσει μαζί μου, γιατί δεν πίστευε πως οι ταινίες αυτές ανταποκρίνονταν, στις απόψεις που είχε για το σινεμά. Η επιτυχία τού *Με τη λάμψη στα μάτια* σιγούρεψε τη στάση του. Λίγο αργότερα οι δουλειές τού Θαλασσινού δεν του αφήναν περιθώρια ν' ασχοληθεί μαζί μου. Τότε βρέθηκα σε δύσκολη θέση. Δεν είχα εμπιστοσύνη σ' άλλον άνθρωπο, και το χειρότερο πίστευα πως δεν υπήρχε άλλος άνθρωπος που να με καταλαβαίνει. Έτσι, πέρασα στη σκηνοθεσία. Πάλεψα όσο μπόρεσα, το αποτέλεσμα το ξέρεις: 4.000.000 δρχ. χρέος, αυτή ήταν η αμοιβή μου. Τρεις κλητήρες κάθε πρωί έξω απ' την πόρτα μου· κι από ολόκληρη την εταιρία έμεινε μονάχα ένα τηλέφωνο. Σ' αυτή την τραγική κατάσταση, ο Φίνος ήταν μια λύση. Του εκχώρησα όλες μου τις ταινίες. Τώρα του χρωστάω γύρω στα 2.000.000 και γυρίζω ταινίες για λογαριασμό του, έναντι του χρέους. Όμως υπάρχει κι ο Κατσουρίδης. Μετά τον *Δρα Ζι-Βέγγο* πείστηκα ότι είναι ο καινούργιος μου άνθρωπος. Αφέθηκα σ' αυτόν κι αισθάνομαι μια σιγουριά. Φτιάχνουμε συμπαραγωγές και παρά τις επιμέρους διαφωνίες μας του μένω πιστός και θα του μένω για όσες ταινίες θελήσει. Ώσπου να βαρεθεί.

Μακρόνησος 1949, με τον Τ. Κατράπα και τον Ν.Κούνδουρο

Το πέρασμά σου στη σκηνοθεσία, σου δίνει κι ένα πρόσθετο δικαίωμα. Μπορείς να μιλήσεις γι' αυτήν την παρουσία σου;

Θα σου πω κάτι. Ο Κούνδουρος, στη *Μαγική πόλη*, όταν πήγε να στήσει τη μηχανή έφαγε καρπαζιά με το κουτάλι. Δεν είχε ιδέα τι του γινόταν. Στο τρίτο γύρισμα ήτανε ξεφτέρι. Δασκάλευε και τους δασκάλους του. Αυτό σημαίνει πως περισσότερο μετράει αν έχεις κάτι μέσα σου για να πεις. Τα υπόλοιπα μαθαίνονται. Λοιπόν, εγώ, ο Θανάσης Βέγγος, είμαι ενστικτώδης άνθρωπος. Ίσως μέσα μου να μην υπάρχει τίποτε άλλο. Μπαίνω στο πλατό και διαβάζω τη σκηνή που έχω να γυρίσω. Δεν μπορώ να σκεφτώ. Λέω: η μηχανή εδώ. Αν με ρωτήσεις γιατί εδώ κι όχι εκεί, δεν ξέρω ν' απαντήσω. Αλλά είμαι σίγουρος ότι η μηχανή θα στηθεί εδώ. Αφού τελειώσει η λήψη, δε θα γυρίσω να κοιτάξω πίσω. Η μηχανή στήθηκε εδώ, πάει τελείωσε. Αν δω τη σκηνή στην οθόνη, ίσως να μη μ' αρέσει. Την επόμενη φορά η μηχανή θα στηθεί σ' άλλο μέρος. Εκεί που θα 'μαι σίγουρος, χωρίς να ξέρω γιατί, ότι πρέπει να στηθεί. Μετά, δεν μπορώ να χωνέψω τις ιστορίες του Θανάση, γραμμένες σ' ένα χαρτί από έναν άνθρωπο που δεν έχει σχέση με το γύρισμα. Τελευταία με τον Κατσουρίδη το βάλαμε σε κάποιον δρόμο. Το σενάριο χτενίζεται από τρία χέρια μέχρι ν' αρχίσουμε το γύρισμα. Στο τέλος, το πετάμε στα σκουπίδια κι αυτοσχεδιάζουμε. Πίστεψέ με, τα πράγματα βγαίνουν μόνα τους. Τα τελευταία 300 μέτρα της *Ιουλιέττας* είναι γυρισμένα χωρίς σενάριο. Όλη η απαγωγή, το ανέβασμα στα κεραμίδια και ό,τι ακολουθεί, ήρθαν μόνα τους, σαν φυσικό επακόλουθο της τρέλας των δύο ερασιών. Ξοδέψαμε 22.000 μέτρα νεγκατίφ για την ταινία, αλλά κάναμε αυτό που νομίζαμε σωστό. Δε στο κρύβω, ότι οι καλύτερες στιγμές μου στο σινεμά γυρίστηκαν χωρίς σενάριο. Η αρχή του *Δρα Ζι-Βέγγου*, το ξύρισμα με το πλέι μπακ του *Κουρέα της Σεβίλλης* στο *Ασύλληπτο κορόιδο*, η σκηνή με το γραμμόφωνο στην Περαία στο *Επιχείρησις Γης Μαδιάμ*, είναι γυρισμένες με μια μηχανή στο χέρι. Αυτή η μηχανή πρέπει να 'ναι τρελή σαν τον Θανάση. Πέφτω στη θάλασσα, ανεβαίνω στους στύλους, κρεμιέμαι απ' τα κεραμίδια, ό,τι έχει σημασία είναι ο Θανάσης. Αυτή είναι η απεικόνιση (όχι η προσφορά, δεν πιστεύω πως υπάρχει κάτι τέτοιο) ενός ανθρώπου που εκφράζει τις ανησυχίες μου. Δουλεύω με το ένστικτο, δεν έχω κανένα ταλέντο, κα...

... κι ο Θανάσης;

...νένα ταλέντο, μόνο αυτή τη φάτσα, που, κοίταξέ την καλά και διάβασε. Εδώ είν' αποτυπωμένη όλ' η μιζέρια, όλ' η δυστυχία, όλος ο πόνος του ασήμαντου Έλληνα. Κάποιο βράδυ με πλησιάζει έξ' απ' το σινεμά ένας γέρος. «Καλέ μου άνθρωπε», μου λέει, «είμαι συνταξιούχος και βλέπω με τη γυναίκα μου τις ταινίες σου. Σ' ευχαριστώ. Μόλις βγαίνω απ' το σινεμά έχω ξαλαφρώσει για τρεις μέρες». Αυτό το «καλέ μου άνθρωπε» έγινε σήμα κατατεθέν του Θανάση. Έτσι, αγαπητέ, φκιάχτηκε σιγά-σιγά ο Θανάσης. Παρατηρώντας τους ανθρώπους μέσα στο χώρο που κινούνται. Στις λαϊκές αγορές, στις γειτονιές, στο σινεμά κλπ. Είναι ψέμα να ισχυριστώ πως δεν απευθύνομαι σ' αυτούς. Μόνο που, τελευταία,

μου κάνουν νερά. Ενώ οι ταινίες μου δουλεύουν στα κεντρικά σινεμά και στην τελευταία προβολή, αντίθετα χάνουν στη συνοικία. Ενώ κερδίζω τους διανοούμενους που αρχίζουν να ασχολούνται μαζί μου (κι είναι αυτό κάτι σαν τιμή για μένα που προκάλεσα την προσοχή των ειδικευμένων κριτικών), αντίθετα, η περιμετρική ζώνη αντιδράει στο καινούργιο μου πρόσωπο. Όμως θα συνεχίσω, γιατί πιστεύω σ' αυτό που κάνω. Και με το ίδιο πνεύμα θα προσπαθήσω να τους τραβήξω πάλι με το μέρος μου. Δε σταματώ, γιατί βλέπω τη δουλειά μου να καλυτερεύει κάθε τόσο. Είναι κέρδος και του κοινού.

Μίλα μου για τους υπόλοιπους συνεργάτες.

Είμαι δύσκολος στις σχέσεις μου. Σου είπα για τον Γλυκοφρύδη και για τον Θαλασσινό. Το ίδιο τώρα με τον Κατσουρίδη. Δεν είμαι κοινωνικός τύπος. Ούτε μπορώ να ζω όπως η Λάσκαρη με δυο δημοσιογράφους στο κατόπι. Είναι η πρώτη συνέντευξη που δίνω, ας πούμε, γύρω από τη δουλειά κι αυτό φανερώνει πως δεν μπορώ να συνεννοηθώ εύκολα με τους ανθρώπους αν δε μου εμπνέουν εμπιστοσύνη. Κατά τα άλλα, προσπαθώ να τελειώνω τις δουλειές μου, πριν με πάρουν είδηση. Σου δίνουν το σενάριο και μόλις ακούσουν πως θα το κοιτάξει κάποιος ειδικός να το διασκευάσει για το σινεμά φρυάζουν, ωρύονται, σου λένε «αυτός ο άσχετος θα πιάσει το σενάριό μου;» Καταλαβαίνεις, με τέτοια νοοτροπία δεν μπορείς να κάνεις εύκολα ό,τι θέλεις. Οι ιδέες, όμως, πάντα είναι δικές μου· κι εκείνο που θέλω να δείχνουν οι ταινίες μου είναι οι περιπέτειες του Θανάση που θα πηγάζουν μέσα απ' τον ελληνικό χώρο. Κανένας μέχρι τώρα δε μ' έχει πει Κύριε Βέγγο. Για όλους είμαι ο Θανάσης.

Σωστά. Βλέποντας όμως μια ταινία σου, ξεχωρίζεις αμέσως τη διάσταση που υπάρχει ανάμεσα στον Θανάση και τα υπόλοιπα πρόσωπα της ιστορίας. Ενώ ο Θανάσης καταφέρνει να είναι κινηματογραφικός, η υπόσταση των υπολοίπων δημιουργείται και παραμένει στο επίπεδο της πρόζας.

Έχεις δίκιο. Τα σενάρια δε μ' εξυπηρετούν εντελώς – αυτό σου το 'πα. Η μηχανή στο χέρι και στο δρόμο: Όλα λύνονται εκεί. Στο σενάριο είναι δοσμένη η αφορμή. Το πώς θα γυριστεί και το τι θα ειπωθεί πρέπει να βγαίνει επιτόπου, εκεί στο γύρισμα. Στην αρχή του *Ζι-Βέγγου,* ο Κατσουρίδης με κυνηγούσε με τη μηχανή στο χέρι, μέχρι που έπεσα στη θάλασσα. Μόνο που δεν μπορεί να γίνεται πάντα έτσι. Συμπιέζουμε το χρόνο. Κάποτε βρέθηκα σ' απελπιστική θέση. Πηγαίνω στον Λαζαρίδη. «Θέλω ένα σενάριο», του λέω, «πάνω κάτω έτσι». Το γύρισμα έπρεπε να τελειώσει σε είκοσι μέρες. Καταλαβαίνεις ότι σ' αυτές τις περιπτώσεις δεν μπορείς να δουλέψεις παραπάνω από μια-δυο σκηνές γιατί δε σε παίρνει ο χρόνος. Όλα τ' άλλα πρόσωπα στέκουν. Αν δε μιλήσουν δεν υπάρχουν.

Κι ο Θανάσης κάπου-κάπου δεν προσέχεται όπως θα 'πρεπε. Μερικές φορές, ενώ ο δρόμος οδηγεί στην κοινωνική σάτιρα, οι βλέψεις του σεναρίου σταματούν στη φάρσα. Χάνεται έτσι η ευκαιρία να αποκτήσει μεγαλύτερο βάρος το έργο. Θυμάμαι τη σκηνή με τον Μηλιάδη στο Βέγγος *για όλες τις δουλειές όταν βρίσκεσαι κάτω απ' το τραπέζι και ανακαλύπτεις την απάτη. Τα λόγια του Μηλιάδη ενώ θαυμάσια μπορούν να χρησιμεύσουν σαν αφετηρία για μια κοινωνική κριτική, παραμένουν στα κατατοπιστικά στοιχεία, που εξωτερικά μόνο βοηθούν το μύθο.*

Έχεις δίκιο. Έτσι πρέπει να 'ναι όπως τα λες. Όμως δεν ξέρω. Δεν υπάρχει σου λέω χρόνος, κι ίσως, ταινία με ταινία, φτάσουμε μέχρι εκεί. Σίγουρα θα φτάσουμε. Βλέπεις, συνέχεια καλυτερεύει η δουλειά μας και μπαίνει σε κάποιο δρόμο.

Πολλές φορές σε συνάντησα μέσα σε σινεμά, όπου παιζόταν ταινία τέχνης. Αυτό μου έκανε εντύπωση.

Ναι, αλήθεια, βλέπω πολύ σινεμά. Έξι με εφτά ταινίες τη βδομάδα. Δε γίνεται αλλιώς, εκεί μέσα καταλαβαίνεις καλύτερα τα πράγματα. Λοιπόν, κι ο Κούνδουρος έβλεπε πολύ σινεμά. Αυτό έχει αξία. Ξέρω πως είμαι πρωτόγονος όσον αφορά τη νοοτροπία μου στο σινεμά, κι άλλη λύση απ' το ίδιο το σινεμά, δεν υπάρχει για να βελτιωθώ. Τελευταία, είδα το *Ψηλά τα χέρια Χίτλερ* του Μανθούλη. Δε μ' άρεσε πια ο Βέγγος εκεί μέσα. Τώρα θα έπαιζα διαφορετικά το ρόλο. Αυτό είναι κέρδος, δε νομίζεις;

Και βέβαια. Πες μου τώρα, ο χαρακτήρας Θανάσης τι προσφέρει σε μια κοινωνία σαν τη δική μας;

Τι προσφέρει; Τι να σου πω... Δεν ξέρω.

Περιοδικό *Σύγχρονος Κινηματογράφος*, Νο 13
Μάρτιος-Απρίλιος 1971

«Η ανάπαυση του πολεμιστή», στο *Μεγάλο κανόνι*, φωτογραφία από το γύρισμα

Η μοναξιά του κωμικού μακρινών αποστάσεων

Τελευταίος κρίκος μιας αλυσίδας λαμπρών κωμικών του ελληνικού κινηματογράφου, ο Θανάσης Βέγγος, μοιάζει σήμερα παράξενα θλιμμένος και ιδιαίτερα μόνος, σχεδόν φυλακισμένος στις αραιές τηλεοπτικές του εμφανίσεις. Προερχόμενος από έναν κόσμο στον οποίο το να παίζεις ακόμα κι έναν τρίτο ρόλο σήμαινε να επιστρατεύσεις όλες τις δημιουργικές δυνάμεις που υπήρχαν μέσα σου, ο Βέγγος βρέθηκε, χωρίς να το καταλάβει, όπως όλοι μας άλλωστε, σε μια οπτικοακουστική πραγματικότητα, όπου κωμωδία σημαίνει, πρώτα και κύρια, να ειρωνεύεσαι το θεατή! Όμως ο Βέγγος προέρχεται από μία παράδοση στην οποία ο κωμικός αναλαμβάνει τα κοινά βάρη, παθαίνει, με σκοπό να μάθει ο θεατής, να ταυτιστεί μαζί του κι ύστερα να λυτρωθεί. Σήμερα όπου κανείς δε θέλει να πάθει ή να μάθει κάτι, ο πραγματικός κωμικός μένει εντελώς μόνος.

Θα θυμάμαι πάντα τον Βέγγο, έτσι όπως τον είδα παιδί, σ' ένα θαυμάσιο μελόδραμα του Αλέκου Σακελλάριου, τα *Χαμένα όνειρα*. Σ' ένα γραφείο, όπου όλοι ονειρεύονται, χωρίς κανείς ποτέ να εκπληρώνει τα όνειρά του ο Βέγγος είναι ο καφετζής. Εμφανίζεται καμιά δεκαριά φορές και λέει πάντα την ίδια φράση στον Δημήτρη Παπαμιχαήλ, ζητώντας του να μεσολαβήσει ώσπου να αναλάβει ο Βέγγος το μπαρ ενός κινηματογράφου. «Θα μου πεις κι εδώ δεν τρως ψωμάκι;» αναρωτιέται ο Βέγγος. «Όμως δεν είναι το ίδιο να τρως ψωμάκι από μία δική σου δουλίτσα, έτσι δεν είναι;» Σ' ολόκληρη την ταινία ο Βέγγος λέει αυτή τη φράση δέκα με δεκαπέντε φορές, κι όμως κάθε φορά η αγωνία του βαθαίνει κι ο θεατής διψάει ν' ακούσει κάτι που γνωρίζει εκ των προτέρων, κάτι που θα τον λυτρώσει χωρίς να ξέρει το πώς και το γιατί.

Με την ίδια δίψα περιμέναμε τις ταινίες στις οποίες πρωταγωνίστησε ή σκηνοθέτησε ο Θανάσης Βέγγος, λίγο αργότερα, γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι θα παρασυρθούμε σε μια έντονη σχέση με την τρελή κι αδέσποτη όψη της πραγματικότητας, με οδηγό τον πιο συμπαθητικό αντι-ηθοποιό που γέννησε ποτέ ο ελληνικός κινηματογράφος. Γιατί ο Βέγγος δεν προερχόταν ούτε από το θέατρο, ούτε από την επιθεώρηση (τον είχε γνωρίσει ο Νίκος Κούνδουρος στη Μακρόνησο) κι

έμοιαζε να έχει γεννηθεί κατευθείαν για να παίξει στον κινηματογράφο. Σε όποια ταινία τρύπωνε γινόταν κάτι απροσδιόριστα *μοντέρνο*, καθόλου υπολογισμένο, πάντα ανεξήγητα αυθόρμητο. Η παρουσία του ήταν ήδη καταλυτική όταν έπαιζε πίσω από άλλους (με τον Χατζηχρήστο, τον μεγαλύτερο των ηθοποιών, στο *Ο Ηλίας του 16ου*) ή δίπλα τους (με τον Σταυρίδη στους *Δοσατζήδες*). Όμως, όταν ο Βέγγος άρχισε να οργανώνει τις ταινίες, συνειδητά ή ασυνείδητα, γύρω από τον εαυτό του, τότε παρακολουθήσαμε μια έκρηξη, ίσως την τελευταία που εμφανίστηκε ποτέ στον ελληνικό κινηματογράφο.

Ο Βέγγος διέτρεξε με απίστευτη ταχύτητα το κινηματογραφικό θέαμα καταπίνοντας κάθε μυθοπλασία που του προσφέρθηκε και συνθέτοντας ένα γιγάντιο σουρεαλιστικό ντοκιμαντέρ, χιλιάδες μέτρα, επικαίρων, για το ελαφρό θέαμα. Ο θεατής των ταινιών του σπάνια θυμάται υποθέσεις, μόνο ατάκες, μούτες και χειρονομίες στριφογυρίζουν στη μνήμη του. Όλα τα άλλα μπερδεύονται, η βασική αρχή της μυθοπλασίας («μια ιστορία με αρχή, μέση και τέλος») καταργείται. Υπερασπιζόμενος τον εαυτό του ο κωμικός δανείζει στον «παλιό» ελληνικό κινηματογράφο *μια παρουσία που τυφλώνει με το φως της* και τελικά, τον ανατρέπει από τα μέσα ολοκληρώνοντάς τον πολύ πιο γρήγορα από ότι ο ίδιος φαντάστηκε ότι θα συμβεί. Άλλωστε η αποστολή του κωμικού ήταν πάντα η υπερβολή· και ο Βέγγος, ακόμα και σε παραγωγές χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις (*Τύφλα να 'χει ο Μάρλον Μπράντο, Τρελός, παλαβός και Βέγγος*) τινάζει στον αέρα ένα μοντέλο εμπορικής ταινίας υπερβάλλοντας στο έπακρο το μηχανισμό της. Έτσι, ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του '60, η κριτική επισημαίνει τον αθεράπευτο μοντερνισμό του Βέγγου χαιρετίζοντάς τον μέσα από κείμενα του Κώστα Σταματίου και του Γιάννη Μπακογιαννόπουλου.

Η συνέχεια είναι λίγο παράξενη και τα αποτελέσματά της είναι μια σειρά από αμήχανες καταστάσεις. Με το *Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση*; του Ντίνου Κατσουρίδη ο Βέγγος περνάει σε μια πραγματική ωριμότητα, μόνο που οι προβολείς είναι στραμμένοι πάνω του, περιμένοντας κάτι απ' αυτόν, κάτι που δεν του ταιριάζει καθόλου. Κι αυτό το κάτι δεν είναι άλλο από τη μετατροπή του κωμικού σε «φορέα μηνύματος». Η Αριστερά υιοθετεί τον Βέγγο και μ' αυτό τον τρόπο τον αναιρεί γιατί το μόνο μήνυμα που μεταφέρει ο Βέγγος είναι το απρόβλεπτο, αινιγματικό και τρομερά ανθρώπινο στοιχείο που κουβαλάει ο ίδιος, ως μοναδική κι όχι ως «αντιπροσωπευτική» παρουσία, όπως επιθυμεί η Αριστερά. Έτσι, σιγά-σιγά, ο Βέγγος μετατρέπεται σ' ένα μηχανισμό παραγωγής εντυπώσεων Βέγγου, ιδιαίτερα μέσα από τις «στρατευμένες» κωμωδίες του Θόδωρου Μαραγκού. Όμως, ολόκληρος ο ελληνικός κινηματογράφος, μοιάζει εκείνη την εποχή να έχει οδηγηθεί σε μια παρεξήγηση. Η ελληνική κινηματογραφική κωμωδία πνέει τα λοίσθια και ο Βέγγος οδηγείται στα τηλεοπτικά *Βεγγαλικά*, τελευταία προσωπική του δουλειά, όπου εμφανίζεται να παλεύει μ' έναν εφιάλτη.

Η μοίρα του κωμικού είναι η μοναξιά. Ο Θανάσης Βέγγος είναι ο τελευταίος μεγάλος Έλληνας κωμικός του κινηματογράφου και του οφείλουμε όλοι ένα

σημαντικό κομμάτι από την κινηματογραφική ευαισθησία μας. Στις αρχές της δεκαετίας του '60, κάθε φορά που οι φωτογραφίες μιας καινούργιας ταινίας με τον Θανάση Βέγγο γέμιζαν τις προθήκες' του «Ρόξυ» στην πλατεία Κυψέλης, οι μικροί μαθητές του 26ου δημοτικού σχολείου της Φωκίωνος Νέγρη ζούσαν με την προσμονή της απογευματινής προβολής του Σαββάτου. Τα πρώτα νέα μάς τα έφερνε ο Κεραμιδάς που εργαζόταν στο μπαρ του κινηματογράφου. Παρακολουθούσε την ταινία τρεις φορές τη μέρα, μάθαινε απέξω τα γκαγκ και τις ατάκες και μας έπαιζε την ταινία στα διαλείμματα. Έτσι, όταν πηγαίναμε, επιτέλους, το Σάββατο στο «Ρόξυ», το πρώτο «καλέ μου άνθρωπε» το ψιθυρίζαμε από μέσα μας σχεδόν ταυτόχρονα με τον Θανάση. Ήταν ο άνθρωπός μας και μας μάθαινε περισσότερα από τους δασκάλους μας για το πώς θα τα βγάζουμε πέρα. Η κινηματογραφική αίθουσα ήταν ένα κράμα σχολείου και εκκλησίας. Αλλά αυτά, καλοί μου άνθρωποι, συνέβαιναν τα πολύ παλιά χρόνια.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

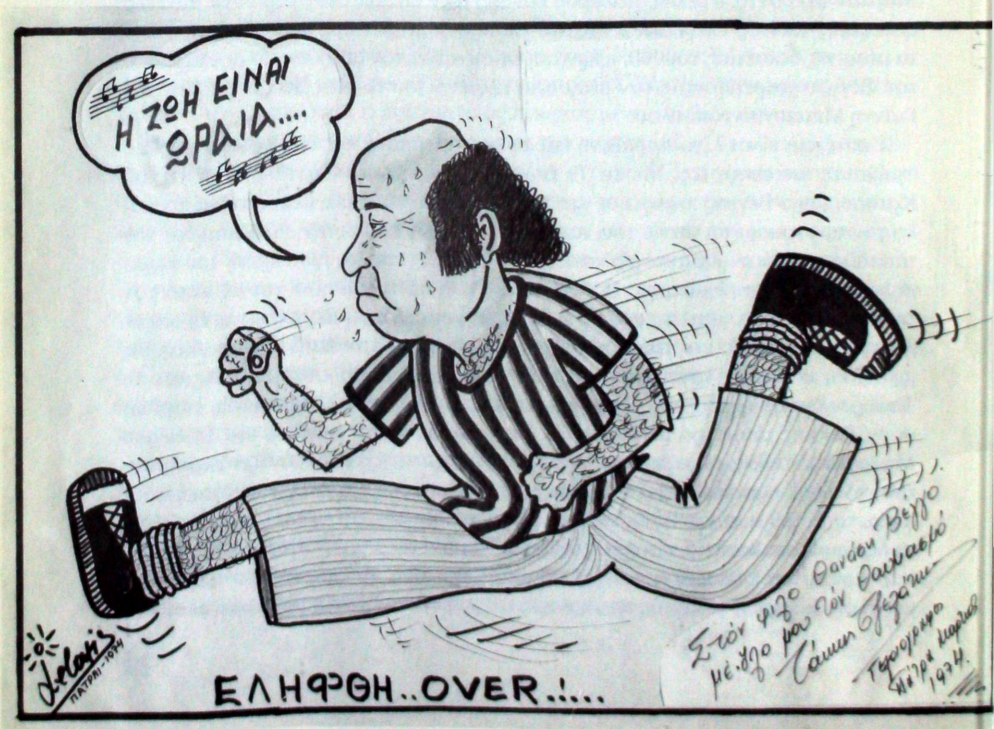

Τύφλα να 'χει ο Μάρλον Μπράντο

Ο Θανάσης στη χώρα της σφαλιάρας

Δεν τον λένε Οιδίποδα μα Καραγκιόζη

Αν ο Οιδίποδας ήταν γιος της μοίρας, της πλέον τυφλής που όρισαν οι θεοί, στην πορεία της πτώσης ενός θρόνου και της συμφοράς ενός λαού, ο Καραγκιόζης στην άλλη άκρη του ελληνικού δίπολου της περιπλάνησης, είναι γιος της τυφλής ανάγκης. Η μοίρα και η ανάγκη κίνησαν την ελληνική ιστορία στο πέρασμά της μέσα από τους αιώνες τόσο καθοριστικά και φυσικά, τόσο ανεξέλεγκτα,

που μας προτρέπουν να τις θεωρούμε τυφλές αδερφές. Ψάχνοντας τώρα τα χαρακτηριστικά του Θανάση Βέγγου μέσα στις ταινίες του, εύκολα αναγνωρίζεις την αδελφική του σχέση με τον Καραγκιόζη. Δεν παριστάνει τον Καραγκιόζη, αλλά είναι ο νεότερος αδερφός του, ένας αδερφός με σάρκα και οστά. Είναι, όπως και οι άλλοι κωμικοί, λαϊκός τύπος. Είναι γιος του λαού και της ανάγκης για επιβίωση, μέσα σε περιβάλλον ολοκληρωτικά εχθρικό. Γιος και όχι παιδί σαν τον Ξανθόπουλο. Αν αναζητήσουμε τίνος παιδί είναι ο Θανάσης, τότε θα ερίζουν για την μητρότητά του η πείνα, η φάρσα, η γκάφα και η σφαλιάρα. Όμως, πέρα από το να είναι τέκνο της ανάγκης, δεν είναι ταυτόχρονα και το ώριμο τέκνο της οργής που ήθελε ο Βάρναλης. Ο Καραγκιόζης και ο Βέγγος δεν έχουν σχέση με τις σημαίες της επανάστασης και σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσαν να βρεθούν μπροστά ή πίσω από αυτές.

Στα χρόνια του πρώτου κυβερνήτη της σύγχρονης Ελλάδας, οι παντοδύναμοι αδερφοί του, Αυγουστίνος και Βιάρος Καποδίστριας, αρέσκονταν να απαντούν στους πεινασμένους Έλληνες, που βγήκαν από την επανάσταση του '21, όταν αυτοί ζήταγαν πόρους για να ζήσουν: «Σύρατε και διακονέψτε». Ο Καραγκιόζης, γέννημα εκείνης της εποχής, έστηνε αυτί, όταν έβγαινε κάπου λόγος, για να ακούσει τι θα πουν και γι αυτόν. Κι όταν οι αερολογίες που άκουγε δεν του γέμιζαν το στομάχι το 'βαζε στα πόδια για να κηρύξει το ευαγγέλιο της ατυχίας και της πείνας του, να καραγκιοζοποιήσει το πρόβλημά του, να φάει, να πιει και νηστικός να κοιμηθεί.

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, πρωταγωνιστής του μεταπολεμικού μας κράτους, αρέσκονταν να ανεβαίνει στο βήμα, να παίρνει την κλασική εκείνη πόζα της αγνόησης των πάντων, να απευθύνει ένα «ειδικού βάρους» «ελληνικέ λαέ», και μετά... παύση. Ήθελε κάτι να πει ακόμα, μα οι κανόνες της καλής συμπεριφοράς δεν του το επέτρεπαν. Τα υπόλοιπα λόγια του δεν τα πολυσκεφτόταν, γιατί είτε αυτά έλεγε είτε άλλα, δεν έτρεχε τίποτε. Ο ανθρωπάκος μας στήνει αυτί να ακούσει τι θα πουν και γι' αυτόν. Και αυτά που ακούει δεν τα καταλαβαίνει, ή όσα καταλαβαίνει είναι αερολογίες χωρίς πρακτικό αντίκρυσμα. Και τότε, το βάζει στα πόδια και τρέχει. Ο Βέγγος τρέχει συνέχεια. Τρέχει να πιάσει το τρένο της ιστορίας, να δει στην πράξη τις αερολογίες. Όμως κάτι τέτοιο, από χίλιες «ατυχίες», δε συμβαίνει και αυτός παραμένει συνέχεια στην αποβάθρα προσπαθώντας να πουλήσει λαχεία και κουλούρια. Τελικά τι απομένει; Η καραγκιοζοποίηση του προβλήματος και η προσπάθεια για το χαμένο όνειρο μέσα στον κόσμο του παραλόγου.

Μπορείς να πεις πως ο Βέγγος είναι ο καλύτερος Έλληνας κωμικός. Μπορείς ακόμα να πεις πως, αν και στέλεχος του εμπορικού κινηματογράφου, κατάφερε να δώσει καλλιτεχνική ποιότητα στο παίξιμό του. Όμως, πιστεύω πως η υπόθεση δεν κλείνει μ' αυτές τις απλές παρατηρήσεις. Πρέπει να πεις κάτι ακόμα, κάτι που αναπόφευκτα οδηγεί στην πολυπλοκότητα της ανάλυσης: Ο Βέγγος είναι ένα φαι-

Θανάση πάρε το όπλο σου με την Έφη Ροδίτη

νόμενο του νεοελληνικού χώρου, όπως φαινόμενα είναι και η Βουγιουκλάκη και ο Ξανθόπουλος και ο Καζαντζίδης, που γι' αυτούς οι θεωρήσεις σταμάτησαν σε άνευ όρων παραδοχές ή απορρίψεις. Δεν εννοώ φαινόμενα σαν προσωπικά ταλέντα, αλλά ακριβώς εξαιτίας της έντονης σχέσης που συνάψανε με το μαζικό κοινό της εποχής. Τη σχέση-ρόλο της εισβολής στη διαμόρφωση της εκάστοτε λαϊκής σκέψης σε βαθμό καθοριστικό, αφού απευθύνονται στο κοινό τους μέσα από ένα ευρείας κατανάλωσης θέαμα.

Ο τελικός ρόλος του Βέγγου αποχτάει καθοριστική σημασία μέσα από την ανάγκη που τον γέννησε: Την ανάγκη του κόσμου να έχει απέναντί του έναν Βέγγο με τη συγκεκριμένη συμπεριφορά του στην οθόνη. Αυτή η ανάγκη, τόσο γι' αυτούς που την αισθάνονταν, όσο και γι' αυτόν που αποτέλεσε φορέα της ικανοποίησής της, δεν αποτέλεσε ποτέ αντικείμενο πολιτικής ανάλυσης και κατανόησης. Δεν κατάλαβαν ποτέ τι πρόσφερε και τι απωθούσε η ικανοποίησή της. Την ανάγκη αυτή, στο σημείο που δεν μπορεί κάποιος να την κατανοήσει, ο Μαρξ την ονομάζει τυφλή και την απορρίπτει, αντιπαραθέτοντας τον ιστορικό υλισμό στην κατανόηση των φαινομένων και των αναγκών. Και φυσικά, με τη θέση του αυτή δια-

γράφει ταυτόχρονα και την έννοια της τραγωδίας από το σύγχρονο κόσμο. Τα τραγικά συμβάντα που η καταγωγή τους ανάγεται στην τυφλή ανάγκη και μοίρα, δεν έχουν θέση στην επιστημονική σκέψη. Όμως ο Βέγγος είναι δημιούργημα μιας τέτοιας ανάγκης και κατά συνέπεια σαν αντιμαρξιστικό συμβάν (η ίδια η παρουσία του) της σύγχρονης Ελλάδας, επαναφέρει και διακωμωδεί τα τραγικά συμβάντα της φυλής. Εύκολα μπορεί στην μυθοπλασία των ταινιών του να ξεχωρίσει το καλό από το κακό (κύριο χαρακτηριστικό στο χαρακτήρα του Θανάση) σύμφωνα με την παραδοσιακή ηθική, μα η παραπέρα εξέλιξη του μύθου δεν αφήνει περιθώρια συνθέσεων, παράθυρα λύσεων. Βαδίζει μέσα από συνεχείς συγκρούσεις σε ένα κοινωνικά στάσιμο πεδίο. Συνήθως, στο τέλος της ταινίας, ο Θανάσης είναι ο αδικημένος της μοίρας. Όταν υπάρξει ευχάριστο τέλος, καταλαβαίνει κανείς πόσο εύθραυστη είναι μια σύνθεση φτιαγμένη από μπαλώματα, όταν ο Βεληγκέκας καραδοκεί πάνω από το κεφάλι του. Οι πράξεις του δεν είναι αποτελέσματα ορθολογικής σκέψης και συνέπειας, μα αυτοματικές λειτουργίες ή τυχαία συμβάντα, που διέπονται από βουλές άγνωστων θεών. Μέσα στα πλαίσια της φαρσοκωμωδίας, στη μυθοπλασία των ταινιών του και έξω από όλα αυτά, σαν δαιμονική φιγούρα που διασχίζει ασταμάτητα το κινηματογραφικό κάδρο, ο Θανάσης αποπειράθηκε, χωρίς αυτό να είναι στις προθέσεις του, να σηκώσει στην πλάτη το μαρτύριο του θεατή του. Παίξανε μαζί το ρόλο του θύματος. Και το αποτέλεσμα: Πλήρης εξοικείωση με τη συμφορά, που για μια ακόμη φορά καραγκιοζοποιήθηκε και από παράγοντας δεινών έγινε παράγοντας γέλιου.

Ο Θανάσης, παίζοντας το ρόλο του στη σύγχρονη ελληνική τραγωδία, γίνεται ο κλόουν της ιστορίας μας. Ο πιο αγαπητός, που σκορπάει το γέλιο στα πρόσωπα που τον περιστοιχίζουν, μήπως και καταφέρουν να επιβιώσουν έστω και λαθραία. Αυτός λοιπόν ο «λάθρα βιών ρωμιός» δεν μπορεί να κάνει τίποτε παραπέρα. Όταν του δίνουν ένα όπλο (*Θανάση πάρε το όπλο σου*) του είναι τόσο άχρηστο αντικείμενο, όσο το ημίψηλο στον Καραγκιόζη. Μετατρέπεται σε όργανο υπερεαλιστικών ενεργειών. Μόνο μύγες, αράχνες και φαντάσματα μπορούν να δημιουργήσουν άμεση σχέση με το όπλο στον κόσμο του Θανάση, όπως οι κότες και το ημίψηλο στον κόσμο του Καραγκιόζη. Κι αν ο Καραγκιόζης, στις δύσκολες στιγμές του βίου του, έβρισκε έναν ηρωικό Θανάση για οδηγό, τον εθνομάρτυρα της Αλαμάνας (ηρωικός καραγκιόζης), ο Βέγγος έβρισκε μόνο σαν Θανάση τον εαυτό του βοηθό και εμπόδιο της μοίρας του. Ο Θανάσης είναι καλός και φιλάνθρωπος, όμως ο εξίσου καλός Θεός τον έκανε βλάκα και είναι αδύνατο να φτάσει στο στόχο της κοινωνικής και οικονομικής αποκατάστασης, ακολουθώντας το δρόμο με τις γκάφες. Ερωτεύεται την όμορφη της ταινίας και για λίγο περνάει κοντά από τον παράδεισο, πιστεύοντας πως το αίσθημά του βρήκε ανταπόκριση. Εδώ, αυτός ο πιστός της κλασικής ηθικής, που τόσο αυστηρά ξεχωρίζει το καλό από το κακό, αδυνατεί να καταλάβει και τους πλέον στοιχειώδεις κανόνες της κλασικής αισθητικής, που ορίζουν τις όμορφες στους όμορφους, και στους κλόουν αφή-

νουν την υπηρέτρια ή τίποτε. Για τον Θανάση συνήθως μένει το δάκρυ του αδικημένου, και πάλι και πάντα στην αρχή μιας καινούργιας περιπέτειας.

Ο Βέγγος ξεκίνησε από τη *Μαγική πόλη* του Κούνδουρου και το *Δράκο* του ίδιου σκηνοθέτη, πέρασε μέσα από δεύτερους ρόλους στη δεκαετία του '50 και καθιερώθηκε σαν λαοφιλής πρωταγωνιστής την επόμενη δεκαετία.

Σαν παράδειγμα αυτού που καθιερώθηκε σαν Θανάσης μέσα στον ελληνικό κινηματογράφο, διάλεξα την ταινία *Δόκτωρ Ζι-Βέγγος* (1968) σε σκηνοθεσία και παραγωγή του ίδιου, με σενάριο του Νίκου Τσιφόρου και φωτογραφία του Ντίνου Κατσουρίδη. Ίσως δεν είναι η καλύτερή του ταινία, αφού σε δική του σκηνοθεσία υπάρχει ο *Θου-Βου φαλακρός πράκτωρ* (1969) και σε σκηνοθεσία Κατσουρίδη το *Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση;* (1971). Όμως είναι από τις πιο χαρακτηριστικές, ίσως η πιο απλοϊκά χαρακτηριστική του φαινομένου Θανάσης Βέγγος, η πλέον κοντινή στον Καραγκιόζη.

Εδώ ο Θανάσης είναι, όπως πάντα, ο άνθρωπος για όλες τις δουλειές, ο λαϊκός τύπος του πολυτεχνίτη και ερημοσπίτη. Ένας άνθρωπος που συνέχεια τρέχει, είτε υπάρχει είτε δεν υπάρχει λόγος, με την κάμερα του Κατσουρίδη να τον κυνηγάει. Ξεκινώντας η ταινία, έχεις την εντύπωση πως αυτός ο άνθρωπος έτρεχε αιώνες, πριν το πρώτο πλάνο. Έτσι σου είναι απόλυτα φυσικό το γεγονός ότι πριν ακόμα πέσουν οι τίτλοι, από τη φόρα που έχει πάρει, πέφτει στη θάλασσα φορτωμένος ένα τσουβάλι, σαν χαμάλης, στο λιμάνι. Γκάφα και αποτυχία σημαίνει για τον Θανάση αλλαγή επαγγέλματος. Με τη στωική αδιαφορία των υπερατλαντικών συναδέλφων του, μεγάλων προπολεμικών κωμικών, του Καραγκιόζη και του πολυμήχανου, συνάμα και αμήχανου ρωμιού, δέχεται όποια δουλειά βρεθεί μπροστά του. Μοναδικός του οδηγός το ένστικτο της αυτοσυντήρησης.

Γίνεται αφισοκολλητής, σβέλτος και τρεχάτος, για να κολλήσει κάποιον αμέριμνο αναγνώστη εφημερίδας κάτω από τις αφίσες, που δεν παραλείπει να τις κολλήσει και ανάποδα. Ο προκείμενος αναγνώστης δεν φέρνει καμία αντίδραση στην όλη διαδικασία του κουκουλώματός του. Οι κομπάρσοι και όχι σπάνια οι δεύτεροι ρόλοι είναι αντικείμενα, χωρίς ρεαλιστικές αντιδράσεις στον κόσμο, τόσο της ελληνικής όσο και της αμερικάνικης φαρσοκωμωδίας. Ο Θανάσης στην προσπάθειά του να διορθώσει το κακό το μεγαλώνει, φορώντας τον κουβά με την κόλλα καπέλο στο βοηθό του. Και τότε, με κινήσεις που θυμίζουν τον Όλιβερ Χάρντι (Χοντρός), χαϊδεύει το πασαλειμμένο κεφάλι ως το cut, που μαζί με πλάνο του αλλάζει και επάγγελμα. Τώρα είναι λούστρος που βάφει με μαύρη μπογιά μαύρα και άσπρα παπούτσια. Νέα αλλαγή και γίνεται χασάπης: Ο Θανάσης κοπανάει και το χέρι του πελάτη.

Σκηνή στο σπίτι του (στην παράγκα που μένει καλύτερα). Πεινάει και δεν έχει λεφτά να πληρώσει το νοίκι. Κοιμάται κρατώντας ανοιχτή μια ομπρέλα (για τη βροχή;) σαν πιο πρακτικός από τον Καραγκιόζη, που όταν έβρεχε, έβγαινε έξω για να βραχεί λιγότερο.

Επάνω: τελειώνοντας η ταινία *Δόκτορ Ζι-Βέγγος*, με τα ρούχα του ρόλου του ο Βέγγος ξηλώνει την πινακίδα του στούντιό του για να παραδοθεί αυτό στους κλητήρες
Κάτω: από τον *Θανάση πάρε το όπλο σου*

Πάλι ψάχνει για δουλειά και ακόμα δεν έχουν συμπληρωθεί δέκα λεπτά φιλμικού χρόνου. Τον συναντάμε να πουλάει κουλούρια. Μυαλό πρακτικό και διόλου αποτελεσματικό. Κοιτάζει τα άρματα στην παρέλαση, για να του ξαφρίσει κάποιος τύπος τα κουλούρια, ακόμα και ολόκληρο το ταψί, χωρίς να το πάρει χαμπάρι. Το επάγγελμα του κουλουρτζή δεν τον σηκώνει και ντύνεται τσολιάς ελεεινής μορφής σε ταβέρνα όπου επιμελείται το ψήσιμο των αρνιών. Θέλει να σφυρίξει κλέφτικα μα δεν τα καταφέρνει. Στο βαθμό που οι κώδικες της λεβεντιάς και της φουστανέλας τσαλαπατήθηκαν, η λύση είναι εύκολη: Βγάζει μια σφυρίχτρα τροχονόμου και σφυράει. Κάποιος σταματάει με το αυτοκίνητό του και φιλοσοφεί κοροϊδεύοντας: «κοίτα τι κάνει ο άνθρωπος για να βγάλει το ψωμί του». Φυσικά το αρνί καίγεται στη σούβλα και ο άνθρωπός μας βρίσκεται να τρέχει κυνηγημένος. Στην άσφαλτο μείνανε τα τσαρούχια του.

Ακολουθεί ο κλασικός αμερικάνικος τουρτοπόλεμος σε μια σκηνή ονειρικής χορογραφίας. Ο Βέγγος και ο χορευτής Φώτης Μεταξόπουλος, από «αξιοπρεπείς» πωλητές γιαουρτιού και τούρτας, μετατρέπονται σε θανάσιμους μονομάχους, μέχρι τελικής εξάντλησης δυνάμεων, τούρτας και γιαουρτιού.

Και ξανά (πολυ)τεχνίτης ο Θανάσης. Αυτή τη φορά μπαρμπέρης που πετσοκόβει τον πελάτη. Η γκάφα στο κάθε επάγγελμα είναι μονοσήμαντα ορισμένη με τη φύση του επαγγέλματος. Εδώ εμφανίζεται μια στοιχειώδης εξέλιξη, αφού ο ήρωάς μας δεν εγκαταλείπει το επάγγελμα τρέχοντας, αλλά τρέχει στη διπλανή κλινική να βρει σπίρτο (οινόπνευμα, αφού ο πελάτης αρνήθηκε να βάλει στην πληγή ένα αναμμένο σπίρτο από ένα κουτί σπίρτα).

Στην είσοδο της κλινικής, πραγματοποιείται η μεγάλη συνάντηση ανάμεσα στη μοίρα και τον Θανάση. Μια μοίρα τυφλή αφού δεν μπορεί να ξεχωρίσει πως ο Θανάσης είναι μπαρμπέρης με άσπρη μπλούζα και όχι γιατρός. Απεσταλμένος της μοίρας (του καταγκιόζικου πασά) ο Διονύσης Παπαγιαννόπουλος. Χωρίς αντιρρήσεις και πολλές κουβέντες χρίζει τον Θανάση γιατρό και τον παίρνει να του θεραπεύσει την κόρη του, που πάσχει από ερωτική απογοήτευση. Σύμφωνα με τα πρότυπα του καραγκιόζη, ο ήρωας αντιδρά αρχικά, για να δεχθεί στο τέλος, αφού αν μη τι άλλο θα φάει, λειτουργία που έχει καιρό να επιτελέσει. Από δω και κάτω η ταινία θα μπορούσε να ονομαστεί «Ο Θανάσης (Καραγκιόζης) γιατρός». Όλο το οπλοστάσιο του καραγκιόζη είναι παρόν: «Το παιδί ούτε μιλάει, ούτε λαλάει», οι γκάφες, το σφυράκι, τα θαυματουργά φάρμακα από τα πλέον απίθανα ή κοινότυπα υλικά και ο Θανάσης γίνεται Δόκτωρ Ζι-Βέγγος. Τώρα ο τίτλος και το ένδυμα τον κυνηγούν και πρέπει να σταθεί άξιος των «μεγάλων του πεπρωμένου».

Από μπαρμπέρης απολύθηκε. Σαν γκαρσόνι συζητάει με τις γαρίδες και σερβίρει ό,τι του κατέβει. Η μόνη καριέρα που του απομένει είναι αυτή του γιατρού, που του εξασφαλίζει φαγητό και λεφτά. Αυτή είναι μια από τις μεγάλες όψεις της ρωμιοσύνης: Η κομπίνα. Απάτη στην απάτη που τον διόρισε γιατρό και η ιστορία προχωράει ανάμεσα στη φάρσα και στο δράμα. Πέρα από την ιατρική επιστήμη

και με γνώμονα την ανθρωπιά του, ο Θανάσης κάνει τα θαύματά του, τόσο με την ερωτόπληκτη, όσο και με την παράλληλη ιστορία μιας αδικημένης κόρης. Αυτή η τελευταία είναι και ο αναγκαίος στη μυθοπλασία μεγάλος του έρωτας. Έρωτας-παρεξήγηση αφού ο εκλεκτός της εκλεκτής του είναι άλλος.

Τι απόμεινε; Ο Θανάσης (Καραγκιόζης) έκανε τα θαύματά του. Όλοι είναι πανευτυχείς και φεύγουν ικανοποιημένοι. Και ο ανθρωπάκος μας με ένα δάκρυ στα μάτια τραβάει για την καλύβα του. Τραβάει για τη νέα συνάντησή του με τη μοίρα. Κάπου προς τον Κολωνό οδεύει, όχι για να βρει την οιδιπόδεια λύτρωση, μα για να συνεχίσει την καραγκιόζικη πείνα του. Χωρίς να βγάλει τα μάτια του, χωρίς να πέσει πάνω στο σπαθί του. Δεν είναι γι' αυτά ο Θανάσης.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΛΔΑΤΟΣ

Βοήθεια ο Βέγγος!... Θου Βου φαλακρός Πράκτωρ 000
με τον Αντώνη Παπαδόπουλο

Θανάσης Βέγγος
η εικόνα του μικροαστού ανθρωπάκου στην ελληνική κωμωδία

Όταν τον βλέπεις να διασχίζει τρέχοντας το πανί από τη μια άκρη στην άλλη σε χρόνο μηδέν, όταν βλέπεις το χαμόγελό του εκείνο και το βλέμμα το παράξενο, δεν μπορείς ν' αποφασίσεις τι θέλεις πρώτα: να γελάσεις ή... να κλάψεις. Γιατί ο «κλασίγελως», είναι η μόνιμη κατάσταση του θεατή, του κάθε θεατή, όταν βλέπει τον αγώνα και την αγωνία του Θανάση Βέγγου, τόσα χρόνια τώρα. Μια αγωνία που τον διακατέχει και στην ίδια του τη ζωή.

Μικρό, ελάχιστο αφιέρωμα στον άνθρωπο που μας κάνει τόσα χρόνια να δακρύζουμε (έστω κι από τα γέλια, δάκρυα είναι κι αυτά), το κείμενο που ακολουθεί.

Η κωμωδία είναι ένα από τα πιο δημοφιλή κινηματογραφικά είδη. Η καταγωγή της ανάγεται στα πρώτα χρόνια του κινηματογράφου, στις απαρχές των «κινουμένων εικόνων». Η μεγάλη δημοτικότητά της, η έλξη που ασκεί πάνω στο κοινό της, εξηγείται από τις έντονες ανάγκες της «φυγής» από την πραγματικότητα, της «απώθησης» και του «γέλιου». Ο σημερινός άνθρωπος, εξουθενωμένος από τα καθημερινά προβλήματα, από τις σιωπηρές συγκατανεύσεις, τα παγωμένα και συχνά αμήχανα χαμόγελα, την ταπείνωση, την προδοσία των πόθων του και των ονείρων του, την όλο και πιο έντονη απομόνωση προς την οποία τον εξωθούν τα πράγματα –απομόνωση τόσο από τον εξωτερικό κόσμο, όσο και από τον ίδιο τον εαυτό του– τις συνεχείς κοινωνικές διακρίσεις που προσπαθούν να αποκρύψουν την ύπαρξή τους κάτω από διάφορα προσωπεία, χρειάζεται το γέλιο, αισθάνεται την ανάγκη του. Έτσι, καταφεύγει σ' εκείνες τις ταινίες που τον κάνουν να «σβήνει» τα προβλήματα της καθημερινότητας, τον κάνουν να τα ξεχνάει κι όχι να τα βλέπει ακόμα κι εκεί, πάνω στην οθόνη, μπροστά του μεγεθυμένα κι απειλητικά.

Από την άλλη μεριά, απολαμβάνει τα αστεία και τις κωμικές καταστάσεις, επειδή αποκαλύπτουν έναν άνθρωπο (τον ηθοποιό, το χαρακτήρα, τις «γκάφες» του οποίου παρακολουθεί) που δεν του αρέσει η εξουσία και χρησιμοποιεί το χιούμορ

Ξένοιαστος παλαβιάρης

σαν έναν τρόπο επίθεσης σ' αυτήν ή σαν ένα μέσο προστασίας του από αυτήν, μην παίρνοντας στα σοβαρά τη δική του υποταγή. Το χιούμορ και η κωμική κατάσταση που δημιουργεί, αποτελεί γι' αυτόν έναν από τους τρόπους διαμαρτυρίας κατά του συστήματος, σαν το χιούμορ και το κωμικό στοιχείο να ήταν μια κατηγορία που υπάρχει έξω από τον κινηματογράφο και που μπορεί να φέρει σ' αυτόν μια δικαίωση των αποτελεσμάτων του ως μέσον.

Όλα αυτά, όμως, όσο κι αν ηχούν κάπως θεωρητικά, όσο κι αν μοιάζουν κάπως αμφιλεγόμενα, παρά το ότι προσπαθούν να ερμηνεύσουν (έμμεσα) το «γιατί γελάμε» και το «τι είναι αυτό που μας κάνει να γελάμε», αφήνουν αναπάντητα μερικά ερωτήματα που σχετίζονται με τους μορφικούς μηχανισμούς που χρησιμοποιεί η κωμωδία και τις συνήθεις κωμικές αφηγήσεις της. Ακόμη, παραγνωρίζουν το περιεχόμενο της κωμωδίας και δεν υπολογίζουν ότι αυτό δεν μπορεί να διαχωριστεί από τις ιδεολογικές και πολιτικές τοποθετήσεις που ενυπάρχουν μέσα στην (ταξική) κοινωνία μας. Επιπλέον, δέχονται για το είδος έναν ορισμό που αποτελεί τη συνήθη ταυτολογία της αναγνώρισής του: είναι κωμωδία, επειδή μας κάνει να γελάμε.

Οι κωμωδίες, γενικά, μπορούν να επιμεριστούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες: στην «κωμωδία καταστάσεων» και στην «τρελή κωμωδία». Η πρώτη στηρίζεται κυρίως στο λεκτικό χιούμορ και το διάλογο και βασίζεται σε μια ακολουθία «επεισοδίων», που έχουν μια χαλαρή σύνδεση μεταξύ τους,
μέσα σε μια κατά κάποιον τρόπο «κερματισμένη» αφήγηση. Η δεύτερη εξαρτάται πρωταρχικά από τα γκαγκ και τα «ευρήματα» που διαμελίζουν την αφήγηση και με τη συσσώρευσή τους την αποδομούν και την επανασυνθέτουν.

Και οι δύο κατηγορίες μεταχειρίζονται κατά κόρον την υπέρβαση του οικείου και οδηγούν στην οικειοποίηση αυτής της υπέρβασης. Επιπλέον, η δεύτερη κατηγορία χρησιμοποιεί και την υπέρβαση των κωδίκων της συμβατικής λογικής, του συμβατικού κινηματογράφου και των συμβατικών μορφών. Αυτές ακριβώς οι υπερβάσεις, από τη μια οδηγούν στο συλλογισμό ότι η κωμωδία μπορεί να κατευθύνει τα «πυρά» της ενάντια στα πάντα κι από την άλλη την κάνουν αγαπητή στο κοινό.

Η ελληνική κωμωδία υπηρέτησε, άλλοτε με επιτυχία και άλλοτε αποτυχημένα, και τις δύο κατηγορίες, εκμεταλλευόμενη όσο μπορούσε και όσο της επιτρεπόταν, τόσο την αφηγηματική τους μορφή όσο και τις θεσμικές τους επιταγές. Μέσα από μια ρεαλιστική «κοινωνική» μυθοπλασία, που επέτρεπε ένα σχετικό μορφικό διαχωρισμό των καταστάσεων, του λεκτικού χιούμορ, των γκαγκ και των ευρημάτων, συνήθως στόχευε στην επιβεβαίωση κάποιων κοινωνικών στερεότυπων και, σπανιότερα, αποσκοπούσε στην αντιστροφή και την «αποδιάρθρωση» του νοήματος. Τα περισσότερα από τα έργα της, ωστόσο, έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: είναι δημιουργήματα ενός συγγραφέα με «παιδικό» μυαλό που, ενώ παρουσιάζουν μια ιδέα ικανή να αναπαραχθεί, στήνουν τελικά μια «άνοστη» και ενοχλητική αφήγηση.

Από τα παραπάνω, φυσικά, δεν εξαιρούνται οι ταινίες του Θανάση Βέγγου, ενός από τους μεγαλύτερους Έλληνες κωμικούς και, για μερικούς, του μεγαλύτερου. Παρ' όλ' αυτά, ο Βέγγος κατόρθωσε ν' αγαπηθεί απ' όλους τους Έλληνες, ανεξάρτητα από το μορφωτικό τους επίπεδο, την κοινωνική τους τάξη, το επάγγελμά τους και τις καταβολές τους. Είναι αυτός, ο μοναδικός Έλληνας ηθοποιός, που πέτυχε να αγγίξει με το έργο του και τους ρόλους του τους πάντες, που κατάφερε να «μπει» στην καρδιά όλων και να γίνει ένας δικός τους άνθρωπος, ένα μέλος της οικογένειάς τους, ο Θανάσης Τους.

Η πρώτη εμφάνιση του Βέγγου στον κινηματογράφο έγινε το 1955, στην ταινία *Μαγική πόλη* του Νίκου Κούνδουρου. Όμως το ταλέντο του αναγνωρίζεται και ο ίδιος βγαίνει από την αφάνεια μόνο μετά από μια σειρά είκοσι πέντε περίπου ταινιών, στις οποίες έπαιξε δεύτερους ή τρίτους ρόλους, ή έκανε κάποιες σύντομες εμφανίσεις. Αυτοί που του επέτρεψαν να εκφράσει τις πραγματικές του δυνατότητες, αφήνοντάς τον να κινηθεί κάπως ελεύθερα μέσα στο φιλμικό χώρο, ήταν ο Πάνος Γλυκοφρύδης κι ο Ερρίκος Θαλασσινός, οι δύο σκηνοθέτες με τους οποίους συνεργάστηκε στις αρχές της δεκαετίας του '60.

Αν και οι ταινίες τους παρέμεναν στο επίπεδο της εικονογράφησης του σεναρίου, τονίζοντας τις «χοντροκομμένες» καταστάσεις και σταματώντας στο φαρσικό στοιχείο, ο ίδιος, ως ηθοποιός και κεντρικός χαρακτήρας της αφήγησης, ως πρωταγωνιστής, αρχίζει να συνειδητοποιεί τις ικανότητές του και να ανακαλύπτει σιγά-σιγά το πηγαίο ταλέντο του. Έτσι, στα μέσα της δεκαετίας αυτής, περνάει πίσω από την κάμερα και γίνεται ο ίδιος σκηνοθέτης (αργότερα και παραγωγός) του εαυτού του.

Το αποτέλεσμα αυτού του περάσματος, στο μορφικό επίπεδο, σημαίνει και την μετάβαση από την «κωμωδία καταστάσεων» στην «τρελή κωμωδία» με την πληθώρα των γκαγκ και του «παράλογου» στοιχείου, και την εμφάνιση ενός Βέγγου που κινείται με μια «υπερηχητική» ταχύτητα, μια ταχύτητα πρωτόγνωρη για την ελληνική κωμωδία, παρασέρνοντας τους πάντες και τα πάντα στο ξέφρενο πέρασμά του.

Μετά την βράβευσή του στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης για το *Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση;* φυγαδεύεται από τον Κατσουρίδη και έναν αστυνομικό, προκειμένου να «γλιτώσει» από τους θαυμαστές του.

Επιπλέον, αυτή η μετάβαση από τη μια κατηγορία στην άλλη, συνοδεύεται και με τη μετατόπιση από τη «στασιμότητα» στην «υπερκινητικότητα»: η κάμερα, η μηχανή καταγραφής των δρωμένων, παύει να είναι σταθερή και ακίνητη και αρχίζει να παρακολουθεί τον ηθοποιό στην ακατάσχετη ορμή του, τα λογοπαίγνια και οι μέσα σε κλειστούς χώρους κωμικές καταστάσεις αποκτούν μια «γρηγοράδα», τα πλάνα κερδίζουν σε αυτονομία και αυτοδυναμία, και το μοντάζ αποκτά μια ιδιαίτερη βαρύτητα με σημαντικά, πολλές φορές, αποτελέσματα.

Η καλλιτεχνική αναγνώριση του Βέγγου γίνεται το 1971, όταν η κριτική επιτροπή του φεστιβάλ κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης του απονέμει το βραβείο του πρώτου ανδρικού ρόλου για την ερμηνεία του στην ταινία *Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση;* του Ντίνου Κατσουρίδη (που πήρε ακόμα και το βραβείο καλλιτεχνικής ταινίας). Στην ταινία αυτή ξαναβρίσκουμε τον Βέγγο, με τις γνώριμες και ανθρώπινες διαστάσεις του, να υποδύεται έναν πεινασμένο ανθρωπάκο της Κατοχής που κάνει (ακούσια) αντίσταση. Και το μεγάλο κοινό τον ξαναγκαλιάζει, του ξαναδείχνει την αγάπη του, ξαναπηγαίνει στις ταινίες του, εξακολουθεί να τις βλέπει.

Όμως ο τύπος που δημιούργησε δεν είναι πια ο ίδιος· έχει υποστεί μια αλλοίωση, μια μεταλλαγή: ο καλωσυνάτος, καταδιωκόμενος και φουκαράς ανθρωπάκος

έχει αποκτήσει μια καινούργια εικόνα, έχει παραχωρήσει τη θέση του στο νευρωτικό και καταπιεσμένο μικροαστό του δεύτερου μισού της δεκαετίας του '70. Ταυτόχρονα και ο ίδιος ο Βέγγος έχει διαφοροποιηθεί. Τα σημάδια της φθοράς και της ανάλωσης είναι πια φανερά στο πρόσωπό του και τις κινήσεις του: έχει κάπως γεράσει, έχει λιγάκι κουραστεί. Και παράλληλα, μοιάζει να έχει χάσει τη ζωντάνια του, να έχει εξαντληθεί. Φαίνεται σαν να έχει αποδεχτεί κι αυτός την «αρρώστια» της εποχής: την εμπορευματοποίηση. Ποιος, όμως, ήταν ο «τύπος» που έπλασε ο Βέγγος; Ποιο ήταν το προς μίμηση (ή προς αποφυγή) ήθος, που υποκρινόταν και παρίστανε μπροστά στα μάτια μας;

Όπως σε κάθε κωμωδία, τα βασικά στοιχεία της δομικής συγκρότησης των ταινιών του Βέγγου απαιτούσαν την ύπαρξη, μέσα σ' έναν αυστηρά ελεγχόμενο χρόνο (αυτόν της εκφοράς της ιστορίας) που κυμαινόταν γύρω στα ογδόντα λεπτά, ενός σταθερού προσώπου που να έρχεται σε σύγκρουση με το περιβάλλον του, λόγω μιας «διαφοράς», ενός πρωταγωνιστικού κεντρικού χαρακτήρα με αμετάκλητα γνωρίσματα, κίνητρα, στόχους και επιδιώξεις. Ενός καθορισμένου, δηλαδή, «τύπου», στον οποίο τυχαίνουν μια σειρά όμοιων (ή παρόμοιων) περιστατικών και συμβάντων. Αυτή η επανάληψη και αναπαραγωγή των όμοιων (ή παρεμφερών) καταστάσεων, οι οποίες καθηλώνουν το κοινό που τις παρακολουθεί, δημιουργεί μια εσωτερική (μέσα στην ταινία) «μυθολογία» και μια καθοριστική ερμηνευτική, εστιασμένη ιδιαίτερα πάνω στα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του «τύπου».

Ο Θανάσης Βέγγος, λοιπόν, πέτυχε να ενσαρκώσει την πεμπτουσία του Έλληνα Ανθρωπάκου, που συνεχώς υποφέρει και βασανίζεται, που τον κατατρέχει η μοίρα του, που τον τυραννούν οι δικοί του, που τον εκμεταλλεύονται και τον ταπεινώνουν οι πάντες, που τον καταδιώκουν οι εκάστοτε κραταιοί, αλλά που πάντα προσπαθεί να βγει από την αφάνεια, αγωνίζεται να ξεφύγει από τη μιζέρια, παλεύει να φτιάξει το σπιτικό του και να ορθοποδήσει, χωρίς ποτέ να πάψει να φιλοσοφεί, δίχως ποτέ να σβήσει το χαμόγελο από τα χείλη του. Άκακος και μειλίχιος, χωρίς να έχει (και χωρίς να αποκτά) ταξική συνείδηση, παλεύει απεγνωσμένα μέσα στις αντίξοες συνθήκες που αντιμετωπίζει, τρέχει ακατάπαυστα και κινείται αέναα, χωρίς να κουράζεται και δίχως να κακολογεί.

Ο «τύπος» που έφτιαξε, τελείως διαφορετικός απ' αυτούς που κατά καιρούς έπλασαν οι υπόλοιποι Έλληνες συνάδελφοί του, είναι τίμιος, αγνός, ευαίσθητος, φιλάνθρωπος, συμπονετικός και εργατικός. Διαθέτει όλη την απαραίτητη ευφυΐα, που του επιτρέπει να ξεχωρίζει το σωστό από το λάθος, το δίκαιο από το άδικο, το καλό από το κακό, αλλά, ταυτόχρονα, δεν έχει τη δύναμη να ενεργοποιήσει σωστά αυτά που πιστεύει, να ελιχθεί ανάλογα με τις περιστάσεις και να πραγματοποιήσει τους στόχους του, χωρίς να πληρώσει ένα ακριβό τίμημα.

Σχεδόν πάντα η νίκη του συνοδεύεται από μια ήττα, με πιο συγκινητικό αλλά και τραγικό συνάμα παράδειγμα τον Θανάση του *Θανάση πάρε τ' όπλο σου*. Σαν

αντιστάθμισμα, όμως, έχει πηγαιότητα, αυθορμητισμό, αστείρευτη ευρηματικότητα, ζωντάνια, φαντασία και μπρίο. Αν και δε διαθέτει την κλοουνίστικη δεξιοτεχνία του Σαρλώ, είναι ένα είδος σαλτιμπάγκου, που, σαν τον καραγκιόζη του θεάτρου σκιών, κυριαρχεί και κατευθύνει τις παράλογες καταστάσεις, στις οποίες μπλέκεται, προς το αντεστραμμένο, λογικό τους αποκρυστάλλωμα.

Η θεματική τυπολογία των καταστάσεων αυτών στρέφεται κυρίως γύρω από δύο βασικούς χώρους: αυτόν του σπιτιού του, στον οποίο συζεί και συνδιαλέγεται με τους δικούς του, την οικογένειά του και τους στενούς του φίλους (συχνά συμπαραστάτες, μερικές φορές άτομα συνειδητοποιημένα και ενήμερα του τι συμβαίνει γύρω τους) που τον γνωρίζουν και τον αντιμετωπίζουν με συγκατάβαση και καρτερικότητα, κι εκείνον της εργασίας του, στον οποίο έρχεται σε επαφή και επικοινωνία με άλλους ανθρώπους, ξένους προς το άτομό του, που αγνοούν τα γνωρίσματά του και τον τρόπο της συμπεριφοράς του.

Η επιλογή των χώρων αυτών (που έχουν το πλεονέκτημα να ταιριάζουν στις οικονομικές επιταγές του προϋπολογισμού των ταινιών του, μικρού σχετικά κόστους) εξυπηρετεί δυο θεμελιώδεις σκοπιμότητες: Από τη μια εφοδιάζει με υλικό τη σταθερή επανάληψη τόσο του κεντρικού χαρακτήρα-πρωταγωνιστή, όσο και του θέματος, και από την άλλη δημιουργεί μια εμφατική αίσθηση ρεαλισμού, τραβώντας έτσι την προσοχή ενός κοινωνικά ανάλογου αριθμού θεατών, ενός κοινού του οποίου τα προκαθορισμένα ιδεολογικά κριτήρια, οι σκέψεις και οι απόψεις επικεντρώνονται γύρω από τα ζητήματα της οικογένειας και της εργασίας.

Μέσα στα πλαίσια αυτής της θεματικής, οι χώροι δράσης του Θανάση, δεν λειτουργούν αντιπαραθετικά ο ένας στον άλλον, αλλά σωρευτικά, πλουτίζοντας με κωμικά ευρήματα και καταστάσεις το σύνολο. Βέβαια, υπάρχουν ταινίες όπου αυτοί οι χώροι δεν έχουν την ίδια (σεναριακά) βαρύτητα, αλλά ο ένας μονοπωλεί το χρόνο σε σχέση με τον άλλον (όπως συμβαίνει, για παράδειγμα, στην ταινία *Ο τρελός καμικάζι*). Αυτό όμως δεν αναιρεί το διαχωρισμό, ούτε αλλοιώνει τα συμπεράσματα.

Στο χώρο του σπιτιού, αν εξαιρέσουμε τις μυθοπλαστικές αναφορές στο οικογενειακό ειδύλλιο (το γνωστό «μοτίβο της αγάπης»), την κεντρική θέση κατέχουν οι αναπαραστάσεις της οικογένειας και των σχέσεων ανάμεσα στα μέλη της (η «εσωτερική» δομή) και τη δευτερεύουσα οι απεικονίσεις της οικογένειας και των επαφών της με άλλα πρόσωπα, γειτονικά και ξένα προς αυτήν (η «εξωτερική» δομή).

Στην πρώτη περίπτωση, τα πιο τυπικά παραδείγματα υπάρχουν στις ταινίες *Ο άνθρωπος που έτρεχε πολύ* και *Ο Θανάσης και το καταραμένο φίδι*, που ορίζουν ταυτόχρονα (ιδιαίτερα η δεύτερη), και τα όριά τους: το κωμικό στοιχείο πηγάζει από τα μικροεπεισόδια, τις διαφορετικές εκτιμήσεις, την ασυνεννοησία, τις διαμετρικά αντίθετες απόψεις κλπ., που απειλούν την εσωτερική δομή της οικογένειας και θέτουν σε κίνδυνο τη συνοχή της.

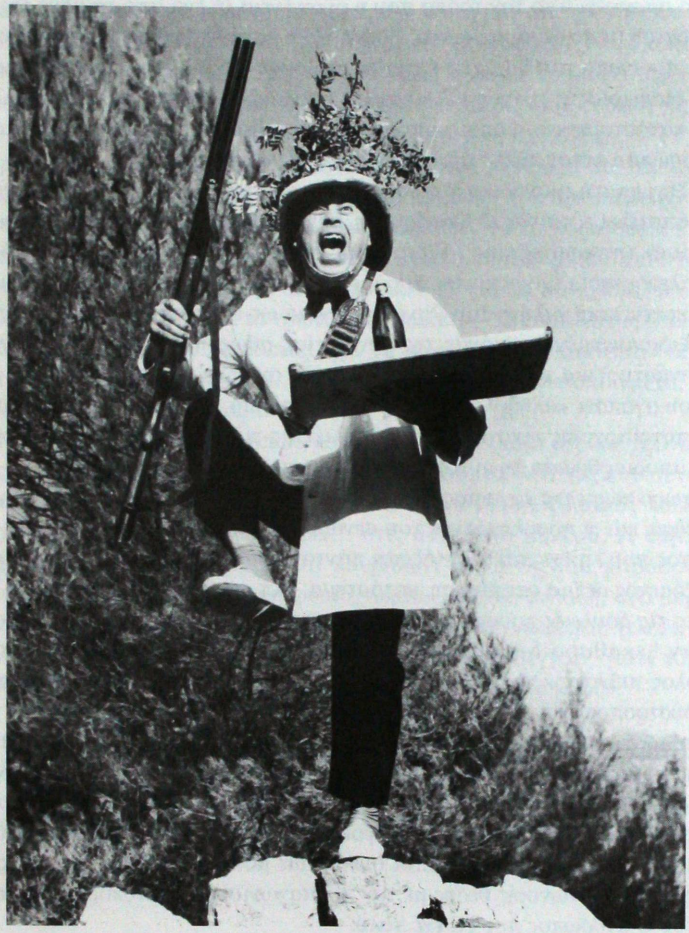

Ξένοιαστος παλαβιάρης

Στη δεύτερη περίπτωση, τα τυπικότερα παραδείγματα υπάρχουν στις ταινίες *Ο φαλακρός μαθητής* και *Ο Θανάσης και το καταραμένο φίδι*, όπου τα εξωτερικά πρόσωπα είναι ουσιωδώς θεσμοποιημένα σε καθορισμένα σκηνικά και το κωμικό στοιχείο απορρέει από τον τρόπο που η οικογένεια (ή ένα από τα μέλη της) αντιδρά σε σχέση με το ξένο πρόσωπο. Εδώ η τάξη καταστρέφεται με την είσοδο ενός από τα πρόσωπα αυτά (π.χ. του καθηγητή-συνένοικου στην πολυκατοικία της οποίας διαχειριστής είναι ο μελλοντικός «φαλακρός μαθητής»), που απειλεί την αρχική κατάσταση και η οποία μπορεί να διασωθεί μόνο με την «απομάκρυνση» του προσώπου αυτού, μέσω της διευθέτησης της «διαφοράς».

Μια ξεχωριστή (μοναδική για το σύνολο των ταινιών που εξετάζουμε) περίπτωση αποτελεί η ταινία *Ο Θανάσης, η Ιουλιέττα και τα λουκάνικα*, στην οποία το πλαίσιο της εσωτερικής / εξωτερικής δομής κινδυνεύει διπλά, καθόσον οι «συνδιαλεγόμενοι» έχουν κοινές παραμέτρους: Η Αιμιλία Υψηλάντη παρεισφρέει στην οικογενειακή γαλήνη του Θανάση, αρχικά ως ένα φανταστικό πρόσωπο, ένα είδος εξιδανικευμένης εικόνας της γυναικείας αθωότητας, και στη συνέχεια ως μια πραγματική και υπαρκτή γυναίκα που τον αγαπάει γι' αυτό που είναι και γι' αυτό που αγαπάει «αληθινά». Ο Θ. Βέγγος αντίθετα παρεμβάλλεται στο εσωτερικό της πατριαρχικής οικογένειας της Ιουλιέττας για να καταστρέψει την ομόνοιά της, να αποδιαρθρώσει τη συνοχή της και να σπείρει την καταστροφή.

Στο χώρο τώρα της εργασίας επικρατεί η «σταθερότητα» του πρωταγωνιστικού χαρακτήρα και η προβληματική του σεναρίου (για παράδειγμα ο πλασιέ του *Ο άνθρωπος που έτρεχε πολύ* χρειάζεται πάντοτε «πελάτες» για τις επιδείξεις του ή ο εργαζόμενος σε μια επιχείρηση, κατάστημα, κλπ., ανθρωπάκος τού *Ένας Βέγγος για όλες τις δουλειές* προσφέρει πάντα τις υπηρεσίες του στους πελάτες) οριοθετεί έναν ξεκάθαρο διαχωρισμό, ανάμεσα σε πωλητές και πελατεία (ένας «δύσκολος πελάτης» πρέπει ν' αντιμετωπιστεί μ' ένα συγκεκριμένο τρόπο, ενώ ένας «δύστροπος» απαιτεί διαφορετική μεταχείριση). Εδώ όμως, παρ' ότι η περίσταση αξιώνει την αναπαράσταση της ταξικής διαφοράς, μέσω των απαιτήσεων, της συμπεριφοράς, της διαφορετικής, ιεραρχικά θέσης κλπ. των πελατών, αυτό δεν συμβαίνει (εξαίρεση το επεισόδιο με τους νεκροθάφτες τού *Ο παλαβός κόσμος του Θανάση* και τους μαύρους και φοιτητές θαμώνες της ταβέρνας τού *Ένας Βέγγος για όλες τις δουλειές*). Έτσι συναντάμε μόνο ανθρώπους της ίδιας τάξης και της αυτής κοινωνικής θέσης με τον πρωταγωνιστή, με αποκορύφωμα τα πρόσωπα του *Ο άνθρωπος που έτρεχε πολύ*.

Παρά την ύπαρξη, όμως αυτών των (δομικών) ομοιοτήτων μεταξύ των ταινιών της δεκαετίας του '60, του '70 και του '80, ομοιοτήτων που βέβαια δεν παύουν να αντανακλούν το πρόσωπο του σημερινού νεοέλληνα, οι τελευταίες ταινίες του, εμφανίζουν πολλά από τα χαρακτηριστικά των τηλεοπτικών σήριαλ: στο εσωτερικό της ταινίας δε υπάρχει καμιά πρόοδος και εξέλιξη. Πέρα από την άρση ενός προβλήματος, αυτού που έθεσε σε κίνηση το αφηγηματικό νήμα, ο Θανάσης δεν

μαθαίνει από τα παθήματά του και δεν αποκτάει «εμπειρίες», δε συνειδητοποιεί το «χάσμα» ανάμεσα στις αξίες από τις οποίες εμφορείται ο ίδιος και σ' εκείνες που εκπροσωπούν οι άλλοι. Απλώς συνεχίζει τον «προσωπικό» του δρόμο, τον άσκοπο αγώνα του μεμονωμένου ατόμου, την πίστη και την προσήλωση στα δικά του ιδανικά και οράματα: αυτά του σύγχρονου μικροαστού (να αποκτήσει μια καλύτερη θέση εκεί που εργάζεται, να τα βγάλει πέρα με το μικρό του εισόδημα, να στεριώσει σ' ένα επάγγελμα, να αποκτήσει ένα παιδί, να βρει θέση για να παρκάρει το αυτοκίνητό του, να παντρευτεί την αγαπημένη του κλπ.).

Μήπως όμως αυτός είναι ο λόγος που το κοινό συνεχίζει να τον αγαπά, να καταλαβαίνει τις προσπάθειές του (που είναι και δικές του προσπάθειες σε τελική ανάλυση) και να συναισθάνεται ότι δεν προσπαθεί να το κοροϊδέψει και να το εξαπατήσει; Μήπως δηλαδή το καλλιτεχνικό του αισθητήριο (και αυτό των σεναριογράφων του) του υπαγόρεψε αυτή την αλλαγή, για να συνεχίσει να είναι επίκαιρος; Η απάντηση σ' αυτά τα ερωτήματα φαίνεται ότι είναι καταφατική και το μοναδικό πρόβλημα που προκύπτει έχει να κάνει με την «ποιότητα» ορισμένων από τις ταινίες αυτές που –πολλές φορές– πέφτουν στο τυποποιημένο. Αλλά κι αυτό αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικά της εποχής μας!

Το σίγουρο πάντως είναι, όπως μου είχε πει πριν από μερικά χρόνια σε μια συζήτησή μας ο Θόδωρος Μαραγκός, ένας από τους σκηνοθέτες που συνεργάστηκαν με επιτυχία μαζί του, ότι ο Βέγγος «είναι ένα μεγάλος λαϊκός καλλιτέχνης. Κατέχει τη δυνατότητα να μεταδίδει... στις μάζες ένα μήνυμα. Η φιγούρα του μεταφέρει το ρωμέικο χιούμορ και κουβαλάει πίσω της μια παράδοση. Ταυτόχρονα όμως είναι μια τραγική φυσιογνωμία. Ενώνει, δηλαδή, δυο μεγάλα και διαμετρικά αντίθετα πράγματα: το γέλιο και το κλάμα – εκεί που γελάει, νομίζεις ότι κλαίει κιόλας... Το κοινό υποστηρίζει το Θανάση Βέγγο... γιατί τον θεωρεί σαν καλλιτέχνη που εκφράζει τον πόθο του για μια καλύτερη ζωή».

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΛΙΟΔΗΜΟΣ

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ ΦΙΛΜΟ ΓΡΑΦΙΑ ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Μια φιλμογραφία του Θανάση Βέγγου, αλλά και του οποιουδήποτε άλλου Έλληνα ηθοποιού, δεν είναι εύκολο να γίνει. Στη χώρα μας, δυστυχώς, λείπουν οι πηγές εκείνες από τις οποίες θα μπορούσε να αντλήσει στοιχεία ο μελετητής - ιδίως για όσες ταινίες γύρισε στην αρχή της καριέρας του. Τι απομένει; Η μνήμη του θεατή, το συνεχώς εμπλουτιζόμενο αρχείο του Αριστείδη Καρύδη-Φουξ (τον οποίο ευχαριστώ για τη βοήθειά του και λυπάμαι που ο χρόνος δε μου επέτρεψε να τον ξανασυμβουλευτώ, ώστε να συμπληρώσω αρκετές από τις ελλείψεις στα ονόματα των συντελεστών κάποιων ταινιών), η Φιλμογραφία Ελληνικού Κινηματογράφου του Στάθη Βαλούκου και η βοήθεια φίλων.

Από τα προβλήματα που παραμένουν άλυτα, το μεγαλύτερο είναι εκείνο που σχετίζεται με τις διάρκειες των ταινιών. Το βιβλίο του Βαλούκου δίνει έναν κατά προσέγγιση αριθμό, που σπάνια ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Έτσι, όπου στάθηκε δυνατό, παρατίθεται η αναπροσαρμοσμένη διάρκεια που δίνουν τα τηλεοπτικά κανάλια (αναπροσαρμοσμένη, μια και λήφθηκε υπόψη ο χρόνος που «κλέβει» η τηλεόραση, λόγω της διαφορετικής ταχύτητας προβολής). Αλλά, ούτε αυτό λύνει το πρόβλημα. Οι παραγωγοί πολλών ταινιών, πριν τις μεταγράψουν σε βίντεο για να τις μισθώσουν στα κανάλια, έχουν αφαιρέσει απ' αυτές τα τυχόν κατεστραμμένα σημεία τους, περιορίζοντας έτσι την αρχική τους διάρκεια.

Ένα δεύτερο πρόβλημα είναι ο σχολιασμός της φιλμογραφίας σε σχέση με τον ηθοποιό που αυτή αφορά. Η υπέρβασή του προϋποθέτει τη θέαση όλων των ταινιών από τον γράφοντα -κάτι που δεν ήταν δυνατό στα πλαίσια του ελάχιστου χρόνου που είχα στη διάθεσή μου. Έτσι, πολλές από τις ταινίες μένουν ασχολίαστες για δύο λόγους: είτε επειδή δεν τις έχω δει ποτέ, είτε επειδή δε θυμάμαι το ρόλο που υποδύεται ο Θανάσης Βέγγος (αυτό ισχύει κυρίως για τις πρώτες του ταινίες, όπου δεν είχε πρωταγωνιστικό ρόλο). Για τις υπόλοιπες, το σχόλιο είναι δεσμευτικό: έγινε από τον υπογράφοντα, που φέρει και ακέραιη την ευθύνη για τις απόψεις που διατυπώνει.

Οι ταινίες της φιλμογραφίας δίνονται με τη σειρά της πρώτης προβολής τους στις κινηματογραφικές αίθουσες. Φυσικά, κάτι τέτοιο σημαίνει ότι οι δεύτεροι τίτλοι, που αναγράφονται δίπλα στον αρχικό, αφορούν μεταγενέστερη επαναπροβολή τους. Όσες ταινίες γυρίστηκαν αποκλειστικά για το βίντεο, δίνονται με τη σειρά που κυκλοφόρησαν σε κασέτα (και περιλαμβάνονται στη φιλμογραφία επειδή πιστεύω ότι κάποτε θα πρέπει να γίνει μια καταγραφή αυτού του χώρου που, μέσα σε έξι περίπου χρόνια, κατόρθωσε να δώσει έναν αριθμό ταινιών περίπου ίσο με τον αριθμό των κινηματογραφικών ταινιών που γυρίστηκαν από καταβολής του ελληνικού κινηματογράφου. Άλλωστε, ένα σημαντικό μέρος αυτής της παραγωγής έχει ήδη μεταδοθεί από τα τηλεοπτικά κανάλια - ιδιωτικά και κρατικά). Οι συντομογραφίες που υπάρχουν σημαίνουν: παραγωγός ή παραγωγός εταιρία (Π), σκηνοθέτης (Σκ), σεναριογράφος (Σν), διευθυντής φωτογραφίας (Φ), μουσικός (Μ), βασικοί ηθοποιοί (Ηθ), διάρκεια (Δ), ημερομηνία πρώτης προβολής (Πρ).

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΛΙΟΔΗΜΟΣ

Μαγική πόλις

Π: ΑΚΕΠ - Νίκος Κούνδουρος - Δέσποινα Σκαλοθέου. Σκ: Νίκος Κούνδουρος. Σν: Μαργαρίτα Λυμπεράκη. Φ: Κώστας Θεοδωρίδης. Μ: Μάνος Χατζηδάκης. Ηθ: Γιώργος Φούντας, Μαργαρίτα Παπαγεωργίου, Στέφανος Στρατηγός, Μίμης Φωτόπουλος, Μάνος Κατράκης, Θανάσης Βέγγος, Ανδρέας Ντούζος. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 1955.

Ένας φτωχός φορτηγατζής, που αγωνίζεται να ξεχρεώσει το αυτοκίνητό του και να ξεφύγει από την εξαθλίωση, μπλέκει μ' έναν τύπο του υποκόσμου, αλλά γλιτώνει χάρη στη βοήθεια των φτωχών γειτόνων του. Πρώτη κινηματογραφική εμφάνιση του Θανάση Βέγγου, που ερμηνεύει τον οδηγό ενός απορριμματοφόρου οχήματος, σε μια από τις σημαντικότερες ελληνικές νεορεαλιστικές ταινίες.

Καταδικασμένη κι απ' το παιδί της

Π: Παρθενών Φιλμ. Σν-σκ: Φίλιππος Φυλακτός. Φ: Αντώνης Καρατζόπουλος. Μ: Αργύρης Κουνάδης. Ηθ: Ελένη Χατζηαργύρη, Ορέστης Μακρής, Στέφανος Στρατηγός, Τασσώ Καββαδία, Νίκος Σταυρίδης, Κώστας Σαντοριναίος, Γιώργος Λευτεριώτης, Θανάσης Βέγγος. Δ: 105 λεπτά. Πρ: 1955.

Μια φτωχιά κοπέλα ερωτεύεται έναν πλούσιο νέο, που παριστάνει το φτωχό εργάτη.

Ο δράκος

Π: Αθηναϊκή Κινηματογραφική Εταιρία. Σκ: Νίκος Κούνδουρος. Σν: Ιάκωβος Καμπανέλης. Φ: Κώστας Θεοδωρίδης. Μ: Μάνος Χατζιδάκης. Ηθ: Ντίνος Ηλιόπουλος, Μαργαρίτα Παπαγεωργίου, Γιάννης Αργύρης, Ανέστης Βλάχος, Θανάσης Βέγγος, Ανδρέας Ντούζος, Γιάννης Ζαννίνος. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 5.3.1956.

Τα μέλη μιας συμμορίας, που σχεδιάζουν να κλέψουν μια αρχαία κολώνα και να την πουλήσουν σε ξένους, θεωρούν ότι ένας άσημος και ασήμαντος υπάλληλος είναι ο καταζητούμενος από την αστυνομία Δράκος και του ζητούν να γίνει αρχηγός τους. Δεύτερη συνεργασία του Θανάση Βέγγου με τον Νίκο Κούνδουρο, σε μια ταινία-σταθμό στην ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου, όπου ο Βέγγος υποδύεται ένα γκαρσόνι του κέντρου που διευθύνει ο αρχηγός της συμμορίας.

Το κορίτσι με τα μαύρα

Π: Ερμής Φιλμ. Σν-σκ: Μιχάλης Κακογιάννης. Φ: Γουώλτερ Λάσσαλυ. Μ: Αργύρης Κουνάδης. Ηθ: Έλλη Λαμπέτη, Δημήτρης Χορν, Ελένη Ζαφειρίου, Γιώργος Φούντας, Στέφανος Στρατηγός, Νότης Περγιάλης, Νίκος Φέρμας, Θανάσης Βέγγος. Δ: 98 λεπτά. Πρ: 19.3.1956.

Δύο Αθηναίοι φτάνουν στην Ύδρα και ο ένας απ' αυτούς σχετίζεται με την κόρη της σπιτονοικοκυράς τους, αλλά ο έρωτας των δύο νέων συντρίβεται από τον πουριτανισμό των συγγενών του κοριτσιού και των κατοίκων του νησιού. Σύγχρονη τραγωδία με θέμα την καταπίεση της γυναίκας, με τον Θανάση Βέγγο σ' ένα πέρασμα.

Έχει θείο το κορίτσι
(ή Ο θείος της Βιολέτας)

Π: Ηλίας Περγαντής. Σκ: Κώστας Ανδρίτσος. Σν: Χρήστος Πύρπασος. Φ: Αντώνης Καρατζόπουλος. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Γκέλυ Μαυροπούλου, Βασίλης Αυλωνίτης, Σοφία Βερώνη, Κώστας Χατζηχρήστος, Άννα Παϊτατζή, Νίκος Καζής, Θανάσης Βέγγος. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 1956.

Ο θείος μιας κοπέλας, που επιστρέφει στον τόπο του από την Αμερική, λύνει τα οικονομικά και αισθηματικά προβλήματα της ανιψιάς του.

Το κορίτσι με τα παραμύθια

Π: Ηλίας Περγαντής - Ανδρέας Λαμπρινός. Σν-σκ: Ανδρέας Λαμπρινός. Φ: Αντώνης Καρατζόπουλος. Μ: Κώστας Καπνίσης. Ηθ: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Αλέκος Αλεξανδράκης, Γιάννης Γκιωνάκης, Δέσπω Διαμαντίδου, Θανάσης Βέγγος, Γιαννάκης Καλατζόπουλος, Ανδρέας Φιλιππίδης. Δ: 80 λεπτά. Πρ: 12.1.1957.

Μια ορφανή, που ζει με το μικρό αδελφό της σε κάποια φτωχογειτονιά, ερωτεύεται έναν πλούσιο νέο. Δραματική αισθηματική κομεντί, από τις πρώτες ταινίες της Αλίκης

Βουγιουκλάκη, με τον Θανάση Βέγγο να υποδύεται έναν από τους φίλους της νεαρής πρωταγωνίστριας.

Μαρία η Πενταγιώτισσα

Π: Σκούρας Φιλμ. Σν-σκ: Κώστας Ανδρίτσος. Φ: Αντώνης Καρατζόπουλος. Ηθ: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Ανδρέας Μπάρκουλης, Στέφανος Στρατηγός, Θόδωρος Μορίδης, Λάμπρος Κωνσταντάρας, Θανάσης Βέγγος, Κώστας Χατζηχρήστος, Μαρία Μοσχολιού. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 23.12.1957.

Η Μαρία Πενταγιώτισσα ερωτεύεται έναν κοινωνικά ανώτερό της άντρα και το αίσθημά της συντρίβεται από την ταξική διαφορά. Μια από τις πιο γνωστές ταινίες φουστανέλας, με τον Θανάση Βέγγο στο μικρό ρόλο ενός τσολιά.

Η φτώχεια θέλει καλοπέραση

Π: Μερ Φιλμ. Σκ: Ορέστης Λάσκος. Σν: Ορέστης Λάσκος και Γιώργος Θίσβιος. Φ: Πρόδρομος Μεραβίδης. Μ: Γιάννης Βέλλας. Ηθ: Νίκος Σταυρίδης, Κούλης Στολίγκας, Γιάννης Γκιωνάκης, Φίλιος Φιλιππίδης, Θανάσης Βέγγος, Κώστας Δούκας, Μάγια Μελάγια, Παμφίλη Σαντοριναίου. Δ: 83 λεπτά. Πρ: 1958.

Τρεις φίλοι, άνθρωποι του μεροκάματου, αγωνίζονται να βγάλουν το ψωμί τους και να παντρευτούν τις κοπέλες που αγαπούν.

Το Εισπρακτοράκι

Π: Παρθενών Φιλμ. Σκ: Φίλιππος Φυλακτός. Σν: Ηλίας Μπακόπουλος. Φ: Γιώργος Καβάγιας. Μ: Μιχάλης Σουγιούλ. Ηθ: Βασίλης Αυλωνίτης, Νίκος Ρίζος, Θανάσης Βέγγος, Νάσος Κεδράκας, Αφροδίτη Γρηγοριάδου, Έλσα Ρίζου. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 1958.

Χαρούμενα και δραματικά στιγμιότυπα από τη ζωή των ανθρώπων που εργάζονται σ' ένα λεωφορείο.

Διακοπές στην Αίγινα

Π-σν-σκ: Ανδρέας Λαμπρινός. Φ: Ανδρέας Αναστασάτος και Αντώνης Καρατζόπουλος. Μ: Μενέλαος Θεοφανίδης. Ηθ: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Ανδρέας Μπάρκουλης, Λάμπρος Κωνσταντάρας, Ελένη Χαλκούση, Μιχάλης

Με τον Κατσουρίδη και τον Φίνο στην απονομή των βραβείων του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης για την ταινία *Θανάση πάρε το όπλο σου*

Με τον Γιώργο Λαζαρίδη

Κακογιάννης, Σταύρος Ιατρίδης, Τασσώ Καββαδία, Θανάσης Βέγγος. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 10.3.1958.

Οι αισθηματικές περιπέτειες ενός δημοσιογράφου και της κόρης του, που κάνουν διακοπές στην Αίγινα και γνωρίζονται με μια αριστοκρατική οικογένεια. Ο Θανάσης Βέγγος υποδύεται το ρεσεψιονίστα ενός ξενοδοχείου.

Οι καβγατζήδες

Π-σκ: Δημήτρης Αθανασιάδης. Σν: Γιάννης Δαλιανίδης. Φ: Βαγγέλης Καραμανίδης. Μ: Γιάννης Βέλλας. Ηθ: Φραγκίσκος Μανέλλης, Ανδρέας Μπάρκουλης, Λαυρέντης Διανέλλος, Λάουρα, Θανάσης Βέγγος, Γιάννης Δαλιανίδης. Δ: 82 λεπτά. Πρ: 10.3.1958.

Ο έρωτας και ο γάμος των παιδιών δύο μπακάληδων κάνει τους πρώην ανταγωνιστές εμπόρους να ενώσουν τις επιχειρήσεις τους και να δημιουργήσουν ένα μεγάλο σούπερ μάρκετ.

Μόνο για μια νύχτα

Π: Ν. Σαμπατάκος. Σκ: Μαρία Πλυτά. Σν: Κώστας Ασημακόπουλος και Νέστορας Μάτσας. Φ: Κώστας Θεοδωρίδης. Μ: Νίκυ Γιάκοβλεφ. Ηθ: Γιώργος Φούντας, Βούλα Ζουμπουλάκη, Χριστόφορος Νέζερ, Θανάσης Βέγγος, Δημήτρης Νικολαΐδης. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 1958.

Ένας διαρρήκτης ερωτεύεται την κοπέλα-θύμα του, στο δωμάτιο της οποίας μπήκε για να κλέψει.

Χαρούμενοι αλήτες

Π: Ολύμπια Φιλμ. Σκ: Ντίμης Δαδήρας. Σν: Ηλίας Λυμπερόπουλος και Κούλης Στολίγκας. Φ: Δήμος Σακελλαρίου. Μ: Ζακ Ιακωβίδης. Ηθ: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Κούλης Στολίγκας, Ηλίας Σταματίου, Νίκος Ρίζος, Έφη Μελά, Θανάσης Βέγγος. Δ: 97 λεπτά. Πρ: 1958.

Οι περιπέτειες δύο άνεργων και γραφικών τύπων, που τα φέρνουν βόλτα κάνοντας διάφορες μικροκομπίνες, και ο έρωτας του νέου που φιλοξενούν με μια γειτόνισσά τους, χορεύτρια κλασικού μπαλέτου.

Κάθε εμπόδιο για καλό

Π: Έλκιν. Σν-σκ: Χρήστος Αποστόλου. Φ: Νίκος Γαρδέλης. Μ: Λέανδρος. Ηθ: Ντίνος Ηλιόπουλος, Σμαρούλα Γιούλη, Θανάσης Βέγγος, Γιώργος Δαμασιώτης, Μαίρη Χριστοφή. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 10.11.1958.

Δύο ερωτευμένοι νέοι προσπαθούν να αποκτήσουν οικονομική ανεξαρτησία, ώστε να μπορέσουν να παντρευτούν.

Ο Μιμίκος και η Μαίρη

Π: Ι. Καρατζόπουλος και Σία. Σκ: Γρηγόρης Γρηγορίου. Σν: Γιάννης Δαλιανίδης. Φ: Αντώνης Καρατζόπουλος και Παύλος Φιλίππου. Μ: Τάκης Μωράκης. Ηθ: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Ανδρέας Μπάρκουλης, Λυκούργος Καλλέργης, Δημήτρης Καλλιβωκάς, Αλέκα Παϊζη, Θανάσης Βέγγος. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 24.11.1958.

Ο άτυχος έρωτας ενός Έλληνα γιατρού και μιας Γερμανίδας γκουβερνάντας, στην Αθήνα του 1893. Αισθηματικό δράμα με τραγικό τέλος και μεγάλη επιτυχία της Αλίκης Βουγιουκλάκη, βασισμένη στην πραγματική ιστορία της Βερολινέζας Μαίρης Βέμπερ, με τον Θανάση Βέγγο στο μικρό ρόλο ενός φίλου του Μιχαήλ Μιμίκου.

Το κορίτσι της αμαρτίας

Π-σκ: Δημήτρης Αθανασιάδης. Σν: Δημήτρης Αθανασιάδης και Γιάννης Δαλιανίδης Φ: Βαγγέλης Καραμανίδης. Μ: Γιάννης Βέλλας. Ηθ: Τίνα Γαϊτάνου, Ανδρέας Μπάρκουλης, Φραγκίσκος Μανέλλης, Θανάσης Βέγγος, Λαυρέντης Διανέλλος, Αλέκα Στρατηγού. Δ: 94 λεπτά. Πρ: 22.12.1958.

Μια ερωτευμένη κοπέλα, μετά το θάνατο του αγαπημένου της, καταλήγει σ' ένα καμπαρέ της Τρούμπας.

Ο καραγκιόζης

Π: Ηλίας Περγαντής. Σκ: Βασίλης Γεωργιάδης και Ερρίκος Θαλασσινός. Σν: Θάνος Κωτσόπουλος (από το διήγημα του Γιάννη Βλαχογιάννη «Της τέχνης τα φαρμάκια»). Φ: Κώστας Θεοδωρίδης. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Θάνος Κωτσόπουλος, Βούλα Ζουμπουλάκη, Χριστόφορος Νέζερ, Θανάσης Βέγγος, Μιχάλης Μπούχλης. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 19.1.1959.

Η παρακμή του θεάτρου σκιών στην Ελλάδα μέσα από τη ζωή, την άνοδο και την πτώση ενός καραγκιοζοπαίκτη. Πρώτη συνεργασία του Θανάση Βέγγου με τον Ερρίκο Θαλασσινό, σκηνοθέτη οκτώ ταινιών του.

Γαμήλιες περιπέτειες

Π: Άθενς Φιλμ. Σν-σκ: Κώστας Γεωργούτσος. Φ: Βασίλης Καραμανίδης. Ηθ: Ντίνος Ηλιόπουλος, Ξένια Καλογεροπούλου, Κώστας Κακαβάς, Γιάννης Γκιωνάκης, Άννα Παϊτατζή, Μαργαρίτα Λαμπρινού, Θανάσης Βέγγος. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 2.2.1959.

Ένας πλούσιος μεσήλικας ερωτεύεται μια νέα και της προτείνει να παντρευτούν, αλλά αυτή αρνείται επειδή αγαπά ένα νεαρό. Όταν αυτός εξαφανίζεται από τη ζωή της, η κοπέλα αποφασίζει να παντρευτεί το μεσήλικα, αλλά μια σειρά απρόβλεπτων γεγονότων αναβάλλουν συνεχώς το γάμο τους. Ο Θανάσης Βέγγος υποδύεται έναν παγοπώλη, που αφήνει πάγο έξω από σπίτι του πατέρα της Ξένιας Καλογεροπούλου και τσακώνεται μαζί του.

Η μουσίτσα

Π: Ι. Καρατζόπουλος και Σία. Σν-σκ: Γιάννης Δαλιανίδης. Φ: Αντώνης Καρατζόπουλος. Μ: Τάκης Μωράκης. Ηθ: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Ανδρέας Μπάρκουλης, Κούλης Στολίγκας, Γιάννης Γκιωνάκης, Σταύρος Ιατρίδης, Θανάσης Βέγγος. Δ: 92 λεπτά. Πρ: 16.2.1959.

Μια δραστήρια δημοσιογράφος παρουσιάζει το σπιτονοικοκύρη της ως διάσημο πυρηνικό επιστήμονα. Η πρώτη κωμική εμπορική επιτυχία της Αλίκης Βουγιουκλάκη, με τον Θανάση Βέγγο στο μικρό ρόλο ενός φίλου της πρωταγωνίστριας.

Ανθισμένη αμυγδαλιά

Π-σκ: Χρήστος Αποστόλου. Σν: Δημήτρης Γιαννουκάκης (από το θεατρικό του έργο). Φ: Κώστας Φιλίππου. Μ: Λέανδρος. Ηθ: Κάκια Αναλυτή, Ανδρέας Μπάρκουλης, Νίκος

Σταυρίδης, Νίκος Φέρμας, Φραγκίσκος Μανέλλης, Καίτη Θεοχάρη, Θανάσης Βέγγος. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 16.3.1959.

Στην παλιά Αθήνα, μια νεαρή φιλάσθενη κοπέλα ερωτεύεται ένα ρομαντικό ποιητή.

Ένα νερό κυρα-Βαγγελιώ

Π: Ηλίας Περγαντής. Σκ: Ερρίκος Θαλασσινός. Σν: Φ. Λάναρης. Φ: Κώστας Θεοδωρίδης. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Κάκια Αναλυτή, Θάνος Κωτσόπουλος, Αθανασία Μουστάκα, Παντελής Ζερβός, Θανάσης Μυλωνάς, Θανάσης Βέγγος. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 30.3.1959.

Μια χωριατοπούλα είναι ερωτευμένη μ' ένα νεαρό που δεν αποδέχονται οι γονείς της. Ο Θανάσης Βέγγος κάνει το μεσάζοντα, που μεταφέρει την πρόταση γάμου του πλούσιου γαμπρού στον πατέρα της χωριατοπούλας.

Ο Ηλίας του 16ου

Π: Φίνος Φιλμ. Σκ: Αλέκος Σακελλάριος. Σν: Αλέκος Σακελλάριος και Χρήστος Γιαννακόπουλος (από το θεατρικό τους έργο). Φ: Ντίνος Κατσουρίδης. Μ: Τάκης Μωράκης. Ηθ: Κώστας Χατζηχρήστος, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Καίτη Θεοχάρη, Γιώργος Γαβριηλίδης, Αλίκη Γεωργούλη, Μαρίκα Κρεβατά, Σταύρος Ξενίδης, Θανάσης Βέγγος. Δ: 86 λεπτά. Πρ: 6.4.1959.

Τρεις φουκαράδες αποφασίζουν να κλέψουν έναν τοκογλύφο και ο ένας απ' αυτούς, που έχει ντυθεί αστυνομικός, άθελά του αναλαμβάνει αστυνομικά καθήκοντα. Μεγάλη επιτυχία του Κώστα Χατζηχρήστου, με τον Θανάση Βέγγο να υποδύεται έναν από τους τρεις φουκαράδες: αυτόν που μπαίνει για να κλέψει τον τοκογλύφο, συλλαμβάνεται από αληθινό αστυνομικό και οδηγείται στο Τμήμα. Η επιτυχία του στο ρόλο αυτό τον βοήθησε να αναδειχτεί ως καρατερίστας και να περάσει σε ρόλους πρωταγωνιστή.

Για το ψωμί και τον έρωτα (ή Συννεφιασμένη Κυριακή)

Π: Αρίων Φιλμ. Σκ: Γιώργος Ζερβουλάκος. Σν: Νέστορας Μάτσας. Φ: Θανάσης Σπηλιώτης. Μ: Βασίλης Τσιτσάνης. Ηθ: Δάφνη Σκούρα, Μιχάλης Νικολινάκος, Ρίκα Διαλυνά, Θανάσης Βέγγος, Δήμος Σταρένιος, Ανέστης Βλάχος. Δ: 76 λεπτά. Πρ: 20.4.1959.

Ένας εργάτης ερωτεύεται μια πλούσια γυναίκα, προκαλεί αναστάτωση στο σπιτικό του και προσπαθεί να ξανακερδίσει την οικογενειακή του γαλήνη.

Περιπλανώμενοι Ιουδαίοι (ή Οι δοσατζήδες)

Π: Ορίζων Φιλμ. Σκ: Βασίλης Γεωργιάδης. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Θανάσης Σπηλιώτης και Πάνος Ρηγινός. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Νίκος Σταυρίδης, Θανάσης Βέγγος, Αλέκα Στρατηγού, Κούλης Στολίγκας, Λέλα Πατρικίου, Άλκηστις Γάσπαρη. Δ: 75 λεπτά. Πρ: 4.5.1959.

Δύο δοσατζήδες σκαρφίζονται χίλιους δυο τρόπους για να εισπράξουν τις καθυστερούμενες από τους πελάτες τους δόσεις. Πρώτος (συμ)πρωταγωνιστικός ρόλος του Θανάση Βέγγου, δίπλα στον Νίκο Σταυρίδη.

Ένας Έλληνας στο Παρίσι

Π-σκ: Χρήστος Κυριακόπουλος. Σν: Χρήστος Κυριακόπουλος και Γιάννης Μαρής. Φ: Τζιοβάνι Βαριάνο. Μ: Μάνος Χατζιδάκης. Ηθ: Μιχάλης Νικολινάκος, Θεανώ Ιωαννίδου, Ζ. Περέζ, Νίτσα Τσαγανέα, Θανάσης Βέγγος, Γιώργος Γαβριηλίδης. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 14.12.1959.

Ένας αποτυχημένος Έλληνας μουσικός πηγαίνει για σπουδές στο Παρίσι, από το οποίο και επιστρέφει μ' ένα θριαμβευτικό ρεσιτάλ.

Το αγοροκόριτσο

Π: Ι. Καρατζόπουλος και Σία. Σκ: Ντίμης Δαδήρας. Σν: Γιάννης Δαλιανίδης. Φ: Παναγιώτης Καλαντζής. Μ: Τάκης Μωράκης. Ηθ: Άννα Φόνσου, Αλέκος Αλεξανδράκης, Λάμπρος Κωνσταντάρας, Αλίκη Γεωργούλη, Γιάννης Γκιωνάκης, Αλέκα Στρατηγού, Θανάσης Βέγγος, Λέλα Πατρικίου. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 21.12.1959.

Ένα ατίθασο αγοροκόριτσο νιώθει τα πρώτα σκιρτήματα του έρωτα και αρχίζει

σιγά-σιγά να μετατρέπεται σε γυναίκα. Αισθηματική κομεντί γραμμένη για την Αλίκη Βουγιουκλάκη και παιγμένη από την Άννα Φόνσου, με τον Θανάση Βέγγο να υποδύεται έναν από τους γνωστούς της πρωταγωνίστριας.

Ο θείος από τον Καναδά

Π: Νόβακ Φιλμ. Σν-σκ: Φίλιππος Φυλακτός. Φ: Τάκης Νόβακ. Μ: Γιάννης Βέλλας. Ηθ: Γεωργία Βασιλειάδου, Γιάννης Γκιωνάκης, Μάρθα Καραγιάννη, Θανάσης Βέγγος, Γιώργος Καμπανέλλης, Αλέκα Στρατηγού, Σταύρος Ιατρίδης, Γιάννης Σπαρίδης. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 28.12.1959.

Τρεις νέοι, για να εξασφαλίσουν την εύνοια της σπιτονοικοκυράς τους, την προξενεύουν σ' έναν ανύπαρκτο θείο τους από τον Καναδά, και στη θέση του της παρουσιάζουν έναν αποτυχημένο ηθοποιό. Ο Θανάσης Βέγγος υποδύεται έναν από τους τρεις νέους.

Το ραντεβού της Κυριακής

Π: Ηλίας Περγαντής. Σκ: Ερρίκος Θαλασσινός, Σν: Ιάκωβος Καμπανέλλης. Φ: Παύλος Φιλίππου. Μ: Κώστας Καπνίσης. Ηθ: Κάκια Αναλυτή, Δημήτρης Παπαμιχαήλ, Τίτος Βανδής, Δέσπω Διαμαντίδου, Μάρθα Βούρτση, Θανάσης Μυλωνάς, Θανάσης Βέγγος. Δ: 80 λεπτά. Πρ: 1.2.1960.

Μια πλούσια, ορφανή από μητέρα κοπέλα έρχεται σε σύγκρουση με την ερωμένη του πατέρα της.

Τα ντερβισόπαιδα

Π: Ανζερβός - Στέλιος Τατασόπουλος. Σκ: Στέλιος Τατασόπουλος. Σν: Βασίλης Τέμπος. Φ: Νίκος Μήλας. Μ: Γιάννης Βέλλας. Ηθ: Φραγκίσκος Μανέλλης, Κώστας Χατζηχρήστος, Θανάσης Βέγγος, Νίκος Ξανθόπουλος, Άννα Μαντζουράνη. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 29.2.1960.

Δύο φουκαράδες, που δουλεύουν σε οικοδομές, προσπαθούν να βοηθήσουν δύο ερωτευμένους να ξεπεράσουν τα οικονομικά τους προβλήματα και να παντρευτούν.

Το κλωτσοσκούφι

Π: Φίνος Φιλμ. Σκ: Ντίνος Δημόπουλος. Σν: Αλέκος Σακελλάριος και Χρήστος Γιανακόπουλος. Φ: Τζιοβάνι Βαριάνο. Μ: Μάνος Χατζιδάκης. Ηθ: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Αλέκος Αλεξανδράκης, Μαρίκα Κρεβατά, Τζόλυ Γαρμπή, Θανάσης Βέγγος, Τασσώ Καββαδία. Δ: 92 λεπτά. Πρ: 21.3.1960.

Μια έξυπνη και χαριτωμένη κοπέλα, που δεν μπορεί να στεριώσει σε καμιά δουλειά, γιατί τα κατά καιρούς αφεντικά της για άλλη δουλειά την προσλαμβάνουν και για άλλη την θέλουν, ερωτεύεται έναν εφοπλιστή και πηγαίνει μαζί του... ταξίδι του μέλιτος. Μεγάλη επιτυχία της Αλίκης Βουγιουκλάκη, με τον Θανάση Βέγγο να υποδύεται το θυρωρό του κτιρίου όπου βρίσκεται το γραφείο του εφοπλιστή.

Μανταλένα

Π: Φίνος Φιλμ. Σκ: Ντίνος Δημόπουλος. Σν: Γιώργος Ρούσσος. Φ: Γουώλτερ Λάσσαλυ. Μ: Μάνος Χατζηδάκης. Ηθ: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Δημήτρης Παπαμιχαήλ, Παντελής Ζερβός, Λυκούργος Καλλέργης, Θόδωρος Μορίδης, Θανάσης Βέγγος, Καίτη Λαμπροπούλου, Βασιλάκης Κάιλας. Δ: 91 λεπτά. Πρ: 24.10.1960.

Στο χωρισμένο σε δύο παρατάξεις μικρόκοσμο ενός νησιού, η 17χρονη κόρη ενός βαρκάρη, μετά το θάνατο του πατέρα της, προσπαθεί μόνη να θρέψει τα έξι μικρότερα αδέλφια της, ανταγωνιζόμενη έναν καραβοκύρη. Μεγάλη επιτυχία της Αλίκης Βουγιουκλάκη, με τον Θανάση Βέγγο να ερμηνεύει τον αστυνομικό που είναι κρυφά ερωτευμένος με τη Μανταλένα (και της πηγαίνει λουλούδια).

Πόθοι στα στάχυα

Π: Κ. Δρίτσας - Μ. Δαμβακάρης - Β. Μπέτσος. Σκ: Πητ Γιαννόπουλος. Σν: Βασίλης Μπέτσος. Φ: Βασίλης Καραμανίδης. Μ: Α. Σμυρναίος. Ηθ: Γιώργος Φούντας, Λυκούργος Καλλέργης, Μάρθα Βούρτση, Αλέκα Παΐζη, Τίτος Βανδής, Θανάσης Βέγγος. Δ: 95 λεπτά. Πρ: 31.10.1960.

Ένας πλούσιος κτηματίας αγοράζει μια θεριζοαλωνιστική μηχανή και οι εργάτες της περιοχής ξεσηκώνονται εναντίον του.

Ερωτικά παιχνίδια

Π: Φάρος Φιλμ. Σκ: Γιώργος Θεοδοσιάδης. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Νίκος Μήλας.

Διακοπές στο Βιετνάμ

Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Λάμπρος Κωνσταντάρας, Μίρκα Καλατζοπούλου, Γιώργος Πάντζας, Γιάννης Γκιωνάκης, Θανάσης Βέγγος, Αλέκα Στρατηγού. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 28.11.1960.

Ένας αυστηρός οικογενειάρχης προσπαθεί να τιθασεύσει τα ερωτικά σκιρτήματα της κόρης του, αλλά και να συμφιλιώσει την παντρεμένη αδελφή του με τον άνδρα της – κι όλα αυτά σ' ένα νησί, στη διάρκεια των θερινών διακοπών τους.

Ποτέ την Κυριακή

Π: Βασίλης Λαμπίρης - Μελίνα Φιλμ. Σνσκ: Ζυλ Ντασσέν. Φ: Ζακ Νατώ. Μ: Μάνος Χατζιδάκης. Ηθ: Μελίνα Μερκούρη, Ζυλ Ντασσέν, Γιώργος Φούντας, Δέσπω Διαμαντίδου, Θανάσης Βέγγος, Τίτος Βανδής, Μήτσος Λυγίζος, Δήμος Σταρένιος, Δημήτρης Παπαμιχαήλ, Φαίδων Γεωργίτσης, Νίκος Φέρμας. Δ: 91 λεπτά. Πρ: 28.11.1960.

Ένας Αμερικανός συγγραφέας επισκέπτεται την Ελλάδα, γοητεύεται από μια καλόκαρδη Πειραιώτισσα πόρνη και προσπαθεί να την εκπολιτίσει. Μεγάλη διεθνής επιτυχία της Μελίνας Μερκούρη, με τον Θανάση Βέγγο σ' ένα μικρό ρόλο.

Οικογένεια Παπαδόπουλου
(ή Βοήθεια με παντρεύουνε)

Π: Κύκλος Φιλμ. Σκ: Ροβήρος Μανθούλης. Σν: Βαγγέλης Γκούφας (από τη ραδιοφωνική σειρά του). Φ: Νίκος Γαρδέλης. Μ: Γ. Κυριακού. Ηθ: Ορέστης Μακρής, Κάκια Αναλυτή, Ντίνος Ηλιόπουλος, Παντελής Ζερβός, Μαρία Φωκά, Τζόλυ Γαρμπή, Θανάσης Βέγγος. Δ: 80 λεπτά. Πρ: 28.11.1960.

Χιουμοριστικές καταστάσεις από τη ζωή των μελών μιας οικογένειας.

Ο Μήτρος κι ο Μητρούσης στην Αθήνα

Π: Ανζερβός - Στέλιος Τατασόπουλος. Σκ: Στέλιος Τατασόπουλος. Σν: Θόδωρος Τέμπος. Φ: Νίκος Γαρδέλης. Μ: Γιάννης Βέλλας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Φραγκίσκος Μανέλλης, Άννα Μαντζουράνη, Στέλλα Στρατηγού, Νίκος Ξανθόπουλος, Νίκος Φέρμας. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 5.12.1960.

Δύο αφελείς επαρχιώτες έρχονται στην πρωτεύουσα, αναζητώντας καλύτερη τύχη, και μεταφέρουν άθελά τους μια βαλίτσα με λαθραία. Χαμηλού κόστους κωμωδία της εποχής, με τον Θανάση Βέγγο να συμπρωταγωνιστεί δίπλα στον Φραγκίσκο Μανέλλη και να φτιάχνει μαζί του ένα απίθανο ντουέτο στα πρότυπα του Χοντρού και του Λιγνού.

Τυφλός Άγγελος

Π: Έλεν Φιλ. Σκ: Ερρίκος Θαλασσινός. Σν: Βασίλης Μπέτσος. Φ: Κώστας Μαργαρίτης. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Χριστίνα Σύλβα, Λάμπρος Κωνσταντάρας, Θόδωρος Μορίδης, Θανάσης Βέγγος, Αθανασία Μουστάκα, Τάκης Βαρλάμος. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 26.12.1960.

Μια τυφλή μητέρα ξαναβρίσκει το χαμένο παιδί της με τη βοήθεια του δεύτερου άντρα της.

Η αυγή του θριάμβου

Π: Ρίσσα Φιλμ. Σκ: Φίλιππος Φυλακτός. Σν: Φίλιππος Φυλακτός και Γιάννης Ιωαννίδης. Φ: Κώστας Μαργαρίτης. Ηθ: Γιώργος Φούντας, Πάρη Λεβέντη, Έφη Οικονόμου, Θανάσης Βέγγος, Βασίλης Ανδρεόπουλος, Τάκης Μηλιάδης, Νίκος Τσαχιρίδης. Δ: 88 λεπτά. Πρ: 2.1.1961.

Στη διάρκεια της κατοχής, μια ομάδα σαμποτέρ, ειδικευμένη στις ανατινάξεις πλοίων, αναλαμβάνει μια επικίνδυνη αποστολή.

Οι εννιακόσιοι της Μαρίνας

Π: Θέσπις Φιλμ. Σκ: Κώστας Δούκας και Θάνος Σαντάς. Σν: Παναγιώτης Καγιάς (από το θεατρικό του έργο). Φ: Δημήτρης Καράμπελας. Μ: Αλέκος Σπάθης. Ηθ: Γκέλυ Μαυροπούλου, Άρης Μαλλιαγρός, Νίκος Τζόγιας, Σόνια Ζωίδου, Θανάσης Βέγγος, Περικλής Χριστοφορίδης, Λαυρέντης Διανέλλος. Δ: 80 λεπτά. Πρ: 9.1.1961.

Ο πανίσχυρος κομματάρχης μιας επαρχιακής πόλης προικίζει την κόρη του με εννιακόσιες ψήφους.

Για σένα την αγάπη μου

Π: Ηλίας Περγαντής. Σκ: Γιώργος Διζικιρίκης. Σν: Δημήτρης Κεχαΐδης. Φ: Κώστας Θεοδωρίδης. Μ: Μάνος Χατζιδάκης. Ηθ: Μιράντα Κουνελάκη, Νίκος Κούρκουλος, Δημήτρης Χοπτήρης, Δέσπω Διαμαντίδου, Θανάσης Βέγγος, Κώστας Μπάκας, Γιάννης Φέρμης, Μιχάλης Κακογιάννης. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 23.1.1961.

Μια γυναίκα ερωτεύεται δύο άντρες, έναν πλούσιο κι ένα φτωχό, και δεν μπορεί να αποφασίσει ποιον από τους δυο αγαπάει πραγματικά.

Μια του κλέφτη

Π: Ίβα Φιλμ - Στούντιο Άλφα. Σν-σκ: Δημήτρης Ιωαννόπουλος. Φ: Παύλος Φιλίππου. Μ: Μίμης Πλέσσας. Ηθ: Δημήτρης Χορν, Κάκια Αναλυτή, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Κώστας Ρηγόπουλος, Θόδωρος Μορίδης, Θανάσης Βέγγος. Δ: 87 λεπτά. Πρ: 23.1.1961.

Ένα ερωτικό ειδύλλιο, που αρχίζει σε κάποιο νησί του Αιγαίου, καταλήγει σε γάμο στην Αθήνα.

Χωρίς μητέρα
(ή Τα τέσσερα αδέλφια)

Π-σκ: Γιώργος Αρίων. Σν: Γιώργος Αρίων και Γιώργος Θωμόπουλος. Φ: Δημήτρης Καράμπελας. Μ: Ν. Μυλωνάς. Ηθ: Βούλα Χαριλάου, Ανδρέας Ζησιμάτος, Χριστόφορος Νέζερ, Σπεράντζα Βρανά, Σταύρος Ιατρίδης, Γιαννάκης Καλατζόπουλος, Θανάσης Βέγγος, Γιάννης Φέρμης. Δ: 72 λεπτά. Πρ: 6.2.1961.

Ένα μικρό αγόρι γίνεται αφορμή να ξανασμίξει ένα χωρισμένο ζευγάρι.

Ποιος θα κρίνει την κοινωνία

Π: Άστρον Φιλμ. Σν-σκ: Πάνος Ρηγινός. Φ: Θανάσης Σπηλιώτης. Ηθ: Γιώργος Καμπανέλλης, Ζέτα Αποστόλου, Έφη Οικονόμου, Χρήστος Τσαγανέας, Λιάκος Χριστογιαννόπουλος, Θανάσης Βέγγος. Δ: 80 λεπτά. Πρ: 13.2.1961.

Δύο ερωτευμένοι νέοι εμποδίζονται από μια παρεξήγηση να παντρευτούν.

Διαβόλου κάλτσα

Π: Ι. Καρατζόπουλος. Σκ: Γρηγόρης Γρηγορίου. Σν: Γρηγόρης Βαφιάς. Φ: Γιάννης Πουλής. Μ: Τάκης Μωράκης. Ηθ: Άννα Φόνσου, Νίκος Σταυρίδης, Γιάννης Γκιωνάκης, Παντελής Ζερβός, Θανάσης Βέγγος, Ερρίκος Μπριόλας. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 20.2.1961.

Ο παράφορος έρωτας δύο νέων βάζει τέλος στον έντονο ανταγωνισμό των γονιών τους, που διευθύνουν δύο εταιρίες παραγωγής μαγιό. Ο Θανάσης Βέγγος υποδύεται τον υπάλληλο μιας από τις δύο εταιρίες.

Η κατάρα της μάνας

Π: Πυρσός Φιλμ. Σκ: Βασίλης Γεωργιάδης. Σν: Κώστας Μαίανδρος. Φ: Νίκος Γαρδέλης. Μ: Κώστας Καπνίσης. Ηθ: Γιώργος Φούντας, Ίλυα Λιβυκού, Σόνια Ζωίδου, Κώστας Κακαβάς, Τίτος Βανδής, Νίκος Τσαχιρίδης, Ανέστης Βλάχος, Θανάσης Βέγγος. Δ: 115 λεπτά. Πρ: 6.3.1961.

Ένας χωρικός αποφασίζει να αντιμετωπίσει μια συμμορία που σκορπίζει τον τρόμο στην ελληνική ύπαιθρο.

Χαμένα όνειρα

Π: Θ.Α. Δαμασκηνός - Β.Γ. Μιχαηλίδης. Σν-σκ: Αλέκος Σακελλάριος (από το θεατρικό έργο *Η μεγάλη παρένθεση* των Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου). Φ: Τζιοβάνι Βαριάνο και Νίκος Δημόπουλος. Μ: Μάνος Χατζιδάκης. Ηθ: Αντιγόνη Βαλάκου, Δημήτρης Παπαμιχαήλ, Λαυρέντης Διανέλλος, Θανάσης Βέγγος, Γιώργος Δάνης, Τζόλυ Γαρμπή, Αθηνά Μιχαηλίδου. Δ: 95 λεπτά. Πρ: 20.3.1961.

Η «προσωρινή» απασχόληση δύο νέων σ' ένα γραφείο γίνεται όλο και πιο «μόνιμη» και, με την πάροδο του χρόνου, προσγειώνονται όλο και περισσότερο στην πεζή πραγματικότητα, βλέποντας τα όνειρά τους για το μέλλον να διαψεύδονται.

Ζητείται ψεύτης

Π: Φίνος Φιλμ - Κλέαρχος Κονιτσιώτης. Σν-σκ: Γιάννης Δαλιανίδης (από το θεατρικό έργο του Δημήτρη Ψαθά). Φ: Νίκος Δημόπουλος. Μ: Γεράσιμος Λαβράνος. Ηθ: Ντίνος

Ηλιόπουλος, Άννα Κυριακού, Παντελής Ζερβός, Θανάσης Βέγγος, Μάρθα Καραγιάννη, Περικλής Χριστοφορίδης, Δημήτρης Νικολαΐδης. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 17.4.1961.

Ένας παμπόνηρος νέος με ειδικότητα στις αληθοφανείς ψευτιές προσλαμβάνεται ως ιδιαίτερος γραμματέας στο γραφείο ενός βουλευτή και τον βάζει σε μπελάδες. Ο Θανάσης Βέγγος υποδύεται τον ψεύτη υπάλληλο του βουλευτή, που τα κάνει θάλασσα και τρώει της χρονιάς του, πριν πάρει τη θέση του ο Ντίνος Ηλιόπουλος.

Διαμάντω

Π: Βασίλης Μπέτσος. Σκ: Παναγιώτης Κωνσταντίνου. Συν: Ναπολέων Ελευθερίου και Βασίλης Μπέτσος. Φ: Γιώργος Καβάγιας. Ηθ: Ντίνα Τριάντη, Θάνος Μαρτίνος, Ανδρέας Ζησιμάτος, Κλεώ Σκουλούδη, Θανάσης Βέγγος, Νίκος Τσαχιρίδης. Δ: 77 λεπτά. Πρ: 2.10.1961.

Δύο άντρες, ένας αδίστακτος άρχοντας κι ένας ταπεινός νέος, προσπαθούν να κατακτήσουν την καρδιά μιας χωριατοπούλας.

Η μυρτιά

Π: Τάσος Κατράπας. Σκ: Κώστας Καραγιάννης. Συν: Κώστας Καραγιάννης και Τάσος Κατράπας. Φ: Νίκος Μήλας. Μ: Μίκης Θεοδωράκης. Ηθ: Γκέλυ Μαυροπούλου, Κώστας Κακαβάς, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Ντίνα Τριάντη, Έλλη Ξανθάκη, Ανέστης Βλάχος, Θανάσης Βέγγος. Δ: 93 λεπτά. Πρ: 2.10.1961.

Η αγάπη δύο νέων, που φτάνουν στο σημείο να αλληλοαπαχθούν, γεφυρώνει το θανάσιμο μίσος που χωρίζει τις οικογένειές τους, μια βουνίσια και μια θαλασσινή.

Λάθος στον έρωτα

Π: Αφοί Κυριακόπουλοι. Σκ: Χρήστος Κυριακόπουλος. Συν: Γιάννης Μαρής. Φ: Δήμος Σακελλαρίου. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Χριστίνα Σύλβα, Λάμπρος Κωνσταντάρας, Γιώργος Πάντζας, Θανάσης Βέγγος, Γιάννης Μαλούχος, Γιώργος Γαβριηλίδης, Νίκος Φέρμας. Δ: 73 λεπτά. Πρ: 9.10.1961.

Ο υπάλληλος ενός γκαράζ παριστάνει το μεγαλοεπιχειρηματία σε μια δακτυλογράφο κι αυτή, με τη σειρά της, θέλοντας να παντρευτεί πλούσιο γαμπρό, παριστάνει την κόρη του βιομήχανου αφεντικού της. Ο Θανάσης Βέγγος υποδύεται ένα συνεργάτη του Λάμπρου Κωνσταντάρα, επιχειρηματία από τη Θεσσαλονίκη.

Ευτυχώς τρελάθηκα

Π: Αφοί Ρουσσόπουλοι - Γ. Λαζαρίδης - Δ. Σαρρής - Κ. Ψαρράς. Σκ: Κώστας Ανδρίτσος. Συν: Γιώργος Λαζαρίδης (από το θεατρικό έργο του Γιώργου Ρούσσου). Φ: Νίκος Γαρδέλης. Μ: Αλέκος Σπάθης. Ηθ: Γκέλυ Μαυροπούλου, Νίκος Σταυρίδης, Μάρθα Καραγιάννη, Περικλής Χριστοφορίδης, Τζόλυ Γαρμπή, Θανάσης Βέγγος, Δημήτρης Νικολαΐδης, Σταύρος Παράβας. Δ: 91 λεπτά. Πρ: 23.10.1961.

Ένας φουκαράς, πνιγμένος στα χρέη, παριστάνει τον τρελό για να γλιτώσει από τα διαμαρτυρημένα γραμμάτια και τους δανειστές του, που τον καταδιώκουν. Πρώτη συνεργασία του Θανάση Βέγγου με το σεναριογράφο και σκηνοθέτη (εδώ και παραγωγό) Γιώργο Λαζαρίδη, με τον οποίο εξακολουθεί μέχρι σήμερα να συνεργάζεται.

Ποια είναι η Μαργαρίτα;

Π: Ι. Καρατζόπουλος και Σία. Σκ: Ντίμης Δαδήρας. Συν: Γιάννης Δαλιανίδης. Φ: Δήμος Σακελλαρίου. Μ: Γιάννης Μαρκόπουλος. Ηθ: Τζένη Καρέζη, Γιάννης Φέρτης, Θανάσης Βέγγος, Κούλης Στολίγκας, Δημήτρης Νικολαΐδης, Πόπη Λάζου, Στέφανος Ληναίος, Κώστας Καρράς. Δ: 92 λεπτά. Πρ: 6.11.1961.

Στις διακοπές του, ένας πλούσιος νέος ερωτεύεται ένα μανεκέν, που παριστάνει την κόρη ενός πλούσιου ομογενή.

Η Λίζα και η άλλη

Π: Φίνος Φιλμ. Σκ: Ντίνος Δημόπουλος. Συν: Βαγγέλης Γκούφας. Φ: Γουώλτερ Λάσσαλυ. Μ: Μάνος Χατζιδάκης. Ηθ: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Γιώργος Πάντζας, Λάμπρος Κωνσταντάρας, Θανάσης Βέγγος, Γιώργος Λευτεριώτης, Παντελής Ζερβός, Γιώργος

Τσιτσόπουλος, Τζόλυ Γαρμπή. Δ: 98 λεπτά. Πρ: 13.11.1961.

Η καταπληκτική ομοιότητα μιας πλούσιας και μιας φτωχιάς κοπέλας οδηγεί τη μια στη θέση της άλλης, όταν η πρώτη φεύγει από το σπίτι της για να αποφύγει ένα δυσάρεστο γάμο. Ο Θανάσης Βέγγος υποδύεται τον ντετέκτιβ, που αναλαμβάνει να βρει την εξαφανισμένη Λίζα. Είναι ένας από τους πιο χαρακτηριστικούς του ρόλους: αυτός που θα αποτελέσει τη βάση των μετέπειτα ταινιών «Θου Βου».

Οι χαραμοφάηδες
(ή Δουλέψτε για να φάτε)

Π: Χρήσμα Φιλμ. Σκ: Ορέστης Λάσκος. Σν: Στέφανος Φωτιάδης (από το θεατρικό έργο του Δημήτρη Μπόγρη *Τ' αρραβωνιάσματα*). Φ: Νίκος Μήλας. Μ: Γιάννης Βέλλας. Ηθ: Μίμης Φωτόπουλος, Μπεάτα Ασημακοπούλου, Άρης Μαλλιαγρός, Θανάσης Βέγγος, Γιάννης Μαλούχος, Γιάννης Φέρμης, Μαρίκα Κρεβατά, Ζωή Φυτούση. Δ: 89 λεπτά. Πρ: 18.12.1961.

Ένας εργατικός και φιλότιμος άνδρας συντηρεί τους δύο χαραμοφάηδες αδελφούς του και προσπαθεί να σώσει την πατρική κληρονομιά από τα άπληστα σχέδιά τους. Οι *Φουσκοθαλασσιές* αποτελούν μια δεύτερη εκδοχή του ίδιου θέματος.

Ο ατσίδας

Π: Φίνος Φιλμ. Σν-σκ: Γιάννης Δαλιανίδης (από το θεατρικό έργο *Εξοχικόν κέντρον ο Έρως* του Δημήτρη Ψαθά). Φ: Νίκος Δημόπουλος. Μ: Γεράσιμος Λαβράνος. Ηθ: Ντίνος Ηλιόπουλος, Ζωή Λάσκαρη, Παντελής Ζερβός, Τζόλυ Γαρμπή, Μαίρη Βούλγαρη, Βαγγέλης Πρωτοπαππάς, Θανάσης Βέγγος, Στέφανος Στρατηγός. Δ: 92 λεπτά. Πρ: 15.1.1962.

Ένας πατέρας αυστηρών αρχών δεν επιτρέπει στο γιο του να παντρευτεί αν δεν αποκαταστήσει πρώτα την αδελφή του. Ο Θανάσης Βέγγος, σ' έναν από τους κλασικούς ρόλους του, υποδύεται το γκαρσόνι κάποιου κέντρου στο Πανόραμα της Θεσσαλονίκης, που λέει διάφορες «φιλοσοφίες» στους πελάτες του.

Δουλειές του ποδαριού

Π: Φίνος Φιλμ - Στέλιος Τατασόπουλος - Φραγκίσκος Μανέλλης. Σκ: Στέλιος Τατασόπουλος. Σν: Θόδωρος Τέμπος. Φ: Νίκος Μήλας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Φραγκίσκος Μανέλλης, Λάουρα, Λαυρέντης Διανέλλος, Γιάννης Σπαρίδης, Σταύρος Ιατρίδης, Ράλλης Αγγελίδης. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 29.1.1962.

Δύο καταφερτζήδες, πολυμήχανοι αλλά και γκαφαδόροι, πουλούν στους αφελείς πελάτες τους ένα ελιξήριο που θεραπεύει τη φαλάκρα. Ο Θανάσης Βέγγος φτιάχνει ξανά ένα κωμικό ντουέτο με τον Φραγκίσκο Μανέλλη.

Το πιθάρι

Σκ: Δημήτρης Σκλάβος. Σν: Μποστ. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Μάρθα Βούρτση, Κατερίνα Γιουλάκη. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 12.2.1962.

Δύο φτωχαδάκια, που ζουν μαζί σε μια σοφίτα, βρίσκουν ένα πυθάρι γεμάτο λίρες και από τη χαρά τους τρελαίνονται.

Υπέροχη οπτασία

Π: Ρήγο Φιλμ. Σν-σκ: Κώστας Ρηγόπουλος. Φ: Μ. Ανδρεόπουλος. Μ: Γιώργος Καζάσογλου. Ηθ: Μιράντα Κουνελάκη, Ανδρέας Μπάρκουλης, Ρίτα Μουσούρη, Νότης Περγιάλης, Θανάσης Βέγγος, Κατερίνα Γιουλάκη, Γιώργος Βελέντζας. Δ: 93 λεπτά. Πρ: 26.2.1962.

Η σχέση δύο ερωτευμένων καταστρέφεται από μια παρεξήγηση.

Ψηλά τα χέρια Χίτλερ

Π: Γ. Τρούμπης - Ν. Μήλας. Σκ: Ροβήρος Μανθούλης. Σν: Διονύσης Μήλας. Φ: Νίκος Μήλας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Βασίλης Διαμαντόπουλος, Μίρκα Καλατζοπούλου, Βασίλης Ανδρονίτης, Γιαννάκης Καλατζόπουλος. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 5.3.1962.

Δύο φίλοι, που στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής πάλευαν να επιζήσουν, συναντιούνται μετά από χρόνια και θυμούνται το παρελθόν τους. Η πρώτη μεγάλη καλλιτεχνι-

Το μεγάλο κανόνι, φωτογραφία από το γύρισμα με Κονιτσιώτη και Γλυκοφρύδη

κή επιτυχία του Θανάση Βέγγου. Εδώ, αθώο θύμα του πολέμου, φιλότιμος, τρυφερός και ευρηματικός, αγωνίζεται τρέχοντας και τρέχει κυνηγημένος.

Οι υπερήφανοι

Π-σν-σκ: Ανδρέας Λαμπρινός. Φ: Γιώργος Καβάγιας. Μ: Κώστας Καπνίσης. Ηθ: Πέτρος Φυσσούν, Αλεξάνδρα Λαδικού, Γιάννης Βόγλης, Θανάσης Βέγγος. Δ: 93 λεπτά. Πρ: 12.3.1962.

Μερικά χρόνια μετά την Επανάσταση του '21, σε κάποιο χωριό της ελληνικής υπαίθρου, ένας γαιοκτήμονας συγκρούεται μ' έναν απλό χωρικό.

Ζήτω η τρέλα (ή **Τρελός ενόψει**)

Π: Ι. Καρατζόπουλος και Σία. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Στέφανος Φωτιάδης. Φ: Στέλιος Ραμάκης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Πάρη Λεβέντη, Δημήτρης Νικολαΐδης, Σόνια Ζωίδου, Γιάννης Βογιατζής, Σαπφώ Νοταρά, Άρης Μαλλιαγρός. Δ: 87 λεπτά. Πρ: 24.9.1962.

Οι συγγενείς του κληρονόμου μιας περιουσίας προσπαθούν να τον τρελάνουν για να την καρπωθούν οι ίδιοι. Αρχή της συνεργασίας του Θανάση Βέγγου με τον Πάνο Γλυκοφρύδη σε μια σπαρταριστή κωμωδία, που ο τίτλος της μιλάει από μόνος του.

Βασιλιάς της γκάφας
(ή **Δαιμόνιος ντεντέκτιβ**)

Π: Ι. Καρατζόπουλος και Σία. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Στέλιος Ραμάκης. Μ: Λέανδρος. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Πάρη Λεβέντη, Θανάσης Μυλωνάς, Γιάννης Βογιατζής, Δημήτρης Νικο-

λαΐδης, Ζαννίνο, Κούλης Στολίγκας. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 8.10.1962.

Ένας δαιμόνιος ντετέκτιβ αναλαμβάνει να βρει την εξαφανισμένη κόρη ενός εφοπλιστή, με μοναδικό στοιχείο την ελιά που έχει στο γλουτό της. Μια από τις πιο σπαρταριστές κωμωδίες του Θανάση Βέγγου, γεμάτη ντελιριακές καταστάσεις.

Αστροναύτες για δέσιμο

Π: Στ. Βεδούρας - Ν. Μήλας. Σν-σκ: Σωκράτης Καψάσκης. Φ: Νίκος Μήλας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Κώστας Βουτσάς, Σταύρος Ξενίδης, Έφη Οικονόμου, Ζαννίνο. Δ: 79 λεπτά. Πρ: 11.10.1962.

Ένας παλαβιάρης καθηγητής, που προσπαθεί να στείλει έναν πύραυλο στο διάστημα, βρίσκει απρόσμενο σύμμαχο στα σχέδιά του στο πρόσωπο ενός τρελάρα, θαυμαστή της επιστημονικής του ιδιοφυΐας. Το παράλογο, σχεδόν σουρεαλιστικό χιούμορ σφραγίζει αυτή τη θεότρελη, με στοιχεία φανταστικού κωμωδία.

Μην είδατε τον Παναή;

Π: Κώστας Στράντζαλης. Σκ: Ορέστης Λάσκος. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Θανάσης Σπηλιώτης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Ανδρέας Μπάρκουλης, Κώστας Δούκας, Νίτσα Μαρούδα, Χριστίνα Αποστόλου, Άννα Μερτίρη. Δ: 78 λεπτά. Πρ: 19.11.1962.

Στο τρένο προς τη Χαλκίδα, δύο άνεργοι φίλοι γνωρίζουν μια κοπέλα και τη θεία της και ο ένας τους ερωτεύεται. Αργότερα, πιάνουν δουλειά σ' ένα ξενοδοχείο και ο άλλος το βάζει στα πόδια για ν' αποφύγει το γάμο με μια γυναίκα που τον απωθεί. Διασκεδαστική κωμωδία, που συνέβαλε αρκετά στο στήσιμο του μετέπειτα φιλμικού χαρακτήρα του Θανάση Βέγγου.

Γαμπρός για κλάματα

Π: Τάσος Κατράπας. Σν-σκ: Κώστας Καραγιάννης. Φ: Βαγγέλης Καραμανίδης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Βασίλης Αυλωνίτης, Δέσποινα Στυλιανοπούλου, Λιάνα Ορφανού. Δ: 78 λεπτά. Πρ: 31.12.1962.

Ένας φυλακισμένος αποκτά τον κώδικα για την ανακάλυψη ενός κρυμμένου θησαυρού και γίνεται πολύφερνος γαμπρός.

Ανήσυχα νειάτα
(ή Η κυρα-Λένη και τα παιδιά της)

Π: Ι. Καρατζόπουλος και Σία. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Κώστας Ασημακόπουλος. Φ: Στέλιος Ραμάκης. Ηθ: Λευτέρης Βουρνάς, Μαίρη Χρονοπούλου, Ελένη Ζαφειρίου, Θανάσης Βέγγος, Ερρίκος Μπριόλας, Κατερίνα Γώγου. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 11.2.1963.

Οι προσπάθειες μιας φτωχιάς μητέρας να μεγαλώσει τα ατίθασα παιδιά της.

Ο Ιππόλυτος και το βιολί του

Π: Θανάσης Βέγγος - Ι. Καρατζόπουλος και Σία. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Γ. Συνίγαγιας. Φ: Στέλιος Ραμάκης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Γιάννης Αργύρης, Κούλης Στολίγκας, Νινί Ζανέτ, Τάκης Μηλιάδης, Δημήτρης Νικολαΐδης. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 11.3.1963.

Ο πλούσιος πελάτης του κέντρου όπου παίζει ένας φτωχός βιολιτζής τον γεμίζει λεφτά όταν είναι μεθυσμένος κι όταν ξεμεθά τον κατηγορεί ότι του τα έκλεψε. Η κωμική παραλλαγή της ιδέας της τσαπλινικής ταινίας *Τα φώτα της πόλης*, με τον Θανάση Βέγγο στο ρόλο του βιολιτζή.

Τύφλα να 'χει ο Μάρλον Μπράντο

Π: Κώστας Στράντζαλης. Σκ: Ορέστης Λάσκος. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Γιώργος Τσακίρης. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Κώστας Κακαβάς, Ζαννίνο, Έφη Οικονόμου, Ντίνα Τριάντη, Περικλής Χρηστοφορίδης, Άγγελος Θεοδωρόπουλος, Αθηνά Μερτίρη. Δ: 73 λεπτά. Πρ: 14.9.1963.

Ο γυναικόκοσμος ενός νησιού επιφυλάσσει μια αποθεωτική υποδοχή σ' έναν άσημο υπάλληλο δημαρχίας, λόγω της συνωνυμίας του μ' ένα διάσημο ποιητή. Σάτιρα της λατρείας των σταρ και των καλλιτεχνικών ειδώλων στην ανθρώπινη ζωή, μ' έναν απολαυστικό Θανάση Βέγγο να καταδιώκεται από δεκάδες γυναίκες.

Πολυτεχνίτης και ερημοσπίτης

Π: Ι. Καρατζόπουλος. Σκ: Αλέκος Σακελ-

λάριος. Σν: Αλέκος Σακελλάριος και Χρήστος Γιαννακόπουλος. Φ: Στέλιος Ραμάκης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Μαρίκα Κρεβατά, Μπέτυ Μοσχονά, Νίκη Λινάρδου, Βασιλάκης Κάιλας, Γιάννης Βογιατζής, Δημήτρης Νικολαΐδης, Γκιξέλα Ντάλι. Δ: 86 λεπτά. Πρ: 30.9.1963.

Οι συνεχείς γκάφες αναγκάζουν ένα φουκαρά να αλλάζει επαγγέλματα. Η ταινία πρότυπο του ηθοποιού Βέγγου, που χρωστάει πολλά στο τσαπλινικό μπουρλέσκ, και που το θέμα της θα ξαναεκμεταλλευτεί ο Θανάσης Βέγγος σε αρκετά από τα επόμενα έργα του.

Ο τρελάρας

Π: Τζαλ Φιλμ. Σκ: Τζανής Αλιφέρης. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Τάκης Καλαντζής. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Ντίνα Τριάντη, Κώστας Δούκας, Σαπφώ Νοταρά, Λαυρέντης Διανέλλος, Δημήτρης Νικολαΐδης, Βασιλάκης Κάιλας. Δ: 80 λεπτά. Πρ: 9.12.1963.

Ένας φανατικός οπαδός του Παναθηναϊκού ερωτεύεται την κόρη ενός παθιασμένου οπαδού του Ολυμπιακού. Σάτιρα του χουλιγκανισμού της εποχής, μ' έναν απολαυστικό Θανάση Βέγγο, που οδηγείται στην... τρέλα!

Το τυχερό παντελόνι

Π: Ρόμβος Φιλμ. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Δημήτρης Γιανουκάκης. Φ: Βαγγέλης Καραμανίδης. Μ: Γεράσιμος Λαβράνος. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Νίκη Λινάρδου, Γιάννης Μαλούχος, Γιάννης Αργύρης, Δημήτρης Νικολαΐδης. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 16.12.1963.

Το μυστικό που κρύβει ένα παντελόνι βάζει σε μπελάδες αυτόν που το έκλεψε από το καθαριστήριο.

Σχολή για σωφερίνες
(ή Το σαραβαλάκι)

Π-σκ: Κώστας Στράντζαλης. Σν: Γιώργος Ολύμπιος. Φ: Γιώργος Τσακίρης. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Ανδρέας Μπάρκουλης, Ντίνα Τριάντη, Ζαννίνο. Δ: 77 λεπτά. Πρ: 24.2.1964.

Σε μια σχολή οδηγών, ο ένας από τους συνεταίρους διαλέγει πάντα τις πιο όμορφες κοπέλες, αφήνοντας όσες του φαίνονται άσχημες στον άλλον, μέχρι τη στιγμή που μια ασχημούλα θα ανατρέψει την εύθραυστη ισορροπία. Ο Θανάσης Βέγγος συνεργάζεται για δεύτερη φορά με τον Ανδρέα Μπάρκουλη, σε μια ευχάριστη κωμωδία στα χνάρια τού *Μην είδατε τον Παναή*.

Οι φτωχοδιάβολοι

Π: Σπέντζος Φιλμ. Σκ: Τζων Κρίστιαν. Σν: Ασημάκης Γιαλαμάς και Κώστας Πρετεντέρης (από το θεατρικό τους έργο). Φ: Κώστας Φιλίππου. Μ: Κώστας Κλάβας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Τ. Αντουάν, Νανά Σκιαδά, Γιάννης Μαλούχος, Λίλη Παπαγιάννη, Ανδρέας Φιλιππίδης, Γιάννης Βογιατζής, Γιώργος Τσιτσόπουλος. Δ: 91 λεπτά. Πρ: 3.5.1964.

Μια σπείρα μικροαπατεώνων μαθαίνει ότι έρχεται στην Ελλάδα ένας Αμερικανός κομπιναδόρος και αποφασίζει να οργανώσει το μεγάλο κόλπο: μια ληστεία τράπεζας. Η μοναδική ταινία του Θανάση Βέγγου χωρίς τη φωνή του, μια και ο δημοφιλής κωμικός έχει ντουμπλαριστεί.

Ο πολύτεκνος

Π: Αρκ Φιλμ. Σκ: Ερρίκος Θαλασσινός. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Βαγγέλης Καραμανίδης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Νίτσα Μαρούδα, Χρήστος Νέγκας, Χρήστος Τσαγανέας, Δέσποινα Στυλιανοπούλου, Μπέτυ Μοσχονά, Τάσος Γιαννόπουλος, Μαρίκα Νέζερ. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 21.9.1964.

Ένα φτωχό γκαρσόνι τρέχει νύχτα-μέρα για να θρέψει τα παιδιά που συνεχίζει να γεννά η γυναίκα του. Τα προβλήματα της υπεργεννητικότητας και τα βάσανα των πολυτέκνων αποτελούν τη βάση αυτής της κωμωδίας.

Έξω φτώχεια και καλή καρδιά

Π: Θανάσης Βέγγος - Γιώργος Οικονομίδης. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Κώστας Νικολαΐδης και Γιώργος Οικονομίδης. Φ: Παύλος Φιλίππου. Μ: Μίμης Πλέσσας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Γιώργος Οικονομίδης, Μάριον Σίβα, Ανδρέας Ντούζος, Λαυρέντης Διανέλλος, Κώστας Δούκας, Σούλη Σαμπάχ,

Ξένοιαστος παλαβιάρης

Δημήτρης Νικολαΐδης. Δ: 82 λεπτά. Πρ: 19.10.1964.

Ένας αυτοσχέδιος τουρίστας έρχεται στην Αθήνα, επιδιώκοντας την αναγνώριση του ταλέντου του στο διαγωνισμό Νέων Ταλέντων. Είσοδος του Θανάση Βέγγου στο χώρο της παραγωγής και απαρχή των «Ταινιών γέλιου Θου Βου».

Θα σε κάνω βασίλισσα

Π: Αντώνης Καρατζόπουλος. Σν-σκ: Αλέκος Σακελλάριος (από το θεατρικό του έργο). Φ: Παύλος Φιλίππου. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Λάμπρος Κωνσταντάρας, Νίκη Λινάρδου, Δημήτρης Νικολαΐδης, Σούλη Σαμπάχ, Γιάννης Βογιατζής, Μίτση Κωνσταντάρα, Γιώργος Μούτσιος. Δ: 94 λεπτά. Πρ: 9.11.1964.

Ένας φτωχός και τσιγγούνης Έλληνας σύζυγος, που παραμελεί το σπιτικό του, μπλέκει άσχημα όταν έρχεται από την Αμερική ο πλούσιος θείος του, τον οποίο άρμεγε οικονομικά με τα ψέματά του. Μια από τις καλύτερες ερμηνείες του Βέγγου σ' έναν κωμικό ρόλο χωρίς κανένα από τα κλοουνίστικα γνωρίσματα του... Θανάση.

Τα δίδυμα

Π-σκ: Κώστας Καραγιάννης. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Ντίνος Κατσουρίδης. Μ: Γιώργος Κατσαρός. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Μαρίκα Κρεβατά, Γιώργος Γαβριηλίδης, Δέσποινα Στυλιανοπούλλου, Γιάννης Βογιατζής, Νότα Παρούση. Δ: 88 λεπτά. Πρ: 30.11.1964.

Δύο δίδυμα αγόρια μεγαλώνουν το ένα στη φτωχιά οικογένειά του και το άλλο σε μια πλούσια ξένη, αποκτούν τα προτερήματα και τα ελαττώματα του περιβάλλοντος που ανατράφηκαν και οι γκάφες του ανερμάτιστου πλούσιου διορθώνονται από το μη αλλοπρόσαλλο φτωχό. Ο Θανάσης Βέγγος υποδύεται δύο ρόλους και, ως πλούσιος, προσπαθεί να μην τρελαθεί από τους υπηρέτες του.

Ο καταφερτζής

Π-σκ: Κώστας Στράντζαλης. Σν: Νίκος Τσιφόρος. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Τάσος Γιαννόπουλος, Σούλα Κυριακίδου, Περικλής Χριστοφορίδης, Νίκος Φέρμας. Δ: 74 λεπτά. Πρ: 28.12.1964.

Ένας ερωτευμένος, διερμηνέας σε τουριστικό γραφείο, μηχανεύεται χίλιους δυο τρόπους για να αποφύγει τη συνεχή παρακολούθηση του χασάπη μέλλοντα γαμπρού του. Μια κωμωδία που μένει αξέχαστη χάρη στις σπαρταριστές ξεναγήσεις του Θανάση Βέγγου.

Είναι ένας τρελός... τρελός Βέγγος

Π: Θανάσης Βέγγος. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Μήτσος Βασιλειάδης και Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Δήμος Σταρένιος. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Κλεώ Σκουλούδη, Λαυρέντης Διανέλλος, Νανά Σκιαδά, Τάκης Μηλιάδης, Δημήτρης Νικολαΐδης. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 11.10.1965.

Ένας ανθρωπάκος, εγκαταλειμμένος από τη μητέρα του σε ορφανοτροφείο, όπου και πέρασε τα παιδικά του χρόνια, ανοίγει κουρείο, ερωτεύεται κεραυνοβόλα μια φτωχιά κοπέλα και αναζητά τον πατέρα του. Η φαντασία του, όμως, του παίζει ένα άσχημο παιχνίδι: πιστεύει ότι ο πατέρας του είναι πλούσιος και ότι το υπηρετικό προσωπικό του θέλει να τον τρελάνει, για να καρπωθεί την περιουσία του.

Ο παπατρέχας

Π: Θανάσης Βέγγος. Σκ: Ερρίκος Θαλασσίνος. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Παύλος Φιλίππου. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Λαυρέντης Διανέλλος, Σούλη Σαμπάχ, Νίτσα Μαρούδα, Σπύρος Κωνσταντόπουλος, Κατερίνα Γιουλάκη, Κία Μπόζου. Δ: 89 λεπτά. Πρ: 28.2.1966.

Ένας θυρωρός πολυκατοικίας, με επτά ανύπαντρες αδελφές, μηχανεύεται χίλιες δυο κομπίνες για να τους βρει γαμπρό, ώστε να πάρει κι αυτός σειρά και να παντρευτεί την αρραβωνιαστικιά του. Απολαυστική κωμωδία με πολλές διασκεδαστικές σκηνές, όπου διαπρέπει ο αυτοσχεδιασμός και η τρελή φαντασία του Θανάση Βέγγου, που μοχθεί για να βγάλει κάτι παραπάνω και να προικίσει τις αδελφές του.

Βοήθεια!... ο Βέγγος, φαλακρός Πράκτωρ 000

Π-σκ: Θανάσης Βέγγος. Σν: Νίκος Τσιφόρος και Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Παύλος Φιλίππου. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Ζαννίνο, Ρία Δελούτση, Νίκος Φέρμας, Τάκης Μηλιάδης, Δημήτρης Νικολαΐδης, Λαυρέντης Διανέλλος. Δ: 91 λεπτά. Πρ: 30.1.1967.

Ο μαθητής της σχολής πρακτόρων Τζέιμς Μποντ μαθαίνει καλά την "πρακτορική" τέχνη και αρχίζει να εφαρμόζει όλα όσα έμαθε, πέφτοντας σε σειρά γκαφών. Σάτιρα των ταινιών κατασκοπείας και των φιλμικών μυστικών πρακτόρων στο στυλ της τρελής κωμωδίας, με καταιγισμό οπτικών ευρημάτων, που παντρεύει αρμονικά το ταλέντο του πρωταγωνιστή της με το μελετημένο σενάριο και την εμπνευσμένη σκηνοθεσία.

Πάρε κόσμε

Π: Θανάσης Βέγγος. Σκ: Ερρίκος Θαλασσινός. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Παύλος Φιλίππου. Μ: Χρήστος Μουραμπάς. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Ελένη Ανουσάκη, Τάκης Μηλιάδης, Άννα Μαντζουράνη, Νίτσα Τσαγανέα, Λαυρέντης Διανέλλος. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 27.3.1967.

Ένας πλασιέ, με χόμπυ τις αγαθοεργίες, σκορπά καθημερινά τις ελάχιστες εισπράξεις του σε εξυπηρετήσεις φίλων και δανεισμούς συγγενών, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ανταποκριθεί ούτε στην καταβολή της διατροφής της πρώην γυναίκας του. Τα βάσανα και οι περιπέτειες του καλόκαρδου λαϊκού ανθρωπάκου Θανάση, που, μέσω του γέλιου, μας προσφέρει την ανθρωπιά που χρειαζόμαστε.

Τρελός, παλαβός και Βέγγος (ή Κουρδιστός Θανάσης ή Ένας υπέροχος τρελός Βέγγος ή Θανάση, ξέρεις από βέσπα;)

Π-σκ: Θανάσης Βέγγος. Σν: Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Παύλος Φιλίππου. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Ελένη Ανουσάκη, Τάκης Μηλιάδης, Γιάννης Αργύρης. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 6.11.1967.

Ένα γκαρσόνι στο εξοχικό κέντρο «Τα επτά αδέλφια», λίγο πριν παντρευτεί την αδελφή των ιδιοκτητών του, δέχεται ένα δυνατό κτύπημα στο κεφάλι, ξεχνάει τα πάντα και αρχίζει να περιφέρεται άσκοπα στην Αθήνα. Ένα ρεσιτάλ ερμηνείας του Θανάση Βέγγου, που εκμεταλλεύεται έξοχα το κλοουνίστικο ταλέντο του, σε μια ξέφρενη ταινία με κινηματογραφική φαντασία.

Δόκτωρ Ζι-Βέγγος

Π-σκ: Θανάσης Βέγγος. Σν: Νίκος Τσιφόρος. Φ: Ντίνος Κατσουρίδης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Χρήστος Τσαγανέας, Περικλής Χριστοφορίδης, Κώστας Τύμβιος, Νίτσα Τσαγανέα, Νόρα Κατσέλη, Κούλα Αγαγιώτου. Δ: 79 λεπτά. Πρ: 20.4.1968.

Ο ταλαίπωρος υπάλληλος ενός κουρείου εκλαμβάνεται για γιατρός, καλείται να σώσει τη ζωή της μοναχοκόρης ενός πλούσιου γείτονά του, ασκεί την ιατρική με το δικό του, απαράμιλλο τρόπο και μπλέκεται σε μια περίεργη υπόθεση κληρονομιάς. Το μοτίβο του *Πολυτεχνίτης και ερημοσπίτης*, που κυριαρχεί στο πρώτο τέταρτο της ταινίας, αποτελεί και το βασικό ατού της.

Ποιος Θανάσης

Π-σκ: Θανάσης Βέγγος. Σν: Γιώργος Λαζαρίδης (από το θεατρικό έργο *Το έξυπνο πουλί* των Νίκου Τσιφόρου και Πολύβιου Βασιλειάδη). Φ: Δημήτρης Παπακωνσταντής. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Άννα Φόνσου, Τάκης Μηλιάδης, Νίτσα Μαρούδα, Σάσα Καζέλη, Αιμιλία Υψηλάντη, Βαγγέλης Πλοιός, Νάσος Κεδράκας. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 3.3.1969.

Ο ιδιοκτήτης ενός καταστήματος ηλεκτρικών ειδών, που πουλάει με δόσεις σε αφερέγγυους πελάτες, ερωτεύεται την καινούρια υπάλληλό του, που με την τσαχπινιά της κατορθώνει να τον σώσει από τη χρεοκοπία. Οκτώ χρόνια μετά *Το έξυπνο πουλί* του Ορέστη Λάσκου, ο Γιώργος Λαζαρίδης γράφει μια ακόμα εκδοχή, κατάλληλη για το αυτοσχεδιαστικό ταλέντο του Θανάση Βέγγου, και η Άννα Φόνσου επαναλαμβάνει τον επιτυχημένο ρόλο της.

Ένα ασύλληπτο κορόιδο

Π-σκ: Θανάσης Βέγγος. Σν: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Νίκος Δημόπουλος. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Τάκης Μηλιάδης, Νόρα Κατσέλη, Δώρα Φύτιζα, Γιώργος Βελέντζας, Κώστας Παπαχρήστος, Ζαννίνο. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 21.4.1969.

Τρεις πρώην Γερμανοί αξιωματικοί κι ένας δοσίλογος συνεργάτης τους αναζητούν ένα θησαυρό, θαμμένο από την εποχή της Κατοχής στην αυλή ενός ερωτευμένου με την κόρη του δοσίλογου αγαθού κουρέα της Πλάκας. Η πληθωρικότητα του Θανάση Βέγγου κυριαρχεί σ' ολόκληρο το φιλμ (και το απογειώνει).

Θου-Βου φαλακρός πράκτωρ, επιχείρησις Γης Μαδιάμ

Π-σκ: Θανάσης Βέγγος. Σν: Θανάσης Βέγγος, Γιώργος Λαζαρίδης και Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Ντίνος Κατσουρίδης, Δημήτρης Παπακωνσταντής και Παύλος Φιλίππου. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Αντώνης Παπαδόπουλος, Τάκης Μηλιάδης, Σάσα Καζέλη, Βασίλης Ανδρεόπουλος, Κία Μπόζου, Περικλής Χρηστοφορίδης, Ζαννίνο. Δ: 105 λεπτά. Πρ: 15.12.1969.

Ο θρυλικός πράκτωρ Θου-Βου και ο αριστούχος συνάδελφός του ΜΑΠ-31 ανοίγουν ένα κινητό γραφείο μυστικών πρακτόρων κι ένας παραγωγός του κινηματογράφου τούς αναθέτει διάφορες φανταστικές αποστολές, κινηματογραφώντας τις γκάφες τους. Τα έξυπνα γκαγκ και τα κωμικά ευρήματα στην υπηρεσία της ξέφρενης κωμωδίας, με τον επιμελημένο ρυθμό και τη δαιμόνια ερμηνεία. Ο Θανάσης Βέγγος φτιάχνει ένα υπέροχο δίδυμο με τον Αντώνη Παπαδόπουλο.

Ένας Βέγγος για όλες τις δουλειές

Π-σκ: Ντίνος Κατσουρίδης. Σν: Ντίνος Κατσουρίδης και Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Συράκος Δανάλης. Μ: Μίμης Πλέσσας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Αιμιλία Υψηλάντη, Αλέκος Τζανετάκος, Γκιζέλα Ντάλι, Τάκης Μηλιάδης, Στράτος Παχής. Δ: 82 λεπτά. Πρ: 30.3.1970.

Ένας καλόκαρδος φτωχοδιάβολος, που δεν μπορεί να στεριώσει σε καμιά δουλειά λόγω της τιμιότητάς του και της στάσης του να λέει πάντοτε την αλήθεια, είναι ερωτευμένος με την κοπελιά που μένει στην ίδια μ' αυτόν αυλή, αλλά αυτή δεν τον αγαπά. Απαρχή της συνεργασίας του Θανάση Βέγγου με τον Ντίνο Κατσουρίδη, με μια καλογραμμένη αισθηματική κωμωδία με οικείο θέμα, που πατάει γερά στις συμβάσεις του είδους και σκορπίζει το γέλιο χάρη στο αστείρευτο ταλέντο του πρωταγωνιστή της.

Ο Θανάσης, η Ιουλιέττα και τα λουκάνικα

Π-σκ: Ντίνος Κατσουρίδης. Σν: Ντίνος Κατσουρίδης, Ναπολέων Ελευθερίου και Βασίλης Ανδρεόπουλος. Φ: Γιώργος Αρβανίτης. Μ: Μίμης Πλέσσας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Αιμιλία Υψηλάντη, Κατερίνα Γιουλάκη, Δημήτρης Μπισλάνης, Χρήστος Καλαβρούζος, Αντώνης Παπαδόπουλος. Δ: 88 λεπτά. Πρ: 21.12.1970.

Ένας φτωχός μεροκαματιάρης αγαπά την κόρη ενός Μανιάτη κρεοπώλη, που θέλει να την παντρέψει μ' ένα μεγαλέμπορο αλλαντικών, και αποφασίζει να την κλέψει, αδιαφορώντας για την οργή των τριών μυστακοφόρων αδελφών της. Ο Θανάσης παύει να είναι ο ανθρωπάκος που νοιάζεται για το καλό και την προκοπή των άλλων, σηκώνει κεφάλι, διεκδικεί αυτό που του ανήκει (την εκλεκτή της καρδιάς του) και φτάνει στο σημείο να ξεκινήσει ανοικτό πόλεμο για να το πετύχει.

Διακοπές στο Βιετνάμ

Π: Φίνος Φιλμ. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Νίκος Δημόπουλος. Μ: Γιώργος Χατζηνάσιος. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Άννα Φόνσου, Αλέκος Τζανετάκος, Δημήτρης Καλλιβωκάς, Μαρίκα Κρεβατά, Λαυρέντης Διανέλλος, Γιώργος Τσιτσόπουλος, Μάκης Δεμίρης. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 22.2.1971.

Ένας χημικός ανακαλύπτει μια νέα πλα-

στική ύλη, αλλά καλείται στο στρατό για μετεκπαίδευση. Μετά από δύο χρόνια στο Βιετνάμ, όπου είχε πέσει το αεροπλάνο που τον μετέφερε στην Ιαπωνία, επιστρέφει στην Ελλάδα και προσπαθεί να ξανακερδίσει τη γυναίκα του και τη θέση του στην εταιρία όπου εργαζόταν. Το πηγαίο ταλέντο του Θανάση Βέγγου αξιοποιείται θαυμάσια σ' ένα φιλμ στο στυλ των ταινιών γέλιου Θου Βου.

Τι έκανες στον πόλεμο Θανάση;

Π-σκ: Ντίνος Κατσουρίδης. Σν: Ντίνος Κατσουρίδης και Ασημάκης Γιαλαμάς. Φ: Γιώργος Αρβανίτης. Μ: Μίμης Πλέσσας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Έφη Ροδίτη, Κατερίνα Γώγου, Αντώνης Παπαδόπουλος, Μανώλης Δεστούνης, Χρήστος Καλαβρούζος, Καίτη Λαμπροπούλου, Νικήτας Πλατής. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 11.10.1971.

Στην περίοδο της Κατοχής, ένας ανθρωπάκος συλλαμβάνεται από την Γκεστάπο, μετά από μια παρεξήγηση, σαν αγωνιστής της Αντίστασης. Σ' αυτή την αντιπολεμική, αντιφασιστική και αντιδικτατορική σάτιρα, ο Θανάσης «συνειδητοποιεί το ιστορικό γεγονός στο μέτρο που αυτό αγγίζει την καθημερινή του ζωή» και η συνειδητοποίηση αυτή, στα πλαίσια της εποχής, απέκτησε πολιτική αξία. Επιπλέον, η ταινία αυτή αποτελεί το αποκορύφωμα της συνεργασίας του Βέγγου με τον Ντίνο Κατσουρίδη, ήταν η μεγαλύτερη εμπορική επιτυχία της περιόδου 1971/72 και τιμήθηκε με τα βραβεία καλύτερης ταινίας και σεναρίου, χαρίζοντας στον ίδιο τον Βέγγο ένα βραβείο που έπρεπε να είχε πάρει πολύ πριν: της αντρικής ερμηνείας.

Ένας ξένοιαστος παλαβιάρης (ή Ξένοιαστος... παλαβιάρης)

Π: Φίνος Φιλμ. Σκ: Ερρίκος Θαλασσινός. Σν: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Νίκος Γαρδέλης. Μ: Μίμης Πλέσσας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Νόρα Βαλσάμη, Νικήτας Πλατής, Βαγγέλης Πλοιός, Δημήτρης Καλλιβωκάς, Δημήτρης Νικολαΐδης. Δ: 105 λεπτά. Πρ: 22.11.1971.

Ένας μεροκαματιάρης, που ονειρεύεται να μεταναστεύσει στην Αμερική, βρίσκει νόημα στη ζωή του, προσπαθώντας να γιατρέψει μιαν άρρωστη κοπέλα. Ο Θανάσης Βέγγος είναι όπως πάντα σπαρταριστός, αλλά τα δραματικά στοιχεία στομώνουν τον έξαλλο ενθουσιασμό που συναντούμε σε άλλες του ταινίες.

Θανάση πάρε τ' όπλο σου

Π-σκ: Ντίνος Κατσουρίδης. Σν: Ντίνος Κατσουρίδης και Λάζαρος Μοντανάρης. Φ: Γιώργος Αρβανίτης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Έφη Ροδίτη, Αντώνης Παπαδόπουλος, Χρήστος Καλαβρούζος, Βασίλης Ανδρονίτης, Δήμητρα Ζέξα, Γρηγόρης Ευαγγελάτος, Γιάννης Σιδηρόπουλος. Δ: 93 λεπτά. Πρ: 20.11.1972.

Ένας ανθρωπάκος, ιδιοκτήτης ενός αξεπλήρωτου ακόμα φορτηγού, με μια αδελφή που πρέπει να παντρέψει, τρέχει να προλάβει τις υποχρεώσεις που τον κυνηγούν. Η καλή του καρδιά θα τον φέρει σε σύγκρουση με το περιβάλλον και θα τον οδηγήσει σ' έναν «παράλογο τόπο πολέμου», όταν θα θελήσει να βοηθήσει μια φτωχιά κοπέλα, που της έκαναν έξωση. Σ' αυτή τη μεγάλη εμπορική επιτυχία, ο Θανάσης, με τη γνωστή του πηγαιότητα, αγωνίζεται ενάντια στην επιβολή μιας απάνθρωπης ηθικής κι ενάντια στη διαφθορά του χρήματος, χωρίς να πάψει να αναζητά μια θέση μέσα στην κοινωνία.

Ο άνθρωπος που έτρεχε πολύ

Π: Ντίνος Κατσουρίδης. Σκ: Θανάσης Βέγγος. Σν: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Γιώργος Αρβανίτης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Τάκης Μηλιάδης, Κατερίνα Γιουλάκη, Αντώνης Παπαδόπουλος, Ευαγγελία Σαμιωτάκη, Μαρία Μερτίκα, Τιτίκα Βλαχοπούλου. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 21.3.1973.

Ένας πλασιέ προσπαθεί να αποκαταστήσει τους συγγενείς του, ώστε να μπορέσει κι αυτός να παντρευτεί τη γυναίκα που αγαπά. Το οικείο θέμα, που δεν ξεφεύγει από τις προδιαγραφές του Θανάση Βέγγου, επιτρέπει στον πρωταγωνιστή να επιδοθεί σε ξεκαρδιστικούς αυτοσχεδιασμούς και θεοπάλαβα προσωπικά χάπενινγκ.

Δικτάτωρ καλεί Θανάση
(ή Θανάσης, ο πιο γρήγορος τρελός)

Π: Φίνος Φιλμ. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Πάνος Γλυκοφρύδης και Ασημάκης Γιαλαμάς. Φ: Παύλος Φιλίππου. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Κλεώ Σκουλούδη, Μαρία Φωκά, Θόδωρος Έξαρχος, Γιώργος Τσιτσόπουλος, Ιάκωβος Ψαρράς, Όλγα Πολίτου, Γιώργος Βελέντζας. Δ: 88 λεπτά. Πρ: 12.11.1973.

Ένας φωτορεπόρτερ μαθαίνει τον αριθμό του μυστικού λογαριασμού καταθέσεων σε μια ελβετική τράπεζα ενός ετοιμοθάνατου έκπτωτου δικτάτορα και καταδιώκεται από τα παιδιά του και μια σπείρα Νοτιοαμερικανών απατεώνων. Τα γκαγκ διαδέχονται το ένα το άλλο και ο ακαταπόνητος Θανάσης-ήρωας μας φανερώνει για πολλοστή φορά το σπάνιο ερμηνευτικό ταλέντο του Βέγγου.

Ο τσαρλατάνος

Π: Φίνος Φιλμ. Σκ: Ερρίκος Θαλασσινός. Σν: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Παύλος Φιλίππου. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος, Γιώργος Τσιτσόπουλος, Λύδια Λένοση, Αντώνης Παπαδόπουλος, Ευαγγελία Σαμιωτάκη, Ζαννίνο, Κώστας Μεντής. Δ: 88 λεπτά. Πρ: 24.12.1973.

Ένας Έλληνας μετανάστης στη Γερμανία χάνει όλες τις οικονομίες του, μπαίνει κρυφά σ' ένα φορτηγό-ψυγείο και γυρίζει στην πατρίδα του καταψυγμένος, για να γίνει στόχος των διαφημιστών. Η ταινία, αν και στοχεύει στην πλήρη αξιοποίηση του αεικίνητου Θανάση Βέγγου, μάλλον δεν τα πολυκαταφέρνει.

Ο Θανάσης στη χώρα της σφαλιάρας

Π: Φίνος Φιλμ - Θανάσης Βέγγος. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης και Ντίνος Κατσουρίδης. Σν: Ντίνος Κατσουρίδης, Πάνος Γλυκοφρύδης και Λάκης Αντωνάκος. Φ: Γιώργος Αρβανίτης. Μ: Μίκης Θεοδωράκης και Μίμης Πλέσσας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Αντώνης Παπαδόπουλος, Ηλίας Λογοθέτης, Άννα Μάουερ, Τάκης Χαλάς. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 15.3.1976.

Ο απελπισμένος αγώνας του (κάθε) απλού ανθρώπου για ανθρώπινη αξιοπρέπεια και επιβίωση την εποχή δύο δικτατοριών: του Μεταξά και του Παπαδόπουλου. Στο πρώτο μέρος αυτού του δίπτυχου, η μεταξική δικτατορία παραβάλλεται με τσίρκο και οι καταστάσεις είναι συγκινητικές, ενώ στο δεύτερο η εξωφρενικότητα των γεγονότων μεγεθύνει τον παραλογισμό των Απριλιανών. Η ταινία ήταν η μεγαλύτερη εμπορική επιτυχία της περιόδου 1975/76.

Από που πάνε για τη χαβούζα;

Π: Καραγιάννης Καρατζόπουλος. Σν-σκ: Θόδωρος Μαραγκός. Φ: Νίκος Μήλας. Μ: Γιάννης Ζουγανέλης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Άννα Βαγενά, Τάκης Μηλιάδης, Αντώνης Παπαδόπουλος, Άννα Μαντζουράνη, Αλέκος Λειβαδίτης, Νίκος Τσαχιρίδης. Δ: 98 λεπτά. Πρ: 25.12. 1978.

Ένας ευσυνείδητος οδηγός βυτιοφόρου εργάζεται σκληρά για να σπουδάσει γιατρό την αδελφή του, ώστε να μπορέσει κι αυτός να παντρευτεί την κοπέλα που χρόνια αγαπά. Πρώτη συνεργασία του Θανάση Βέγγου με τον Θόδωρο Μαραγκό, που προσπαθεί να εφοδιάσει τον Θανάση με ταξική συνείδηση, αν και ο καλόκαρδος ανθρωπάκος που ξέρουμε μάλλον αντιστρατεύεται τέτοιες απόπειρες, παρ' όλο που έρχεται αντιμέτωπος με τη διαφθορά της πολιτικής ζωής, την ανεπάρκεια της νοσοκομειακής περίθαλψης, τη μόλυνση της ατμόσφαιρας και πολλές άλλες αναποδιές της αθηναϊκής ζωής.

Ο παλαβός κόσμος του Θανάση

Π-σκ: Ντίνος Κατσουρίδης. Σν: Γιώργος Λαζαρίδης και Ντίνος Κατσουρίδης. Φ: Νίκος Μήλας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Βάσια Τριφύλλη, Βασίλης Μπουγιουκλάκης, Σπεράντζα Βρανά, Αντώνης Παπαδόπουλος, Νίκος Βερλέκης, Χρήστος Ζορμπάς, Δήμητρα Ζέξα. Δ: 92 λεπτά. Πρ: 19.3.1979.

Σπονδυλωτή ταινία, στα χνάρια των ιταλικών κωμωδιών, με επτά χαρακτηριστικές, πλην όμως άνισες ιστορίες, που καταπιάνονται σατιρικά με διάφορα προβλήματα της ελληνικής πραγματικότητας του χθες και του σήμερα: το κυκλοφοριακό χάος («No Parking»), οι στημένοι ποδοσφαιρικοί αγώ-

Ένα ασύλληπτο κορόιδο, με τον Γιώργο Βελάτζα, τον Τάκη Μηλιάδη και τον Ζανίνο

νες («Ο διαιτητής»), οι ταινίες πορνό («Η τσόντα»), η διαφήμιση («Η μακαρονάδα»), οι ταλαιπωρίες του Έλληνα πολίτη («Ο κ. διευθυντής»), η εμπορευματοποίηση του θανάτου («Τα κοράκια»), τα κουτσομπολιά των συνανθρώπων («Τι σου είναι οι διαδόσεις»).

Ο φαλακρός μαθητής

Π-σκ: Ντίνος Κατσουρίδης. Σν: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Γιώργος Αρβανίτης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Βάσια Τριφύλλη, Τίτος Βανδής, Μάρω Κοντού, Τάκης Μηλιάδης, Αντώνης Παπαδόπουλος, Σπεράντζα Βρανά, Ανέστης Βλάχος. Δ: 95 λεπτά. Πρ: 24.12.1979.

Νεοέλληνας μικροαστός, ο Θανάσης καβγαδίζει με την καλή του τη γυναικούλα, καταπιέζεται από τον αυστηρό του προϊστάμενο, αγωνίζεται να πάρει την πολυπόθητη προαγωγή και να βελτιώσει τους πενιχρούς του οικονομικούς πόρους. Και, για να το πετύχει, επιστρέφει στα θρανία, με σκοπό να αποκτήσει το απολυτήριο Γυμνασίου. Η μεγαλύτερη εμπορική επιτυχία της περιόδου 1979/80.

Θανάση σφίξε κι άλλο το ζωνάρι

Π: Καραγιάννης Καρατζόπουλος. Σν-σκ: Θόδωρος Μαραγκός. Φ: Νίκος Μήλας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Άννα Μαντζουράνη, Ηλίας Λογοθέτης, Αλέκος Λειβαδίτης, Βάσος Ανδρονίδης, Κώστας Τσάκωνας. Δ: 96 λεπτά. Πρ: 17.3.1980.

Ένας έντιμος εφοριακός, παντρεμένος και με δύο μικρά παιδιά, που η γυναίκα του εργάζεται σε κλωστοϋφαντουργείο, τα βγάζει δύσκολα πέρα στη ζωή, αλλά, όταν ανακαλύπτει ότι το αφεντικό της είναι φοροφυγάς, τον καταγγέλει στο διευθυντή του. Παίρνει μετάθεση για τα σύνορα, κατεβαίνει σε απεργία πείνας, κερδίζει τη συμπαράσταση του απλού κόσμου και ο αγώνας του – μαζί με τον απεργιακό αγώνα της συζύγου του και των εργατών– φέρνει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Η δεύτερη πολιτικοποιημένη δραματική κωμωδία του Θανάση Βέγγου ξαναθίγει τα

δεινά της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας. Τα γκαγκ είναι έξυπνα και το σενάριο επιτρέπει στον κωμικό να ξεφύγει από τη στυλιζαρισμένη εικόνα των παλαιότερων ταινιών του και να γίνει περισσότερο επίκαιρος και αποτελεσματικός.

Ο τρελός καμικάζι
(ή Βέγγος, ο τρελός καμικάζι)

Π-σκ: Ντίνος Κατσουρίδης. Σν: Ντίνος Κατσουρίδης και Ναπολέων Ελευθερίου. Φ: Δημήτρης Παπακωνσταντής. Μ: Μίμης Πλέσσας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Βάσια Τριφύλλη, Κούλης Στολίγκας, Δημήτρης Πιατάς. Δ: 85 λεπτά. Πρ: 8.12.1980.

Ένας φουκαράς προσπαθεί να στεριώσει σε μια δουλειά, χωρίς να τα καταφέρνει, μέχρι τη στιγμή που αποφασίζει να ανοίξει ένα μαγαζί ενοικίασης μοτοποδηλάτων. Μπλέκει, όμως, με τα κλεφτρόνια της πιάτσας και αναγκάζεται να γίνει καμικάζι της ασφάλτου. Η ανικανότητα του Θανάση να κρατήσει μια δουλειά αποτελεί τη βασική ιδέα κι αυτής της ταινίας, που εκμοντερνίζει το ύφος των παλιών ταινιών του, χωρίς όμως να έχει και το νεύρο τους.

Το μεγάλο κανόνι

Π: Κλέαρχος Κονιτσιώτης - Θανάσης Βέγγος. Σκ: Πάνος Γλυκοφρύδης. Σν: Πάνος Γλυκοφρύδης, Θανάσης Βέγγος και Γ. Αντωνάκος. Φ: Γιώργος Αρβανίτης. Μ: Σάκης Τσιλίκης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Μάρω Κοντού, Στράτος Παχής, Αθηνόδωρος Προύσαλης, Ζωή Φυτούση. Δ: 84 λεπτά. Πρ: 14.12.1981.

Ένας επαγγελματίας μασέρ μαθαίνει ότι ο γιος του, που σπουδάζει στο Μόναχο, έχει γίνει νεο-Ναζί και φτάνει στην τρέλα: αποφασίζει να εξοντώσει ο ίδιος τον Χίτλερ, για να σώσει το παιδί του. Ο Βέγγος είναι σπαρταριστός στους δύο ρόλους που υποδύεται, του πατέρα και του γιου, αλλά το σενάριο είναι ισχνό και τα γκαγκ κάπως ασύνδετα μεταξύ τους.

Ο Θανάσης και το καταραμένο φίδι

Π-σκ: Ντίνος Κατσουρίδης. Σν: Γιώργος Μυλωνάς και Ντίνος Κατσουρίδης. Φ: Νίκος Μήλας. Μ: Σταμάτης Κραουνάκης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Βάσια Τριφύλλη, Μπέττυ Βαλάση, Χρήστος Καλαβρούζος, Δήμητρα Ζέζα, Τίμος Περλέγκας, Αλέκα Στρατηγού. Δ: 90 λεπτά. Πρ: 15.2.1982.

Ένας φουκαράς υπάλληλος, που προσπαθεί να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, ζει σώγαμπρος στο σπίτι της πεθεράς του και τραβάει τα πάνδεινα απ' αυτήν, που θέλει να τον κάνει καρπερό για να της χαρίσει ένα εγγονάκι. Λαϊκή κωμωδία, μ' ένα βαθιά ανθρώπινο θέμα, που αγγίζει τα όρια της φάρσας, αλλά με έναν κάπως κουρασμένο Θανάση Βέγγο.

Τρελός και πάσης Ελλάδος

Π: Θανάσης Βέγγος. Σν-σκ: Ντίνος Δημόπουλος. Φ: Άρης Σταύρου. Μ: Σάκης Τσιλίκης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Νότης Περγιάλης, Λουίζα Ποδηματά, Βίνα Ασίκη, Ντάνος Λυγίζος. Δ: 91 λεπτά. Πρ: 21.3.1983.

Ένας καφετζής έχει μετατρέψει τον καφενέ του σε αίθουσα δικαστηρίου, για να ικανοποιήσει τη φιλοδοξία του να γίνει δικαστής, αλλά και για να διορθώσει τα στραβά του καιρού μας. Όμως, οι «πελάτες» του αμφισβητούν τις αρχές του – το ίδιο και τα δυο παιδιά του: φοιτητής στην Ιταλία ο ένας, φοιτήτρια στην Αθήνα η άλλη. Σάτιρα της ελληνικής κοινωνίας, αλλά και μια από τις πιο θεατρογενείς, στη δομή τους, ταινίες του Θανάση Βέγγου.

Ο Θανάσης στη χώρα του «Θα»...

Π: Home Video Hellas. Σν-σκ: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Βασίλης Μπεβούδας. Μ: Σάκης Τσιλίκης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Καίτη Λαμπροπούλου, Βαγγέλης Πρωτοπαππάς, Καρολίνα Τυρταίου, Βίλμα Τσακίρη, Πάνος Βέλιας, Ζαννό Ντανιάς. Δ: 105 λεπτά. Κυκλοφορία: Απρίλιος 1988.

Ένας κομπιναδόρος επιχειρεί να φάει τις οικονομίες του μεσήλικα υπαλλήλου μιας μικρομεσαίας επιχείρησης, ο οποίος είναι κρυφά ερωτευμένος με την κόρη του. Ο Θανάσης Βέγγος υποκύπτει στη μόδα της δεκαετίας του '80 και δέχεται να παίξει σε μια ταινία γυρισμένη αποκλειστικά για το βίντεο (την πρώτη από τις έξι που έχει γυρίσει μέχρι σήμερα), που περνάει με ταχύτητα αστραπής από τη σάτιρα και το άδολο γέλιο σε σκηνές λεπτής ανθρωπιάς και συγκίνησης.

Τρελοκομείον η «Ελλάς»

Π: CAS Cine Video. Σν-σκ: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Βασίλης Καπούλας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Κώστας Μακέδος, Μάγδα Τσαγκάνη, Βαγγέλης Τραϊφόρος, Άντα Πατρέλη, Γιώργος Σταυρόπουλος, Μιχάλης Γιαννάτος, Νότα Παρούση. Δ: 100 λεπτά. Κυκλοφορία: Δεκέμβριος 1988.

Ο αρχιφύλακας ενός αστυνομικού τμήματος του κέντρου της Αθήνας, με άμεμπτη πολύχρονη υπηρεσία, αντιμετωπίζει περιστατικά καθημερινής τρέλας στη δουλειά του, αλλά και προβλήματα προσωπικής αγωνίας στην ιδιωτική του ζωή, μια και ο γιος του είναι αναρχικός. Αυτή η γυρισμένη αποκλειστικά για το βίντεο ταινία μπορεί να θεωρηθεί πιλότος της τηλεοπτικής σειράς του ANT1 *Αστυνόμος Θανάσης Παπαθανάσης*, με πρωταγωνιστή τον Θανάση Βέγγο.

Θανάσης ο αισιόδοξος

Π: Master A.E. Σν-σκ: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Βασίλης Καπούλας. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Τζένη Ζαχαροπούλου, Μάγδα Τσαγκάνη, Μαίρη Φαρμάκη, Πάνος Βέλιας, Άντα Πατρέλη, Βαγγέλης Πλοιός, Νίκος Ρεντίφης. Δ: 90 λεπτά. Κυκλοφορία: Φεβρουάριος 1989.

Ένας απλός λογιστής βρίσκεται ξαφνικά στη θέση του διευθυντή μιας από τις πολλές ελληνικές προβληματικές επιχειρήσεις και το γέλιο παντρεύεται με μερικές πολύ σκληρές αλήθειες της εποχής μας.

Το Δίδυμο της συμφοράς

Π: CAS Cine Video. Σν-σκ: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Δημήτρης Αποστόλου. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Παύλος Χαϊκάλης, Αθηνόδωρος Προύσαλης, Ζαννό Ντανιάς, Τώνης Γιακωβάκης, Περικλής Ματσούκας, Παύλος Βόζας, Βίκυ Βανίτα. Δ: 105 λεπτά. Κυκλοφορία: Μάρτιος 1989.

Δύο φουκαράδες, εργάτες στα λιπάσματα την ημέρα, αποφασίζουν να δουλέψουν και σε νυχτερινό κέντρο ως γκαρσόνια. Η δεύτερη αυτή δουλειά τους φέρνει σε επαφή με τα «κυκλώματα της νύχτας»: τις πονηρές δουλειές, τις σκοτεινές διασκεδάσεις και τα παράνομα κέρδη.

Ο Πρωταθλητής

Π: Master A.E. Σν-σκ: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Αντώνης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Μπέτη Μοσχονά, Βαγγέλης Πρωτοπαππάς, Άντα Πατρέλη, Τζένη Ζαχαροπούλου, Ζαννό Ντανιάς, Γιώργος Σταυρόπουλος. Δ: Κυκλοφορία: Οκτώβριος 1989.

Ένας άγνωστος μπαίνει στη ζωή του Θανάση, ανατρέπει την ηρεμία του και του δημιουργεί πλήθος προβλημάτων. Ο λόγος; Η καταπληκτική του ομοιότητα μ' αυτόν.

Προσοχή... μας βάλανε μπόμπα

Π: CAS Cine Video. Σν-σκ: Γιώργος Λαζαρίδης. Φ: Γιάννης Τσίγκος. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Μπέτη Μοσχονά, Άντα Πατρέλη, Νίκος Παπαχρήστος, Περικλής Ματσούκας, Παύλος Βόζας, Ζαννό Ντανιάς, Ζωζώ Μεταξά. Δ: 120 λεπτά. Κυκλοφορία: Σεπτέμβριος 1990.

Ο υπεύθυνος της ρεσεψιόν ενός πολυτελούς ξενοδοχείου ανταπεξέρχεται στις ιδιορρυθμίες της αριστοκρατικής πελατείας του, αλλά και έρχεται αντιμέτωπος μ' έναν επικίνδυνο βομβιστή, που αιχμαλωτίζει την κόρη του και απαιτεί να λυθούν αμέσως όλα τα μεγάλα εθνικά προβλήματα της χώρας.

Ήσυχες μέρες του Αυγούστου

Π: Παντελής Βούλγαρης - Kineton A.E. - Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου. Σν-σκ: Παντελής Βούλγαρης. Φ: Ντίνος Κατσουρίδης. Μ: Μάνος Χατζιδάκης. Ηθ: Θανάσης Βέγγος, Αλέκα Παΐζη, Θέμις Μπαζάκα, Χρυσούλα Διαβάτη, Μίρκα Καλατζοπούλου. Δ: 108 λεπτά. Πρ: 8.11.1991.

Ο Θανάσης Βέγγος, μετά από οκτάχρονη κινηματογραφική απουσία, επιστρέφει στο σινεμά μ' αυτή την ταινία του Παντελή Βούλγαρη. Ο σκηνοθέτης εξακολουθεί να πιστεύει στη δύναμη των αισθημάτων και, μέσα από τρεις διαφορετικές ιστορίες ζωής στην αυγουστιάτικη Αθήνα, που τις συνδέει η μοναξιά, η ανάγκη για ανθρώπινη επαφή και η πανσέληνος, φτιάχνει μια ταινία ζεστή, ανθρώπινη και συγκινητική. Ο δε Βέγγος υποδύεται έναν καλόκαρδο και συμπονετικό παντρεμένο, που οδηγεί σπίτι του την άγνωστη γυναίκα που συνάντησε στο τρένο.

Καλλιτεχνική επιμέλεια
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΕΡΜΙΑΣ
Μακέτα εξωφύλλου
ΕΙΡΗΝΗ ΔΑΦΕΡΜΟΥ
Desktop publishing - Διόρθωση
ΑΦΡΟΥΛΑ ΦΙΛΩΝΟΣ - ΜΑΥΡΑ ΓΡΑΨΑ
Τυπογραφική επιμέλεια
ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ
Ζωοδόχου πηγής 17
3613137